

Paul Robert Magocsi

Let's Speak Lemko Rusyn

БЕСІДУЙМЕ ПО ЛЕМКІВСЬКЫ
BESIDUIME PO LEMKIVSKŲ

Lemko Region Edition

Paul Robert Magocsi

**LET'S SPEAK LEMKO RUSYN
БЕСІДУЙМЕ ПО ЛЕМКІВСЬКЫ
BESIDUIME PO LEMKIVSKŲ**

Lemko Region edition
Illustrations by Fedor Vico

Carpatho-Rusyn Research Center
New York
2018

Publication of this book was made possible by a grant from the
Jackman Foundation
Toronto, Canada

Publisher's Cataloging-in-Publication Data

Names: Magocsi, Paul R. | Vico, Fedor, illustrator.

Title: Let's Speak Lemko-Rusyn = Бесідуємо по лемківськи = Besiduime po lemківskŷ /
Paul Robert Magocsi; illustrations by Fedor Vico.

Description: Lemko Region edition. | New York: Carpatho-Rusyn Research Center, 2017. |
In English and Carpatho-Rusyn (Carpatho-Rusyn in Cyrillic and Roman characters).

Identifiers: ISBN 978-0-917242-09-2

Subjects: LCSH: Carpatho-Rusyn language—Conversation and phrase books—
English. | Carpatho-Rusyn language—Grammar. | Lemківshchyna
(Poland and Slovakia)—Languages.

Classification: LCC PG3990. 2 .M343 2017 | DDC 491.78342—dc23

© Paul Robert Magocsi 2018

Carpatho-Rusyn Research Center, 2018

Layout: John Beadle

Cover design: Nick Kupensky

All rights reserved

Printed in the United States of America

Contents • Зміст • Zmist

Introduction • Вступ • Vstup	vii
The Lemko-Rusyn alphabet • Лемківська азбука • Lemkivska azbuka	xi
Chapter • Розділ • Rozdil	
I Greetings and well wishes • Поздоровління, желання/віншування • Pozdorovlinya, zhelanya/vinshuvanya	2
II Introductions and visits • Представляння ся і одвидини/гостина • Predstavlyanya sya i odvydyny/hostyna	4
II Requests, thanks, excuses, exclamations • Прошыння, подякування, перепросины, выкрикування • Proshynya, podyakuvanya, pereprosyny, vykrykuvanya	6
IV Questions • Звідання • Zvidanya	8
V Understanding • Розумління • Rozumlinya	10
VI Weather • Хвиля • Khvylya	12
VII Days, months, seasons, holidays, dates • Дни, місяці, поры рока, свята, даты • Dny, misyatsi, poru roka, svyata, daty	14
VIII Numbers and amounts • Числа і мірки • Chysla i mirkv	17
IX Time • Час • Chas	21
X Daily routine • Порядок дня • Poryadok dnya	23
XI Family and friends • Родина і знаємы • Rodyna i znayemy	25
XII Home • Хыжа • Khyzha	28
XIII Food and meals • Стравы • Stravy	33
XIV In town • В місті • V misti	41
XV Relaxation and entertainment • Рекреация/Розрывки • Rekreatsyya/Rozryvkv	48
XVI Church and ceremonies • Церков і торжества/святкування • Tserkov i torzhestva/svyatkuvanya	53
XVII School and learning • Школа і вчыня • Shkola i vchynya	57
XVIII Directions and geography • Напрямы і географія • Napryamy i geografiya	61
XIX Nature – plants and animals • Природа – рослины і звірята • Pryroda – roslynv i zviryata	68
XX Work and professions • Робота і факх • Robota i fakh	72
XXI Travel • Подорож • Podorozh	76
XXII Health • Здоровля • Zdorovlya	80

XXIII	Civic affairs • Урядовы справи (діла) • Uryadovû spravû (dila)	84
XXIV	Common first names • Популярны імена • Populyarnû imena	87
XXV	Language used with children • Бесіда до діти • Besida do dity	88
XXVI	Colloquial expressions • Ходливы фразы • Khodlyvû frazû	89
Grammatical notes • Граматычны увагі/Зарыс граматыкы • Gramatŭchnû uvahû/ Zarŭs gramatŭkŭ		90
Maps • Мапы • Mapû		113

Introduction

Let's Speak Lemko Rusyn/Besiduime po lemkiwskyj is the latest edition of a popular phrasebook for English-speakers who wish to learn the Rusyn language. Although it has a centuries-long history as a spoken and written language, the vernacular speech of Carpatho-Rusyns was not standardized as a literary language until the twentieth century. The process of standardization was a gradual one, marked since the 1920s by the appearance of several grammars in each of the geographic regions where Carpatho-Rusyns live: the Lemko Region in present-day Poland, the Prešov Region in Slovakia, the Transcarpathian Region (Subcarpathian Rus') in Ukraine, and the Vojvodina-Srem Region in Serbia.

Political conditions made it especially difficult for language codification to be achieved. This is because at the close of World War II the Carpatho-Rusyn nationality and the Rusyn language were officially banned by the Communist regimes, which in the few years after 1945 came to rule every country in Europe where Carpatho-Rusyns lived: Czechoslovakia, Poland, Soviet Ukraine, Romania, and Hungary—the only exception was Yugoslavia. When, nearly half a century later, the Revolutions of 1989 and the subsequent collapse of the Soviet Union in 1991 brought an end to Communist rule, those momentous events made possible the rebirth of Carpatho-Rusyns as a distinct nationality.

In the quarter-century since the revolutionary year of 1989, the Rusyn language has been codified and is today used in various spheres of civic and cultural life in Slovakia, Poland, Ukraine, Romania, Hungary, Serbia, and Croatia. Rusyn is taught in several elementary and in a few secondary schools in all those countries, and it is a subject taught and researched at university-level institutes and programs in Slovakia, Poland, Hungary, and Serbia. The professional world has also taken note of the Rusyn language, which is the subject of research for Slavists in various countries throughout Europe and North America. The International Committee of Slavists based in Opole, Poland has even accorded Rusyn the status of one of the fourteen recognized distinct Slavic languages in the world.

The literary and spoken forms of Rusyn in various European countries, while mutually understandable, differ from one another in terms of grammar and vocabulary. For this reason, the first edition of *Let's Speak Rusyn* appeared in two different versions, one each for the Prešov Region of Slovakia (1976) and for the Transcarpathian Region in Ukraine (1977). The text was also used by colleagues to prepare versions of *Let's Speak Rusyn* using the Vojvodinian Rusyn (1987) and Lemko Rusyn (2007) variants of the language for learners in Serbia and Poland.

Let's Speak Lemko Rusyn/Besiduime po lemkiwskyj follows the same format as the recently published revised editions for the Prešov Region (*Bisyiduime po rusyn'skyj*, 2015) and for the Transcarpathian Region (*Hovor'me po rusyn'skyj*, 2017). It includes 23 situational chapters with English and Rusyn (Cyrillic- and Roman-alphabet) phrases followed by supplemental vocabulary; brief chapters containing common first names, language used with children, and colloquial expressions; grammatical notes; and two maps depicting the dialectal and ethnographic divisions in the Carpatho-Rusyn homeland. Pronunciational stress for individual words is indicated by letters in bold typeface. The Roman transliteration of Rusyn follows the Lemko-Rusyn alphabet table on page xi. To assist English-language readers not accustomed to pronouncing soft consonants, the transliteration for the soft sign (ь) using a simple apostrophe (') will in certain instances be

rendered with a supplemental letter; for example, *няньо* rendered as *nyanyo* instead of *nyan'o*; *кольор* as *kolyor* instead of *kol'or*, etc.

The Rusyn text in this volume was prepared by Dr. Helena Duć-Fajfer of Jagiellonian University in Cracow, Poland. It reflects the standard language adopted in a grammar published in 2000 for the Lemko variant of the Rusyn language. I am very grateful for the initial translation by Dr. Duć-Fajfer, and for the careful editorial review by her younger colleague and Ph.D. candidate, Anna Maślana. Finally, one must recognize with appreciation Dr. Ivanna Prots of the University of Toronto for undertaking the complex task of inputting the entire English, Rusyn-Cyrillic, and Rusyn-Roman transliterated texts. We all hope that *Let's Speak Lemko Rusyn/Besiduime po lemkiivsky* will for the first time make it possible for English-speakers readers to learn the Lemko variant of the Rusyn language.

PRM
December 2016

Бесідуйме по лемківскы ест найновішом едициом популярного бесідника для бесідуючых по англійскы, котры хочут ся навчыти русиньского языка. Хоц рідний язык Карпаторусинів, так бесідуваний, як і писаний, має вельовікову історію, то не мал выпрацуваного літературного стандарту аж до XX ст. Сам процес стандаризації проходил поступенні, а свій початок мал в двадцетых роках XX ст., коли то явило ся пару граматык в каждом з географічных регіонів, де жыют Карпаторусины: на Лемковині (днес Польща), Пряшівській Руси (Словачия), Закарпатю/Подкарпатській Руси (Україна) і Войводині-Сремі (Сербія).

Особливо несприятливом для языковой кодифікації вказала ся політична ситуація. Під koniec II світової войны карпаторусиньска національність і русиньскій язык были офіційні заборонены комуністичном владом, яка протягом парьох років по 1945 р. рядила каждом державом в Європі, в котрій жыли Карпатоусины: Чехословачийом, Польщом, Українском Радянском Соціалістичном Республиком, Румунійом і Уграми – вынятком была Югославія. Коли, праві піл столітя пізнійше, революция з 1989 р. і пізнійший занепад Радянського Союзу в 1991 р. закінчыли комуністичний режим, можливе было одроджыня ся Карпаторусинів як окремой нації.

Чверт віку по революційным 1989 р. русиньскій язык скодифікувано і днес хоснує ся го в ріжных сферах соспільного і культурного жытя в Словачії, Польщі, на Україні, в Румунії, Уграх, в Сербії і Хорвації. Русиньского языка вчыт ся в парьох основных і середніх школах во вшыткых тых державах, ест він тіж вчений і досліджаний на академічкым рівні в Словачії, Польщі, в Уграх і Сербії. Рідна бесіда Русинів є тіж предметом досліджынь славістів в ріжных державах Європы і в Пілнічній Америці. Медженародний Комітет Славістів з Ополя (Польща) признал русиньскому аж і статус одного зо штырнадцетьох вызнанных славянських языків во світі.

Літературны і бесідуваны формы русиньского языка в ріжных європських державах, хоц взаімні зрозумілы, ріжнят ся од себе під граматычным і лексикальным оглядом. З той причыны перша едичия *Let's Speak Rusyn* явила ся в двох ріжных версиях, перша для Пряшівской Руси в Словачії (1976), а друга для Закарпатя на Україні (1977). Бесідник был тіж схоснуваний до опрацуваня версії *Let's Speak Rusyn* з бачваньскым (1987) і лемківскым (2007) вариянтами русиньского языка.

Бесідуйме по лемківскы хоснує тот сам формат, што опублікуваны остатнім часом поправлены версії для Пряшівской Руси (*Бісідуйме по русиньскы*, 2015) і для Закарпатя (*Говорьме по русиньскы*, 2017). Бесідник має 23 тематычны розділы з англійскыма і лемківскыма речынями, якы дополнены сут лексиком, котра допоможе чытательови збогатити бесіду, короткы розділы з найпопулярнійшыма іменами, бесідом до діти і ходливима фразами, граматычны увагы та дві мапы представляючы диялектальны і етнографічны поділы на землі Карпаторусинів. Наголос в поедных словах зазначений ест на буквах през їх погрубліня. Латиньска транслітерація русиньского языка находит ся в таблиці з лемківском азбуком на страні Х. Жебы помочы англоязычному чытательови, котрий не звык вымавляти мягких согласных, транслітерація мягкого знака (ь), для котрой передвиджено знак ('), буде в денекотрых припадках дополнена буквом, нп. *няньо* – *пуануо* в місце *пуан'о*, *кольор* – *kolyor* в місце *kol'or* ітд.

Лемківскоязычну част того бесідника опрацювала др габ. Олена Дуць-Файфер з Ягайлонского Університету в Кракові (Польща). Оддзеркалят она языковий стандарт прийнятий граматыком з 2000 р. для лемківського варіанту русинського языка. Ём барз вдячний за тлумачыня, котре зробила др габ. Дуць-Файфер, і за редакційны поправки, які были введены Анном Масляном. Особливы подякування належат ся др Іванні Проць з Торонтского Університету за зложыня і введіня цілого англійского, лемківського і транслітерованого лемківського тексту. Мама надію, же Бесідуіме по лемківскы даст можніст англоязычным чытателям навчыти ся лемківського варіанту русинського языка.

Павел Роберт Магочій
груден 2016 р.

The Lemko-Rusyn alphabet
Лемківська азбука
Lemkivska azbuka

Cyrillic	Latin	as in	Pronunciation
а, А	a, A	as in	father
б, Б	b, B		big
в, В	v, V		velvet
г, Г	h, H		hit
г, Г	g, G		good
д, Д	d, D		dog
е, Е	e, E		ever
є, Є	ye, Ye		yes
ж, Ж	zh, Zh		pleasure
з, З	z, Z		zipper
і, І	i, I		bee
и, И	y, Y		myth
ы, Ы	ŷ, Ŷ		earth
й, Й	i, I		your
к, К	k, K		kite
л, Л	l, L		light
м, М	m, M		man
н, Н	n, N		noon
о, О	o, O		no
п, П	p, P		pepper
р, Р	r, R		red
с, С	s, S		sand
т, Т	t, T		tire
у, У	u, U		do
ф, Ф	f, F		first
х, Х	kh, Kh		Scottish loch
ц, Ц	ts, Ts		hits
ч, Ч	ch, Ch		church
ш, Ш	sh, Sh		ship
ш, Ш	shch, Shch		fresh cheese
ю, Ю	yu, Yu		unity
я, Я	ya, Ya		yard
ь	' (soft sign)		
ѣ	(hard sign)		

Note that the 'r' is trilled as
in Spanish Ricardo

Let's Speak Lemko Rusyn
Бесіду́ймо по лемківскы
Besiduime po lemківskŷ

I Greetings and well wishes

Поздоровління, желання/віншування

Pozdorovlinya, zhelanya/vinshuvanya

Hi.	Витай.	Vytai.
Hello.	Слава Ісусу Христу.*	Slava Isusu Khrystu.*
(response)	Слава на віки.	Slava na viky.
All the best.	Дай Боже щестя.*	Dai Bozhe shchestya.*
(response)	Дай Боже і Вам.	Dai Bozhe i Vam.
Good day./Good morning.	Добриден.*	Dobryden.*
Good evening.	Добрий вечер.	Dobryi vecher.
Good night.	Добраніч.	Dobranich.
Welcome.	Витайте.	Vytaite.
How are you?	Як ся має?	Yak sya mate?
Fine, thank you.	Дякую, добрі.	Dyakuyu, dobri.
So, so.	Покусцьок.	Pokustsyok.
What's new?	Що нового?/Що в Вас чути?	Shto novoho?/Shto v Vas chuty?
What's up?	Що ся водит?	Shto sya vodyt?
Good bye/Godspeed.	Останте з Богом.**	Ostante z Bohom.**
Be well.	Будте здоровы.**	Budte zdravû.**
(response).	Ходте здоровы з Богом.	Khodte zdravû z Bohom.

* Variant forms of greeting. Слава Ісусу Христу • Slava Isusu Khrystu (literally: Praise be to Jesus Christ) is the most traditional. Дай Боже щестя • Dai Bozhe shchestya (literally: May God give you happiness) and the response: Дай Боже і Вам • Dai Bozhe i Vam (literally: May God give you also) is usually said when greeting someone at work. Добриден • Dobryden (Good day) is the simplest form.

** Останте з Богом • Ostante z Bohom (literally: God be with you) and Будте здоровы • Budte zdravû (literally: Be healthy), with the response: Ходте здоровы з Богом • Khodte zdravû z Bohom (literally: Go in health with God) are the most traditional forms.

Have a good trip.	Щестливой дороги.	Shchestlyvoi dorohy.
Be careful.	Уважайте на себе, осторожні.	Uvazhaite na sebe, ostorozhni.
Take care.	Тримайте ся./Майте ся добрі.	Trymaite sya./Maite sya dobri.
Happy Birthday.	Вшыткого найліпшого в ден народжыня!	Vshytkoho nailipshoho v den narodzhynya!
May you have many happy years.	Многая літа.	Mnohaya lita.
Merry Christmas. (response)	Христос ся Рождає! Славите Його!	Khrystos sya Rozhdaye! Slavyte Yoho!
Happy New Year.	Щестливого Нового Рока!	Shchestlyvoho Novoho Roka!
Happy Easter. (response)	Христос Воскрес! Воістину Воскрес!	Khrystos Voskres! Voistynu Voskres!

II

Introductions and visits

Представляня ся і одвидины/гостина

Predstavlyanya sya i odvydyny/hostyna

What is your name?	Як Вам мено?	Yak Vam meno?
	Як ся звете?	Yak sya zvete?
	Як ся пишете?	Yak sya pyshete?
My name is...	Моє мено . . .	Moye meno . . .
	Зову ся . . .	Zovu sya . . .
I'd like to introduce Mr. Garbera.	Хочу вам представити пана Гарберу.	Khochu vam predstavyty pana Garberu.
And this is his wife.	А то є його жена.	A to ye yoho zhena.
Is Mr. Kopcha at home?	Пан Копча дома?	Pan Kopcha doma?
No, he's not here now.	Ні, тепер го неє.	Ni, teper ho neye.
When will he back?	Коли верне?	Koly verne?
I think in an hour or so.	Думам, за даяку годину.	Dumam, za dayaku hodynu.
Please come in.	Прошу, ввойдте до хыж./ Прошу далє.	Proshu, vvoidte do khÿzh./ Proshu dale.
Let me have your coat.	Розгорнийте ся./ Розоблечте ся.	Rozhornyite sya./Rozoblechte sya.
I hope I am not disturbing you.	Мам надію, же не перешкаджам.	Mam nadiyu, zhe ne pereshkadzham.
No, not at all.	Ні, та де-ж бы.	Ni, ta de-zh by.
May I offer you something to drink?	Може дашто выпете?	Mozhe dashto vÿpyete?
Would you like something to eat?	Може бы сте дашто закусили?	Mozhe by ste dashto zakusyly?

III Requests, thanks, excuses, exclamations

Прошынн, подякуванн, перепросинн, выкрикуванн

Proshynna, podyakuvannya, pereprosynn, vykrykuvannya

Please give me the book.	Прошу, дайте мі тоту книжку.	Proshu, daite mi totu knyzhku.
Please bring me that box.	Прошу, принесете мі тото пуделко.	Proshu, pryneste mi toto pudelko.
Did you hear what happened?	Чули сте што ся стало?	Chuly ste shto sya stalo?
Show me where you live.	Вкажете мі, де мешкате.	Vkazhte mi, de meshkate.
Would you do me a favor please?	Можете дашто для мя зробити?	Mozhete dashto dlya mya zrobyty?
May I help you?	Што хочете?	Shto khochete?
Yes.	Гей./Так./Є.	Hei./Tak./Ye.
No.	Ні./Ніт.	Ni./Nit.
Thank you.	Дякую.	Dyakuyu.
Thanks a lot.	Красні дякую.	Krasni dyakuyu.
I'm really grateful to you.	Барз єм Вам вдячний.	Barz yem Vam vdyachnyi.
Don't mention it.	Нее за што.	Neye za shto.
You're welcome.	Прошу, дрібниця.	Proshu, dribnytsya.
Come here.	Подте гев.	Podte hev.
Sit down.	Сідайте.	Sidaite.
Excuse me.	Перепрашам.	Pereprasham.
I'm sorry.	Пробачте, нехотячы.	Probachte, nekhotyachy.
I'm really sorry.	Направду єм не хтіл.	Napravdu yem ne khtil.
That's O.K.	В порядку.	V poryadku.
It's nothing.	Нич ся не стало.	Nych sya ne stalo.
That's too bad.	То барз злі.	To barz zli.
What a shame.	Што за ганьба.	Shto za han'ba.
That's really unfortunate.	Велика шкода.	Velyka shkoda.
It's not possible.	То неможливе.	To nemozhlyve.
I'm sorry to hear your uncle is so sick.	На жаль чул єм, же Ваш уйко (стрыко) є хворий.	Na zhal' chul yem, zhe Vash uiko (stryko) ye khvoryi

Not really.	Поправді ні.	Popravdi ni.
Maybe.	Може і гей.	Mozhe i hei.
Why do you always insult me?	Чом мене фурт (заєдно) ображате?	Chom mene furt (zayedno) obrazhate?
I must praise you.	Мушу Вас похвалити.	Mushu Vas pokhvalyty.
Congratulations.	Ґратулюю Вам.	Gratulyuyu Vam.
Don't be angry with me.	Не гнівайтеся на мя.	Ne hnivaite sya na mya.
Leave me alone!	Лиш мя в спокою!	Lysh mya v spokoYu!
Don't bother me!	Дай мі покій!	Dai mi pokii!
It's not worth anything.	То нич не вартат.	To nych ne vartat.
Nothing came of it.	То было надармо.	To bylo nadarmo.
You shouldn't do that.	Не вільно.	Ne vil'no.
Don't worry.	Не старайся./Не трапся.	Ne starai sya./Ne trap sya.
What a surprise	Яка несподіванка!	Yaka nespodivanka!

IV

Questions
Звідання
Zvidanya

Where is...?

Where are...?

Where can I get...?

Can you suggest something
nice?

What is this?

What is that?

What are you thinking about?

What does this mean?

What's that for?

Where are you going?

Where did you come from?

What do you want?

Де є...?

Де сут...?

Де мож дістати...?

Можете напмкнути/
пораїти дашто миле?

Што то є?

Што є там?

Про што думате?

Што то значыт?

На што тото є?

Де ідете?

Одкале сте пришли?

Што хочете?

De ye...?

De sut...?

De mozh distaty...?

Mozhete napomknuty/
poraity dashto myle?

Shto to ye?

Shto ye tam?

Pro shto dumate?

Shto to znachyt?

Na shto toto ye?

De idete?

Odkale ste pryshly?

Shto khochete?

What's up?

What happened?

Who's there?

Who's coming?

Why?

Why not?

Што чути? Што нового?

Што ся стало?

Хто там?

Хто пришол?

Чом?/Про што?

Чом бы ні?

Shto chuty? Shto novoho?

Shto sya stalo?

Khto tam?

Khto pryshol?

Chom?/Pro shto?

Chom by ni?

V Understanding Розумління Rozumlinya

What is your native language?	Яка є Ваша рідна бесіда?	Yaka ye Vasha ridna besida?
We only speak Polish (English) at home.	Дома мы бесідуєме лем по польскы (англицкы).	Doma mŷ besiduyeme lem po pol'skŷ (anhlytskŷ).
My grandmother speaks Lemko-Rusyn.	Мої баба бесідують по лемківскы.*	Moi baba besiduyut po lemkivskŷ.*
I want to learn to speak Lemko-Rusyn.	Я хочу навчитися бесідувати по лемківскы.	Ya khochu navchŷty sya besiduvaty po lemkiivskŷ.
I can understand Lemko- Rusyn when you speak slowly.	Я розумію по лемківскы, коли Вы бесідуєте помалы.	Ya rozumiyu po lemkiivskŷ, koly Vŷ besiduyete pomalŷ.
Did you pronounce this word correctly?	Чи я виповів тото/сесе слово докладні?	Tsy ya vŷpovil toto/sese slovo dokladni?
Please repeat it.	Прошу, повторте тото.	Proshu, povtorte toto.
Don't speak so quickly.	Не бесідуйте так скоро.	Ne besiduite tak skoro.
Now I understand everything.	Тепер вшытко розумію.	Teper vshŷtko rozumiyu.
Correct me if I make a mistake.	Поправте мя, коли ся помылю.	Popravte mya, koly sya pomŷlyu.
How do you say this Lemko- Rusyn?	Як тото повісти по лемківскы?	Yak toto povisty po lemkiivskŷ?
What foreign languages do you know?	Якы чужы языкы Вы знате?	Yakŷ chuzhŷ yazŷkŷ Vŷ znate?

* One might logically expect that here the feminine form of the possessive pronoun should be used: моя баба • moya baba. Lemko-Rusyn speech, however, reflects the respect traditionally given to one's closest family members (mother, father, grandmother, grandfather) by referring to them in the third-person plural, such as мої няньо • moi nyanyo • my father, or они хворий • ony khvoryi • he/father [literally: they] is sick.

I can speak French,
German, Russian,
Hungarian, Ukrainian,
Spanish, and Italian, but
best of all I speak Rusyn.

Я можу бесідувати по
французскы, по німецкы,
по російскы, по
мадярскы, по українськы,
по іспанськы, по
італіянськы, але
найліпше по нашому.

Ya mozhу besiduvaty po
frantsuzskŷ, po nimetskŷ,
po po rosyiskŷ, po
madyarskŷ, po ukrain'skŷ,
po ishpan'skŷ, po
italyyan'skŷ, ale nailipshe
po nashomu.

I can't speak fluently yet, but I
understand quite well.

Я іщы не знам чысто
бесідувати, але розумію
дост добрі.

Ya ishchŷ ne znam chŷsto
besiduvaty, ale rozumiyu
dost dobri.

He's right but you're wrong.

Він має правду, а Вы не
мате.

Vin maye pravdu, a Vŷ ne
mate.

VI Weather

Хвиля

Khvylya

What's the weather like?	Яка хвиля?	Yaka khvylya?
It's a nice/beautiful day.	Красний/гардий/чудовий ден.	Krasnyi/hardyi/chudovyi den.
The sun is shining and the sky is clear.	Сонце світить, а небо є чисте.	Sontse svityt, a nebo ye chyste.
It's cloudy.	Похмарено.	Pokhmareno.
It's going to rain.	Має ся на дощ./Буде ляло.	Maye sya na doshch./Bude lyalo.
It's raining.	Ліє дощ.	Liye doshch.
It's pouring.	Є велика злива./Дощ барз ліє.	Ye velyka zlyva./Doshch barz liye.
Did you take your umbrella?	Взяли сте парасоль?	Vzyaly ste parasol'?
The rain is letting up.	Перестало ляти.	Perestalo lyaty.
Look at the beautiful rainbow.	Посмотр на чудову дугу.	Posmotr na chudovu duhu.
It's windy.	Дує вітер.	Duye viter.
There's only a slight breeze.	Дує лем легкій вітер.	Duye lem lehkii viter.
A storm is coming.	Іде буря.	Ide burya.
There's already thunder and lightning.	Уж гирмит і блиска.	Uzh hyrmyt i blyskat.
It's cold.	Є студено.	Ye studeno.
	Страшна студін./Мороз на дворі.	Strashna studin./Moroz na dyori.
It's freezing outside.	Сніг курит.	Snih kuryt.
It's snowing.	Барз слизко./Ледівка./Поледиця.	Barz slyzko./Ledivka./Poledytsya.
It's very slippery.	Посмотр на місяц.	Posmotr na misyats.
Look at the moon.	Днеска ввечер місяц є вполни.	Dneska vvecher misyats ye vpolny.
Tonight we have a full moon.	Кілько тепла?	Kil'ko tepla?
What's the temperature?	Є лем 20 градусів (цельзія), але є барз вільготно.	Ye lem 20 gradusiv (tsel'ziya), ale ye barz vil'hitno.

Look at those clouds in the sky.

There's a thick fog this evening.

The sky is full of stars

Посмотр на тоты хмары на небі.

Днеска ввечер є велика гмла.

Небо є полне звїзд.

Posmotr na toty khmarŷ na nebi.

Dneska vvecher ye velyka hmla.

Nebo ye polne zvizd.

Supplemental vocabulary • Дополнююще словництво • Dopolnyuyuche slovnytstvo

air
dew
dreary
frost
hail
icicle
sunrise
sunset
thermometer

повітря
роса
понурий, хмарний
мороз
град
цѳпель
схід сонця
захід сонця
термометер

povitrya
rosa
ponuryi, khmarnyi
morozy
hrad
tsompel'
skhid sontsya
zakhid sontsya
termometer

VII Days, month, seasons, holidays, dates

Дни, місяці, пори року, свята, дати

Dny, misyatsi, porû roka, svyata, datû

How many days are there in the week?	Кілько дні є в тижни?	Kil'ko dny ye v tîzhny?
What does your father do during the day?	Що роблять твої няньо протягом дня?	Shto roblyat tvoi nyanyo protyahom dnya?
Every day he goes to work.	Они штоден ходят до роботи.	Ony shtoden khodyat do robotû.
My brother goes to school at night.	Мій брат ходит до школы вечером.	Mii brat khodyt do shkolû vecherom.
Soon Christmas is coming.	Скоро буде Різдво.	Skoro bude Rizdvo.
What would you like to get for Christmas?	Що собі желаш на Різдво?	Shto sobi zhelash na Rizdvo?
Yesterday was my father's birthday.	Вчера мої няньо мали ден народжыня.	Vchera moi nyanyo maly den narodzhÿnya.
My sister bought him a new sweater.	Моя сестра купила ім новий сведер.	Moya sestra kupyla im novyi sveder.
What's the date today?	Котрий днеска?	Kotryi dneska?
Today is June 2.	Днеска другій червця.	Dneska druhii chervtsya.
It's the first of the month.	То єст перший ден місяця.	To yest pershyi den misyatsya.
Last year we went to Canada.	Влони поїхали сме до Канады.	Vlony poikhaly sme do Kanadû.
Next week my brother is coming home from the army.	На другій тыжден мій брат приде з войска.	Na druhii tîzhden mii brat pryde z voiska.
This month was extremely cold.	В тым місяци была окропечна студін.	V tÿm misyatsy býla okropechna studin.
He died a year ago.	Він вмер влони.	Vin vmer vlony.
How old are you?	Кілько маш років?	Kil'ko mash rokiv?
How old do you think I am?	Як думаш, кілько я мам років?	Yak dumash, kil'ko ya mam rokiv?
How old are your children?	Кілько років мають Вашы діти?	Kil'ko rokiv mayut Vashÿ dity?
When is your birthday?	Коли маш ден народжыня?	Koly mash den narodzhÿnya?

I'm 15 years old.

You're still young.

You're five years younger
than me.

You're as old as my brother.

At my age I have to take
things easy.

Мам п'ятнадцат років.

Ты іще молодий.

Вы сте о п'ят років молодшы
од мене.

Вы в тых роках што мій
брат.

В моім віці я мушу жыти
помалы.

Mam pyatnadtset rokiv.

Ty ishchÿ molodyi.

Vÿ ste o pyat rokiv molodshÿ
od mene.

Vÿ v tÿkh rokakh shto mii
brat.

V moim vitsi ya mushu zhÿty
pomaly.

Supplemental vocabulary • Дополняющее словни́цтво • Dopolnyuyuche slovnnytstvo

Monday

понеді́лок

ponedilyok

Tuesday

ві́торок

vitorok

Wednesday

сре́да

sereda

Thursday

че́твер

chetver

Friday

п'я́тниця

pyatnytsya

Saturday

субо́та

subota

Sunday

неді́ля

nedilya

Spring

я́р

yar

Summer

лі́то

lito

Fall

осі́н

osin

Winter

зима́

zyma

January	січень	sichen
February	лютий	lyutyi
March	marec	marets
April	квітень	kviten
May	май	mai
June	червень	chervets
July	липень	lypets
August	серпень	serpen
September	вересень	veresen
October	жовтень	zholten
November	листопад	lystopad
December	грудень	hruden
afternoon	пополудне	popoludne
before noon	дopolудня	dopoludnya
calendar	календар	kalendar
dawn	дідня	didnya
dusk	змерканя	zmerkanya
evening	вечер	vecher
midnight	пілніч	pilnich
morning	рано	rano
this morning	днеска рано	dneska rano
night	ніч	nich
noon	полудне	poludne
tomorrow	заран	zaran
day after tomorrow	позарани	pozarany
Ash Wednesday	Попільова середа	Popilyova sereda
Carnival	Мясниці/Пущання	Myasnytsi/Pushchanya
(Shrovetide, Mardi Gras)	Різдво Христове	Rizdvo Khrystove
Christmas	Велия/Святвечер	Velyya/Svyatvecher
Christmas Eve	Воскресеніє Господнє/ Великден	Voskreseniye Hospodnye/ Velykden
Easter	Йордан/Водохщы	Yordan/Vodokhshchÿ
Epiphany	Щедрий Вечер	Shchedryi Vecher
Epiphany Eve	Великій Піст/Федоровиця	Velykii Pist/Fedorovytsya
Lent	Новий Рік	Novyi Rik
New Year's	Маланка	Malanka
New Year's Eve	Квітня/Вербна Неділя	Kvitna/Verbna Nedilya
Palm Sunday	Сошествіє Святого Духа/ Русаля	Soshestviye Svyatoho Dukha/ Rusalya
Pentecost	Ден Святого Миколая	Den Svyatoho Mykolaya
St. Nicholas Day	Святий Миколай	Svyatyi Mykolai
Santa Claus		

VIII

Numbers and amounts

Числа і мірки

Chýsla i mîrký

Do you know how to count?	Знаш рахувати?	Znash rakhuvaty?
My little brother can already count to 100.	Мій молодший брат знає уж рахувати до сто.	Mii molodshyi brat znaye uzh rakhuvaty do sto.
This is the last time I'm telling you to stop!	Остатній раз вам гварю: перестанте!	Ostatnii raz vam hvaryu: perestante!
How many times did you do that?	Кілько раз сте тото зробили?	Kil'ko raz ste toto zrobyly?
He knows a lot.	Він дуже знає.	Vin duzhe znaye.
Put this apple in the pile.	Злож тото ябко на купку.	Zlozh toto yabko na kupku.
You have more money than me.	Вы мате веце пінязи як я.	Vý mate vetse pinyazy yak ya.
How much is two plus two?	Кілько є два а два?	Kil'ko ye dva a dva?
Don't add these numbers, subtract them.	Не додавайте тоты чысла, одоимуйте їх.	Ne dodavaite totý chýsla, odoimuite yikh.
Do you know how to multiply and divide?	Ци знаш множити і ділити?	Tsy znash mnozhyty i dilyty?
Once, twice, three times.	Раз, двараз, трираз.	Raz, dvaraz, tryraz.
Can you draw a circle, a square, and a triangle?	Можеш нарисувати колічко, квадрат і трикутник?	Mozhesh narýsuvaty kolichko, kvadrat i trykutnyk?

Supplemental vocabulary • Дополняющее словниство • Dopolnyuyuche slovnystvo

0	зеро	zero
1	єден	yeden
2	два	dva
3	три	try
4	штыри	shtýry
5	пят	pyat
6	шіст	shist
7	сім	sim

8	вісім	visem
9	дев'ят	devyat
10	десять	desyat
11	еденадцет	yedenadtset
12	дванадцет	dvanadtset
13	тринадцат	trynadtset
14	штырнадцет	shtýrnadtset
15	пятнадцет	pyatnadtset
16	шістнадцат	shistnadtset
17	сімнадцат	simnadtset
18	вісімнадцат	visemnadtset
19	дев'ятнадцат	devyatnadtset
20	двадцет	dvadtset
21	двадцет єден	dvadtset yeden
22	двадцет два	dvadtset dva
30	тридцет	trydtset
31	тридцет єден	trydtset yeden
40	сорок	sorok
50	пятьдесят	pyatdesyat
60	шістдесят	shistdesyat
70	сімдесят	simdesyat
80	вісімдесят	visemdesyat
90	дев'яност	devyatdesyat

100	сто	sto
101	сто єден	sto yeden
110	сто десят	sto desyat
200	двіста	dvista
300	триста	trysta
1,000	тисяч	tŷsyach
2,000	два тисячы	dva tŷsyachŷ
1,000,000	мільйон	mylyion
1,000,000,000	мільярд	mylyyard
first	перший	pershyi
second	другий	druhii
third	третій	tretii
fourth	четвертий	chetvertyi
fifth	п'ятий	pyatyi
sixth	шестий	shestyi
seventh	семий	semyi
eighth	осмий	osmyi
ninth	дев'ятий	devyatyi
tenth	десятий	desyatyi
eleventh	єденадцетий	yedenadtsetyi
twelfth	дванадцетий	dvanadtsetyi
thirteenth	тринадцетий	trynadtsetyi
fourteenth	штырнадцетий	shtŷrnadtsetyi
fifteenth	пятнадцетий	pyatnadtsetyi
sixteenth	шістнадцетий	shistnadtsetyi
seventeenth	сімнадцетий	simnadtsetyi
eighteenth	вісемнадцетий	visemnadtsetyi
nineteenth	дев'ятнадцетий	devyatnadtsetyi
twentieth	двадцетий	dvadtsetyi
twenty-first	двадцет перший	dvadtset pershyi
twenty-second	двадцет другий	dvadtset druhii
thirtieth	тридцетий	trydtsetyi
fortieth	сороковий	sorokovyi
fiftieth	п'ятдесятий	pyatdesyatyi
a hundredth	сотний	sotnyi
two hundredth	двосотний	dvosotnyi
thousandth	тисячний	tŷsyachnyi
millionth	мільйоновий	mylyionovyi
one-half	пів/половина	pil/polovyna
one-third	третя част	tretya chast
one--fourth	чверт/чвертка/четверта част	chvert/chvertka/chetverta chast
one-fifth	п'ята част	pyata chast

one and a half
two and a half
three and a half
four and a half

about
almost
anything
as little as
as much as
at least
a bit
both
dozen
everything
few
hardly, scarcely
less
    the least
a little
many, numerous
none
nothing
pair
percentage
piece
several
    several kinds
something
very

пiлтoра
пiлтpетя
пiлчeтвepтa
пiлпятa

кoлo/близкo
пpавi
дaштo/xoц-штo
тaк мaлo як
тaк дyжe як
штo нaймeншe
кyсцьoк
oбa, oбi, oбoe
двaнaдцeт
вшÿткo
мaлo/кyс
лeдвo
мeншe
    нaймeншe
мaлo
дyжe/вeльo
жaдeн/ниyakii/никoтpий
нич
пapa
пpoцeнт
кaвaльчyк/фaлaтoк
дaкoтpы
    pizhnÿ/dayaky
дaштo/штocи
бapз

piltora
piltretya
pilchetverta
pilpyata

kolo/blyzko
pravi
dashto/khots-shto
tak malo yak
tak duzhe yak
shto naimenshe
kustsyok
oba, obi, oboye
dvanadtset
vshÿtko
malo/kus
ledvo
menshe
    naimenshe
malo
duzhe/velyo
zhaden/nyyakii/nykotryi
nych
para
protsent
kaval'chÿk/falatok
dakotrÿ
    rizhnÿ/dayaky
dashto/shtosy
barz

IX

Time
Час
Chas

What time is it?

Кілько годин?/Котра година?

Kil'ko hodyn?/Kotra hodyna?

It's just one o'clock.

Перша година.

Persha hodyna.

It's about two o'clock.

Буде коло другої./Даде друга.

Bude kolo druhoyi./Dade druha.

It's exactly three o'clock.

Пункт третя.

Punkt tretya.

It's five minutes after four.

П'ят по четвертій.

Pyat po chetvertii.

It's quarter after five.

П'ятнадцат по п'ятій.

Pyatnadtset po pyatii.

It's six thirty.

Піл семой.

Pil semoi.

It's quarter to seven.

За п'ятнадцат сема.

Za pyatnadtset sema.

It's ten minutes to eight.

За десять осма.

Za desyat osma.

It's already noon.

Уж полудне.

Uzh poludne.

It's midnight.

Є пілніч.

Ye pilnich.

Let's meet in a half hour.

Стрітме ся за піл години.

Stritme sya za pil hodynŭ.

It's too late.

То уж за пізно

To uzh za pizno.

It's too early.

То іщы за скоро.

To ishchŭ za skoro.

Is your watch correct?

Чи Ваша година/Ваш зыгарок ходит добрі?

Tsy Vasha hodyna/Vash zŭgarok khodyt dobri?

It's a little slow.
It's always fast.
There is a big o'clock on the wall.
Wind the clock and set the alarm for six o'clock.

Она/він кус пізнит.
Она/він переважні іде скорше.
На стіні вісит великій зыгар/ велика година.
Накрутте зыгарок/годину і наставте дзвоніня на шесту.

Ona/vin kus piznyt.
Ona/vin perevazhni ide skorshe.
Na stini visyt velykii zygar/ velyka hodyna.
Nakrutte zygarok/hodynu i nastavte dzvoninya na shestu.

Supplemental vocabulary • Дополняюче словництво • Dopolnyuyuche slovnystvo

after
all the time
anytime
always
before
either... or
finally
forever
former
formerly
from now on
future (*noun, adjective*)
in the near future
immediately right away
just
just a minute
last
neither.... nor
never
often
once, then
past (*noun, adjective*)
in the distant past
in the past
present (*noun, adjective*)
previously
rarely
recently
sometimes
soon
still
suddenly
until/until now
usually
while/although

потім/по
фурт/все/засдно
даколи/хоц-коли
фурт
перед
або ... або
на конець/вкінци
на все/на вікы
минулий/давний
колиси/давнійше
од тепер
будуче, будучий
неодолга/внет
зараз/уж/юж/такой
праві/як раз
зараз/дораз
остатній
ани ... ани
николи
часто
колиси/товды
минуле, минулий
барз давно
колиси/в минулым
теперішніст, теперішній
давнійше
рідко
остатньо
часом/даколи
скоро
засдно/фурт
нараз
до тепер/дотля
найчастійше/преважні
хоц

potim/po
furt/vse/zayedno
dakoly/khots-koly
furt
pered
abo ... abo
na konets/vkintsy
na vse/na viky
mynulyi/davnyi
kolysy/davniishe
od teper
buduche, buduchyi
neodolha/vnet
zaraz/uzh/yuzh/takoi
pravi/yak raz
zaraz/doraz
ostatnii
any ... any
nykoly
chasto
kolysy/tovdy
mynule, mynulyi
barz davno
kolysy/v mynulym
teperishnist, teperishnii
davniishe
ridko
ostatnyo
chasom/dakoly
skoro
zayedno/furt
naraz
do teper/dotlya
naichastiishe/perevazhni
khots

X

Daily routine Порядок дня Poryadok dnya

What time do you get up in the morning?	О котрій годині рано стаєш?	O kotrii hodyni rano stayesh?
I don't like to go to bed early.	Не люблю йти спати скоро/завчасу.	Ne lyublyu ity spaty skoro/zavchasu.
I usually wake up at 7:30 but I like to lay in bed for a while before I get up.	Переважні́ буджу́ ся піл осмой, але люблю́ кус полежати в постели́ нич стану.	Perevazhni budzhu sya pil osmoi, ale lyublyu kus polezhaty v postely nych stanu.
What time did the alarm clock go off?	О котрій годині дзвонил будильник?	O kotrii hodyni dzvonyl budyl'nyk?
I must quickly brush my teeth, wash my face, and comb my hair.	Я мушу́ скоро вмити́ зуби́, вмити́ лице́ і почесати́ ся.	Ya mushu skoro vmity zuby, vmity lytse i pocheshaty sya.
My little brother knows how to put on his shoes, but I must tie his laces.	Мій молодший брат знає́ ся обути́, але я мушу́ му зав'язати́ шнурі́вки.	Mii molodshyi brat znaye sya obuty, ale ya mushu mu zavyazaty shnurivky.
Dad is still shaving.	Няньо́ іщы́ ся голя́т.	Nyanyo ishchy sya holyat.
Can I take a shower?	Мо́жу ся сполокати́?	Mozhu sya spolokaty?
Why don't you take a bath instead?	А чом не купа́ш ся в ванні́?	A chom ne kupash sya v vanni?
Where's the soap?	Де є́ст мы́дло?	De yest mydlo?
My sister always puts on make-up, especially lipstick and eye-shadow.	Моя́ сестра́ штоде́нні ся ма́лює, найве́ще гамбу́ і очы́.	Moya sestra shtodenni sya malyuye, naivetse gambu i ochy.
Does she wear her hair in pigtails or in a pony tail?	Она́ плете́ воло́ся в дві́ косы́ ци́ в є́дну?	Ona plete volosya v dvi kosy tsy v yednu?

XI Family and friends

Родина і знаєми
Rodyna i znayemý

We have a big family.	Маме велику родину.	Mame velyku rodynu.
I live at home with my mother, father, younger brother, and two sisters.	Я мешкам дома з мамом, няньом, молодшим братом і з двома сестрами.	Ya meshkam doma z mamom, nyanyom, molodshým bratom i z dvoma sestramy.
My older brother got married last year.	Влони мій старший брат ся оженил.	Vlony mii starshyi brat sya ozhenyl.
His wife is pregnant.	Його жена є в тяжы.	Yoho zhena ye v tyazhý.
He wants a baby girl, but my sister-in-law would like little boy.	Він хоче дівчатко, але моя братова хотіла бы хлопчыка.	Vin khoche divchatko, ale moya bratova khotila bý khlopchýka.
She is expecting a baby in October.	Она буде родила в жолтни.	Ona bude rodyla v zholtni.
My aunt, uncle, and cousins live across the street.	Мої тета, уйко, двоюрідны сестры/братья мешкают по другій стороні улиці.	Moi teta, uiko, dvoyuridny sestry/bratya meshkayut po druhii storoni ulytsi.
I love my godmother and godfather.	Я люблю мою нонашку і мого нонашка.	Ya lyublyu moyu nonashku i moioho nonashka.
Put the baby in the carriage.	Зложите дітину до візка.	Zlozhte ditynu do vizka.
Do you know how to change diapers?	Знаєте перевивати дітину?	Znate perevyvaty ditynu?
She's my girlfriend/ sweethearte.	То моє дівча/моя фраірка. Міцно мя/ня обыймий і поцілуй.	To moye divcha/moya frairka. Mitsno mya/nya obýimy i potsilui.
Give me big hug and kiss.	Они ся розышли/розвели.	Ony sya rozýshly/rozvely.

Supplemental vocabulary • Дополнююще словництво • Dopolnyuyuche slovnytsstvo

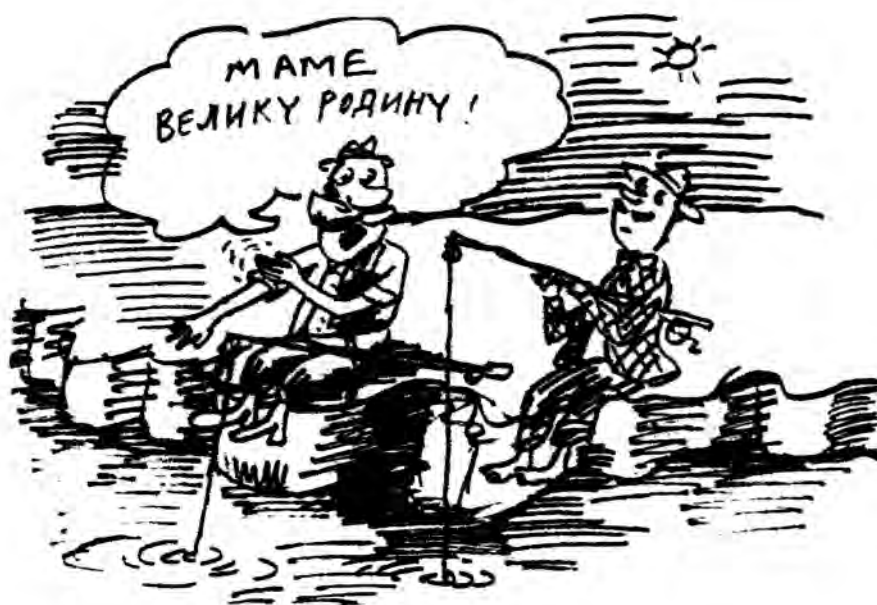
bachelor	паробок/старий паробок	parobok/staryi parobok
boyfriend	фраір	frair
brother-in-law	швагер	shvagyer
dad/daddy	няньо	nyanyo

daughter	дівка	divka
daughter-in-law	невіста	nevista
divorced (<i>male</i>)	розвідник	rozvidnyk
divorced (<i>female</i>)	розведена	rozvedena
father	отец	otets
father-in-law		
(<i>for daughter-in-law</i>)	мужовы няньо	muzhovŷ nyanyo
(<i>for son-in-law</i>)	женины няньо	zhenynŷ nyanyo
fiancé	наречений	narechenyi
fiancée	наречена	narechena
godchild	хресня	khresnya
godfather		
(<i>for child</i>)	нонашко	nonashko
(<i>for parents</i>)	кум	kum
godmother		
(<i>for child</i>)	нонашка	nonashka
(<i>for parents</i>)	кума	kuma
granddaughter	внучка	vnuchka
great grandfather	прадідо	pradido
great grandmother	прабаба	prababa
grandson	внук	vnuk
homosexual	гей	gei
husband	муж/газда	muzh/gazda
lesbian	лесбійка	lesbiika
maiden	дівка	divka
mother-in-law		
(<i>for daughter-in-law</i>)	мужовы мама	muzhovŷ mama
(<i>for son-in-law</i>)	женины мама	zhenynŷ mama
Miss	дівка/панна	divka/panna
Mr.	пан	pan
Mrs.	пані	pani
nephew	братів (сестрин) сын/братанец	brativ (sestryn) sŷn/bratanets
niece	братова (сестрина) дівка/ братаниця	bratova (sestryna) divka/ bratanytsya
orphan	сирота	syrota
people	люде/нарід	lyude/narid
sister-in-law	братова	bratova
son	сын	sŷn
son-in-law	зять	zyat'
spinster	стара дівка	stara divka
step-brother	природній брат	pryrodnii brat

step-daughter
step-father
step-mother
step-sister
step-son
widow
widower
wife

пасербиця
вітчим
мачоха
природня сестра
пасерб
вдова
вдовец
жена/газдыня

paserbytsya
vitchym
machokha
pryrodnya sestra
paserb
vdova
vdovets
zhena/gazdynya

XII Home

Хыжа

Khÿzha

Our house is at the end of the next street.

Our house has two floors: we live on the second floor while my grandparents live on the ground floor.

Daddy and grandpa built our house before I was born.

We have five rooms: a kitchen, two bedrooms, a dining room, and a living room.

In the living room we have a television, a DVD player, a turn-table, and a CD player.

My aunt has a color television.

My mother loves cooking and is always in the kitchen.

She has a gas-cooker, refrigerator, and washing machine there.

Let's go to my room.

Where's the bathroom?

Don't forget to flush the toilet.

My oldest brother does not have his own house, but lives in an apartment building.

He and his wife live on the fourth floor and can get to their apartment by the stairs or with the elevator.

Наша хыжа є на кінці наступной улици.

Наш дїм є двоповерховий/ має плянтро: мы мешкаме на плянтри, а баба і дїдо мешкают на партерї.

Няньо і дїдо поставили нашу хыжу нич єм ся вродил (вродила).

Мы маме пят поміщынъ: кухню, дві спальні, їдальню і гостинний покій.

В гостинным покою маме телевизор, ДВД одтваряч, грамофон і ЦД одтваряч.

Мої тета мают кольоровий телевизор.

Мої мама барз-пребарз люблят варити і фурт сут в кухні.

Там они мают газовий шпаргет, ледівку і машину до мытя гратів.

Подме до мого покою.

Де є лазничка?

Не забуд сполокати тоалету.

Мій найстарший брат не має своей хыжы, лем мешкат в бльоку.

Він і його жена мешкают на четвертым плянтри і можут дістати ся до свого мешканя сходами або лифтом.

Nasha khÿzha ye na kintsy nastupnoi ulytsi.

Nash dim ye dvopoverkhovyi/ maye plyantro: mÿ meshkame na plyantri, a baba i dido meshkayut na parteri.

Nyanyo i dido postavlyly nashu khÿzhu nych yem sya vrodyl (vrodyla).

Mÿ mame pyat pomishchÿn': kukhnyu, dvi spal'ni, idal'nyu i hostynnyi pokii.

V hostynnÿm pokoyu mame televizor, DeVeDe odtvaryach, gramofon i TseDe odtvaryach.

Moi teta mayut kolyorovyi televizor.

Moi mama barz-prebarz lyublyat varyty i furt sut v kukhny.

Tam ony mayut gazovyi shparhet, ledivku i mashynu do mÿtya grativ.

Podme do moho pokoyu.

De ye laznychka?

Ne zabud spolokaty toaletu.

Mii naistarshyi brat ne maye svoioi khÿzhÿ, lem meshkat v blyoku.

Vin i ioho zhena meshkayut na chetvertÿm plyantri i mozhut distaty sya do svooho meshkanya skhodamy abo lyftom.

Put the heat on, it's cold in here.	Влуч оґріваня, бо є студено.	Vluch ohrivanya, bo ye studeno.
Throw some more wood on the fire.	Зложте вецє дров до оґня.	Zlozhte vetse drov do ohnya.
My father often falls asleep on the couch.	Мої няньо часто дримлют на тапчані.	Moi nyanyo chasto drymlyut na tapchani.
Turn on the light.	Засвітте світло.	Zasvitte svitlo.
Turn the light off.	Згасте світло.	Zhaste svitlo.
Close the drawer.	Заприй шуфляду.	Zapryi shuflyadu.
Throw this in the garbage.	Шмар тото до смітя.	Shmar toto do smitya.
Put this book on the shelf above the bed.	Злож тоту книжку на полицку над постілю.	Zlozh totu knyzhku na polychku nad postilyu.
My sister is always talking to her friends on the telephone.	Моя сестра заєдно бесідує през телефон зо своїма товаришами.	Moya sestra zayedno besiduye prez telefon zo svoima tovaryshamy.
The line is busy.	Ленія є занята.	Leniya ye zanyata.
Ask the operator for information.	Попросте оператора про інформацію.	Poproste operatora pro informatsyyu.
My bicycle is downstairs in the cellar.	Мій ровер є долину в пивниці.	Mii rover ye dolynu v pyvnytsy.
Mama said I must put my old toys upstairs in the attic.	Мама мі казали, жебы-м занюс (занесла) мої стары забавкы/грачкы на під.	Mama mi kazaly, zhebŷ-m zanyus (zanesla) moi starŷ zabavkŷ/hrachkŷ na pid.
Outside we have a big yard.	Попри хыжи маме великій подворец.	Popry khŷzhy mame velykii podvorets.
In the front is a big lawn and trees.	Перед хыжом є велика трава і дерева.	Pered khŷzhom ye velyka trava i dereva.
There's a fence around the yard so our dog can't get out.	Вколо обыйстя є пліт, жебы наш пес не міг втечы.	Vkolo obŷistya ye plit, zhebŷ nash pes ne mih vtechŷ.
Don't forget to close the gate.	Не забудте заперти воріт.	Ne zabudte zaperty vorit.
In the back of the house, grandpa has a garden.	За хыжом дідо мают загорідку.	Za khŷzhom dido mayut zahoridku.
Grandma loves the flower patch along the fence.	Баба барз люблят квітя попри плоті.	Baba barz lyublyat kvitya popry ploti.
Mom is hanging the clothes on the line.	Мама вішають лахы на мотузку.	Mama vishayut lakhy na motuzku.
Daddy always keeps our car in the garage.	Няньо все тримають наше авто в гаражи.	Nyanyo vse trymayut nashe avto v garazhy.

Next to the garage there is
a shed, where there is a
shovel, a rake, a hoe, and a
pick.

Dad also has a hammer, saw,
screwdriver, and pair of
pliers to fix things that are
broken.

Близко гаражу є коleshня, де
є лопата, граблі, мотыка
і чекан.

Няньо мають тіж молоток,
пилу, шрубокрут і кліщы,
жебы направляти
поламаны річы.

Blyzko garazhu ye koleshnya,
de ye lopata, hrabli, motyka
i chekan.

Nyanyo mayut tizh molotok,
pylu, shrubokrut i klisichy,
zhebly napravlyaty polamany
richy.

Supplemental vocabulary • Дополнююще словництво • Dopolnyuyuche slovnystvo

ashtray
axe
balcony
bedspread
bench
brick
broom
candle
cement
ceiling
chair
chest

попельничка
сокыра
балькон
капа
лавка
цегла
мітла
свічка
цимент
повала
кресло
лада

popel'nychka
sokyra
bal'kon
kapa
lavka
tsehla
mitla
svichka
tsyment
povala
kreslo
lada

chimney	комин	komyn
closet	шафка/скриня	shafka/skrynya
cradle	колыска	kolyska
curtain	фіранка	firanka
cushion	заголовча	zaholovcha
dog house	псяча буда	psyacha buda
door	двері	dveri
door handle	клямка	klyamka
door sill/threshold	пори́г	porih
dust	порох	porokh
dustbroom	мітелка	mitelka
dustpan	лопатка/шувелька	lopatka/shufel'ka
electricity	електрика	elektryka
faucet	кран	kran
featherbed	перина	peryna
fireplace	печ/коминок	pets/komynok
floor	підлога/дyliны	pidloha/dylyny
ground floor	партер/долина хыжы	parter/dolyna khyzhy
foundation	фундамент	fundament
furniture	меблі	mebli
heater	грійник	hriinyk
hinges	завіса	zavisa
hose	шляуф	shlyauf
iron	прас	pras
ironing board	дошка до прасування	doshchka do prasuвання
jug	дзбанок	dzbanok
key	ключ	klyuch
ladder	драбина	drabyna
lamp/light	лямпа	lyampa
lightbulb	жарівка	zharivka
lightswitch	контакт	kontakt
lock	замок	zamok
mirror	зеркало	zerkalo
nail	цвяк	tsvyak
outlet	гніздко	hnizdko
oven	печ	pets
pail	відро	vidro
pantry (cold storage area)	комірка	komirka
pillow	заголовок	zaholovok
pillowcase	оболочына	obolochyna
plane	гобель	hobel'

plank
 plaster
 plug
 porch
 quilt
 radiator
 rag
 roof
 rug/carpet
 sack
 screw
 scythe
 shade
 sheets
 sickle
 sidewalk
 sink
 smoke
 steam
 table
     tablecloth
 toilet paper
 vacuum cleaner
 vase
 wagon
 wheelbarrow
 window
     windowpane
 wire
 wood

дошка
 вакивка
 втычка
 ганок/веранда
 прикрывало
 грійник
 шмата/рянда
 дах
 дыван
 міх/мішок
 шруба/шрубка
 коса
 роleta
 плахта
 серп
 ходник
 злив
 дым
 пара
 стіл
     пристерало на стіл
 туалетовий папір
 одпорошач/одкурят
 ваза
 візок
 тачкы
 выгляд/вікно
     шыба
 дріт
 дерево/дровно

doshchka
 vakivka
 vtŷchka
 ganok/veranda
 prykrŷvalo
 hriinyk
 shmata/ryanda
 dakh
 dŷvan
 mikh/mishok
 shruba/shrubka
 kosa
 roleta
 plakhta
 serp
 khodnyk
 zlyv
 dŷm
 para
 stil
     prysteralo na stil
 toaletovyi papir
 odporoshach/odkuryach
 vaza
 vizok
 tachkŷ
 vŷhlyad/vikno
     shŷba
 drit
 derevo/drovno

XIII

Food and meals

Страви

Stravý

What time do you usually eat breakfast?

I always have orange juice, eggs, toast with jam, and tea with lemon.

Sometimes I eat warm cereal, but I never drink coffee.

I want only a sandwich and glass of milk for lunch.

My friend always eats candy and drinks soda.

I love ice cream, especially vanilla and chocolate.

When dad comes home we have supper.

On Sunday afternoon we are having guests for dinner.

Mother told me to set the table.

I can't find the tablecloth.

Here are the plates, knives, forks, soup spoons, and teaspoons.

We also need glasses for beer, wine, and water.

And don't forget the cups and saucers.

The bell is ringing; answer the door.

О котрій годині переважні істе/іш снідання?

Я все пю помаранчовий сок, гарбату з цитрином, і ім яйця та паля з джемом.

Часом ім крупи з теплым молоком, але ніколи не пю кавы.

На підполуденок лем хочу канапку і горня молока.

Мій приятель все іст цукеркы і пе оранжаду.

Я люблю льоды, найбарже ванілійовы і чекулядовы.

Вечеряме, як няньо вернут домів.

В неділю пополудни маме гости на полуденок.

Мама казали мі зрыхтувати таніры і приборы на стіл.

Я не годен (годна) найти пристерало на стіл.

Гев сут таніры, ножы, выдельці, лжыці і лжычкы.

Нам треба куфлів на пиво, погариків і шклянок на вино і на воду.

І не забудте філіжанок/шальок і танірчыків.

Хтоси дзвонит, отвор двері.

O kotrii hodynyi perevazhni iste/ish snidanya?

Ya vse pyu pomaranchovyi sok, harbatu z tsytrynom, i im yaitsya ta palya z dzhemom.

Chasom im krupý z teplým molokom, ale nykoly ne pyu kavý.

Na pidpoludenok lem khochu kanapku i hornya moloka.

Mii pryatel' vse ist tsukyerky i pye oranzhadu.

Ya lyublyu lyody, naibarzhe vaniliyovy i chekulyadovy.

Vecheryame, yak nyanyo vernut domiv.

V nedilyu popoludny mame hosty na poludenok.

Mama kazaly mi zrykhtuvaty tanirý i pryborý na stil.

Ya ne hoden (hodna) naity prysteralo na stil.

Hev sut tanirý, nozhý, výdel'tsi, lzhýtsi i lzhýchký.

Nam treba kufliv na pyvo, poharykiv i shklyanok na vyno i na vodu.

I ne zabudte filizhanok/shalyok i tanirchýkiv.

Khtosy dzvonyt, otvor dveri.

Would you like a cocktail or
a shot glass of hard liquor
before dinner?

Come and sit down before the
soup gets cold.

Please pass the salt and
pepper.

Look at the delicious meat.

I like chicken better than
turkey.

Do you want salad now or
later?

What's for dessert?

Sorry, we don't have any
pudding.

Oh, I think ate too much.

Хочете коктейль ци
погарик палюнкы перед
полуденком?

Ходте, сядте нич выстыне
поливка.

Прошу, дайте мі соли і
попрю.

Смотрте, яке добре мясо.

Я барже люблю куряче
мясо/курятину од мяса з
пульты.

Шалатку хочете тепер ци
потім?

Буде дашто солодке?

Выбачте, але не маме
пудінгу.

Ой, думам, же ем ся переїл.

Khochete koktail' tsy
poharyk palyunkŭ pered
poludenkom?

Khodte, syadte nych vŭstŭne
polyvka.

Proshu, daite mi soly i
popryu.

Smotrte, yakye dobre myaso.

Ya barzhe lyublyu kuryache
myaso/kuryatynu od myasa
z pul'ky.

Shalatku khochete teper tsy
potim?

Bude dashto solodkye?

Vŭbachte, ale ne mame pu-
dingu.

Oi, dumam, zhe yem sya
pereil.

I must lie down and rest.	Мушу дакус полежати і одпочѣти.	Mushu dakus polezhaty i odpochŷty.
You should go out for a walk.	Може бы сте кус пошпацирували?	Mozhe bŷ ste kus poshpatsyruvaly?
And who's going to wash the dishes.	А хто буде мыл граты?	A khto bude mŷl gratŷ?
I'll clear the table; you'll wash; and I'll dry them.	Я позберам зо стола, ты помый, а я повтерам.	Ya pozberam zo stola, tŷ pomŷi, a ya povteram.
I hate to scrub pots.	Мерзит ня мытя гратів.	Merzyt nya mŷtya grativ.

In a restaurant • В рестаурації • V restavratsyi

Do you like to eat in restaurants?	Любите їсти в рестаурації?	Lyubyte isty v restavratsyi?
Are you hungry?	Ци сте голодны?	Tsy ste holodnŷ?
I'm starved.	Окропечні єм голоден.	Okropechni yem holoden.
Let's go inside.	Заходте до середини.	Zakhodte do seredynŷ.
Good evening. We have a reservation for four people.	Добрий вечер! Маме резервацію для штырьох осіб/на четверо.	Dobryi vecher! Mame rezervatsyyu dlya shtŷryokh osib/na chetvero.
Can we have a table near the window?	Можеме заняти стіл попри выгляді?	Mozheme zanyaty stil popry vŷhlyadi?
She's a pretty waitress.	Гарда/файна є тота кельнерка.	Harda/faina ye tota kel'nerka.
Shall we order a bottle of red or white wine?	Замовиме фляшку червеного ци білого вина?	Zamovyme flyashku chervenoho tsy biloho vyna?
We need a menu and wine carte.	Потрібуєме список страв і вин.	Potribuyeme spysok strav i vyn.
The food and service are excellent here.	Їєв є барз добре їдло і обслуга.	Hev ye barz dobre idlo i obsluha.
So, here's the wine.	Прошу, вино.	Proshu, vyno.
To your health! Cheers!	Дай Боже здравля!	Dai Bozhe zdravlya!
To yours as well.	Дай Боже і Вам.	Dai Bozhe i Vam.
Enjoy your meal.	Най Вам смакує.	Nai Vam smakuye.

I've had enough.	Наїл єм ся до сыта/дост.	Nail yem sya do sŷta/dost.
Waiter, please bring the check.	Кельнер, прошу рахунок/хочу заплатити.	Kel'ner, proshu rakhunok/khochu zaplattyty.
Can I pay you, or is there a cashier?	Чи платити Вам, чи ту є касиєр?	Tsy platyty Vam, tsy tu ye kasyyer?
Where's the restroom?	Де є тоалєта?	De ye toaleta?
I'm still thirsty; let's go for a beer to the tavern around the corner.	Мі іщы фурт хоче ся пити; подме за рїг до корчмы на пиво.	Mi ishchŷ khoche sya pyty; podme za rih do korchmŷ na pyvo.
How much tip should we leave the waiter (waitress)?	Кілько даме/лишые кельнерови (кельнерці)?	Kil'ko dame/lyshŷme kel'nerovy (kel'nertsy)?

Supplemental vocabulary • Дополняюче словництво • Dopolnyuyuche slovnystvo

Eggs and dairy products	Яйця и молочні продукти	Yaitsya y molochni produktŷ
butter	масло	maslo
cheese	сыр	sŷr
brinza cheese	гурький сыр	hur'kŷi sŷr
cottage cheese	творог	tvaroh
freshly-made cheese	кляганий сыр	klyaganŷi sŷr
cream	сметана	smetana
sour cream	квасна сметана	kvasna smetana
egg	яйце	yaitse
boiled egg	вареноє яйце	varenoye yaitse
fried egg	печеноє яйце	pechenoye yaitse
omelete	товста палачінта	tovsta palachinta
scrambled egg	ратота	ratota
margarine	маргаліна	margalina
milk	молоко	moloko
buttermilk	квасное молоко	kvasnoye moloko
yogurt	йогурт	yogurt
Meat and fish	Мясо и рыба	Mnyaso y rŷba
aspic	студенець	studenets'
beef	говяжое мяно	hovyazhoye mnyaso
fat	солонина	solonyna
fatty (meat)	мясное (мясо)	mnyasnoye (mnyaso)
fish	рыба	rŷba
gravy	мачанка/омачка	machanka/omachka

ham
 smoked ham
 herring
 hot dogs
 lamb
 leg of lamb
 meat
 pâté
 pork
 pork chop
 rare (*meat*)
 raw (*meat*)
 salami
 sausage
 steak
 stew
 tender (*meat*)
 tough (*meat*)
 trout
 veal
 veal scallops
 well done (*meat*)

Vegetables

beans
 broad beans
 string beans
 beets
 beets (*for animals*)
 cabbage
 stuffed cabbage
 carrot
 chives
 corn
 corn on the cob
 cucumber
 egg plant
 garlic
 green pepper
 lettuce
 mushroom
 large mushroom
 onion
 parsley
 peas
 pickles

шолдра
 буджена шолдра
 следзь
 парівкы/кобаскы
 уче мясо/бараняче мясо
 уче стегно
 мясо
 паштет
 пацяче мясо/пацятина
 пацячий котлет
 пілсурове (*мясо*)
 сурове (*мясо*)
 саламі
 кобаса
 бешкет
 гуляш
 мякче (*мясо*)
 тверде (*мясо*)
 пструг
 телятина/теляче мясо
 котлеты, різкы
 печене (*мясо*)

Ярины, перетворы

фізола
 бобы
 шпарагы
 цвикла, цвикловы бураки
 пастевны бураки
 капуста
 голубці
 морков
 зрізуванец
 тендериця/кукуриця
 струк тендериці
 огурок
 баклажан
 чеснок
 зелена папрыка
 шалата
 губы/грибы
 велика печарка
 цибуля
 петрушка
 горохы
 кышени огуркы

sholdra
 budzhena sholdra
 sledz'
 parivkŷ/kobaskŷ
 uche myaso/baranyache myaso
 uche stehno
 myaso
 pashtet
 patsyache myaso/patsyatyna
 patsyachyi kotlet
 pilsurove (*myaso*)
 surove (*myaso*)
 salami
 kobasa
 befshtyk
 gulyash
 myahkye (*myaso*)
 tverde (*myaso*)
 pstruh
 telyatyna/telyache myaso
 kotletŷ, rizkŷ
 pechene (*myaso*)

Yarynŷ, peretvorŷ

fizola
 bobŷ
 shparagŷ
 tsvykla, tsvyklovŷ burakŷ
 pastevny burakŷ
 kapusta
 holubtsi
 morkov
 zrizuvanets
 tenderytsya/kukurytsya
 struk tenderytsi
 ohurok
 baklazhan
 chesnok
 zelena paprŷka
 shalata
 hubŷ/hrybŷ
 velyka pecharka
 tsybulya
 petrushka
 horokhŷ
 kŷshenŷ ohurkŷ

potatoes
baked potatoes
boiled potatoes
French fries
mashed potatoes
radish
red (hot) peppers
sauerkraut
spinach
tomato
turnips
zucchini

Fruits

apple
apricot
banana
blackberry
blueberry
cherry (*sour*)
cherry (*sweet*)
current
fig
grape
grapefruit
juniper berry
lemon
melon
olive
orange
peach
pear
pineapple
plum
prune
pumpkin
raisin
raspberry
strawberry
watermelon

компери/грулі
печены компери
варены компери
фрыткы
дзямены компери
редковка
червена (остра) папрыка
кышена капуста
шпинат
помідор
карпелі
кабачок

Овочы

ябко
мореля
банан
чорниця
яфыра
вышня
черешня
винничка
фіга
виноград
грейпфрут
яловец
цитрина
мельон
оливка
помаранча
бросквиня
грушка
ананас
сливка
сушена сливка
дыня
родзинка
малина
ягода
гарбуз

komperi/gruli
pecheny komperi
vareni komperi
frýtky
dzyameny komperi
redkovka
chervena (ostra) papryka
kysheha kapusta
shpynat
pomidor
karpeli
kabachok

Ovochy

yabko
morelya
banan
chornytsya
yafyra
vyshnya
chereshnya
vynnychka
figa
vynohrad
greipfrut
yalovets
tsytryna
melyon
olyvka
pomarancha
broskvynya
hrushka
ananas
slyvka
sushena slyvka
dynya
rodzynka
malyna
yahoda
harbuz

Baked goods and grains

barley
 blintzes
 bread
     dark bread
     Easter bread
     white bread
 buckwheat
 cereal (*cold*)
 dough
 flour
 noodles
     thin noodles
 oats
     oatmeal
 pancake
     potato pancake
 pirogies
 porridge
 rice
 rolls
 rye
 spaghetti
 wheat

Sweets

biscuit
 cake
     cheese cake
 candy
     cotton candy
 chewing gum
 chocolate
 cookies
 crepes
 doughnut
 honey
 lollipop
 poppyseed cake
 popsicle
 pudding

Мучны продукты і зерна

ярец
 налісники
 хліб
     чорний/разовий хліб
     паска
     білий/пытлюваний хліб
 татарка
 платкы
 тісто
 мука
 галушкы/стеранкы
     різанкы
 овес
     вівсяны платкы/крупы
 пляцок
     налісник
 пероги
 каша
 рыж
 булкы/кукелкы
 жыто
 спагеті
 пшениця

Солодке

тістка
 колач/тісто
     сырник
 цукеркы
     цукрова вата
 гума до жуваня
 чекуляда
 тісточка/колачыкы
 налісники
 пончок/пампушок
 мед
 лизак
 маковник
 нанук
 пудінг

Muchnŷ produktŷ i zerna

yarets
 nalisnykŷ
 khlib
     chornyi/razovyi khlib
     paska
     bilyi/pŷtlyuvanyi khlib
 tatarka
 platkŷ
 tisto
 muka
 halushkŷ/sterankŷ
     rizankŷ
 oves
     vivsyanŷ platkŷ/krupŷ
 plyatsok
     nalisnyk
 perohŷ
 kasha
 rŷzh
 bulkŷ/kukyelkŷ
 zhŷto
 spageti
 pshenytsya

Solodkye

tistka
 kolach/tisto
     sŷrnyk
 tsukyerkŷ
     tsukrova vata
 guma do zhuvanya
 chekulyada
 tistochka/kolachykŷ
 nalisnykŷ
 ponchok/pampushok
 med
 lyzak
 makovnyk
 nanuk
 puding

Condiments and spices

caraway seeds
 cinnamon
 horseradish
 jelly (*fruit*)
 ketchup
 marmalade
 mayonnaise
 mint
 mustard
 oil
     olive oil
 pepper
 salt
 sugar
 vinegar
 yeast

Utensils

baking pan
 bottle opener
 bowl
 can
 cork
     corkscrew
 frying pan
 funnel
 jar
 ladle
 mug
 piece
 pot
     pot cover
 slice
 soup ladle

Приправи та корія

кмин
 цинамон
 хрін
 повидла
 кечуп
 мармуляда
 майонез
 мята
 муштарда
 олій
     олива з оливок
 попер
 сіль
 цукер
 оцет
 дріжджи

Прибори до кухні

бляшка
 отверач
 миска
 банька
 курок
     куркотяг
 пательня
 лійок
 дзбанок
 вари́ха
 горня́тко
 фала́ток
 горне́ц
     прикрывка
 малий фалаток
 вари́ха/кофля

Prypravû ta korinya

kmyn
 tsynamon
 khrin
 povydla
 kechup
 marmulyada
 mayonez
 myata
 mushtarda
 olii
     olyva z olyvok
 poper
 sil'
 tsukyer
 otset
 drizhdzhÿ

Pryborÿ do kukhni

blyashka
 otverach
 myska
 ban'ka
 kurok
     kurkotyah
 patel'nya
 liyok
 dzbanok
 varykha
 hornyatko
 falatok
 hornets
     prykrÿvka
 malyi falatok
 varykha/koflya

XIV

In town
В місті
V misti

Let's go to town today.

Can you tell me, please,
where's there a butcher
shop, bakery, and outdoor
market?

I have to go to the post office
and then do some shopping.

I'd like to send this letter
by airmail and this one
registered.

How many stamps do I need?

Where is the mailbox?

Are you on facebook?

Can I send you a text
message?

Is there any place to park the
car?

I lost my cell phone.

Do you have some change?

Mother has to go to the
grocer's.

In the meantime, I'll go to the
clothing store.

I need a shirt, a pair of pants,
shoes, and a pair of socks.

Where is the underwear?

What size do you wear?

Подме днеска до міста.

Можете ми вказати, де є
мясний склеп, пекарня
і ярмак?

Мушу іти на пошту, а потім
іду дашто купити.

Хотіл бы-м послати тот
лист літаком, а тот
рекомендований.

Кілько значків потрібую?

Де є поштова скринка?

Чи єс на гамбокнижці/
фейсбуку?

Чи можу ти/Вам послати
СМС?

Є ту даяке місце на авто?

Стратил/стратила єм мою
мобільку.

Чи має даякы дрібны
грошы?

Мама мусят іти до
спожывчого sklepu.

За тот час я піду до sklepu
з лахами/з oblechъnyom.

Треба ми кошелю, ногавкы/
гачы і пару шкарпеток.

Де є білизна?

Якій розмір/номер
потрібуєте?

Podme dneska do mista.

Mozhete mi vkazaty, de ye
myasnyi sklep, pekarnya
i yarmak?

Mushu ity na pochtu, a potim
idu dashto kupyty.

Khotil by-m poslaty
tot lyst litakom, a tot
rekomenduvanyi.

Kil'ko znachkiv potribuyu?

De ye pochtova skrynka?

Tsy yes na gamboknyzhtsi/
feisbuky?

Tsy mozhu ty/Vam poslaty
SMS?

Ye tu dayakye mistse na avto?

Stratyl/stratyla yem moyu
mobil'ku.

Tsy mate dayaky dribny
hroshy?

Maма musyat ity do
spozhъvchoho sklepu.

Za tot chas ya pidu do sklepu
z lakhamy/z oblechъnyom.

Treba mi koshelyu, nohavky/
gachy i paru shkarpetok.

De ye bilyzna?

Yakii rozmir/номер
potribuyete?

Do you prefer blue, green, or beige trousers?

My sister went to the shoemaker to get her sandals fixed.

Where is the shoe store?

Don't forget to pick up the rolls at the bake shop.

Take this suit to the dry cleaner's, please.

The sweater has a lot of dirty spots on the sleeve.

Father needs a pack of cigarettes and a couple of cigars, while grandpa asked me to get him a package of pipe tobacco.

Волите сині, зелені чи бежові ногавки?

Моя сестра була в шевця дати до направління сандалів.

Де є sklep з черевіками?

Не забудьте взяти булок з пекарні.

Прошу, возте мій гарнітур до чыщыня.

Сведер мае барз дуже плям на рукаві.

Няньови треба пачку цигарет і пару цигар, а дідо просили мене, жебы-м купил ім пачку дугану

VolYTE syni, zelenŷ tSY bezhovŷ nohavkŷ?

Moya sestra bŷla v shevtsya daty do napravlinya sandalŷ.

De ye sklep z cherevikamy?

Ne zabudte vzyaty bulok z pekarni.

Proshu, vozte mii garnitur do chŷshchŷnya.

Sveder maye barz duzhe plyam na rukavi.

Nyanyovy treba pachku tsyharet i paru tsygar, a dido prosyly mene, zhebŷ-m kupyl im pachku duhanu.

That's the jewelry store where my sister's fiancé bought her an engagement ring.	В тамтого золотника наречений мойой сестры купил їй заручиновий перстїн.	V tamtoho zolotnyka narechenyi moioi sestrŷ kupil ii zaruchŷnovyi perstin.
How much money do you have left?	Кїлько пїнязи ти остало?	Kil'ko pinyazy ty ostalo?
My aunt went to the hair- dresser to get her hair done.	Мої тета пішли до фризїєра підкрутити волося.	Moi teta pishly do fryzyyera pidkrutyty volosya.
I have to go to the barber for a haircut.	Мушу їти до фризїєра острічы ся.	Mushu ity do fryzyyera ostrichŷ sya.
Leave my hair long on the top, but cut is short on the sides.	Лиште мї долге волося з горы, але підстріжте мя коротко по боках.	Lyshte mi dolhye volosya z horŷ, ale pidstrizhte mya korotko po bokakh.
Do you want a shave?	Хочете, жебы-м Вас оголил?	Khochete, zhebŷ-m Vas oholyl?
That's very expensive.	То барз дорого.	To barz doroho.
This watch is cheap but of good quality.	Тот зыгарок є тунїй, але добрий.	Tot zŷgarok ye tunii, ale dobryi.

Supplemental vocabulary • Дополняющее словни́цтво • Dopolnyuyuche slovnnytstvo

Stores and products	Склепы і виробы	Sklepŷ i vŷrobŷ
address	адрес	adres
bank	банк	bank
bank machine/ATM	банкомат	bankomat
basket	кошык	koshŷk
bills (<i>paper money</i>)	паперьовы пїнязі	paperyovŷ pinyazi
blade	жылетка	zhŷletka
bleach	выбіляч/луг	vŷbilyach/luh
bookstore	книгарня	knyharnya
broom	мітла	mitla
butcher shop	мясний склеп	myasnyi sklep
camera	фотографічний апарат	fotografichnyi aparat
camera (<i>digital</i>)	цифровий апарат	tsyfrovyi aparat
camera (<i>motion picture</i>)	камера	kamera
camcorder	кінокамера	kinokamera
cash	грошы	hroshŷ
check	чек	chek
cleaning product store	дрогерия	drogeryya

cleanser	порошок (плын) до чыщыня	poroshok (plŷn) do chŷshchŷnya
coins	грайцары/монеты/дрібны	graitsarŷ/monetŷ/dribnŷ
comb	гребін	hrebin
computer	компютер	komputer
cotton	баволна	bavolna
counter (<i>kitchen</i>)	ляда	lyada
credit card	кредитова карта	kredytova karta
deodorant	дезодорант	dezodorant
drugstore/pharmacy	аптыка	aptŷka
dustpan	лопатка	lopatka
electric razor	електрична машынка	elektrychna mashŷnka
envelope	копёрта	koperta
fabric (<i>natural</i>)	грубе полотно (сукно)	hrube polotno (sukno)
fabric (<i>synthetic</i>)	штучне (фабрычне) полотно	shtuchne (fabrŷchne) polotno
flash card	фішка	fishka
flax	прядило/повісмо	pryadylo/povismo
florist	квітарня	kvityarnya
glue	клей	klei
gold	золото/злато	zoloto/zlato
hairbrush	щітка до волосья	shchitka do volosya
hand cream	крем до рук	krem do ruk
hard drive	твердий диск	tverdyi dysk
internet	інтернет	internet
keyboard	кляватура	klyavyatura
linen	леняне/пачісне полотно	lenyane/pachisne polotno
match	патычок/шваблик	patŷchok/shvablyk
money	пінязі/грошы	pinyazi/hroshŷ
needle	ігла	ihla
nylon	нілон	nylon
pacifier (<i>for baby</i>)	дурачок	durachok
package	пакунок	pakunok
perfume	перфумы	perfumŷ
photo	фотографія/знямка	fotografiya/znymka
photography shop	фотографічний склеп	fotografichnyi sklep
pin	шпилька	shpyl'ka
bobby pin	спонка	sponka
hairpin	шпилька до волосья	shpyl'ka do volosiv
safety pin	шпилька/зашпилянка	shpyl'ka/zashpylyanka
postcard	почтова картка	pochtova kartka
postal window	почтове вікенце	pochtove vikentse
powder	пудер/білило	puder/bilylo

razor
 ribbon
 rubber band
 sale/discount
 save
 scale
 scissors
 shampoo
 shaving cream
 shopping mall
 silk
 silver
 soap
 spend money
 sponge
 starch
 stationery store
 telegram
 telephone (*land line*)
     telephone book
     telephone booth
 thimble
 tobacco store
 toothbrush
 toothpaste
 towel
 wallet
 wash powder
 wool

Clothes and accessories

apron
 bathing suit
     bathing trunks
 belt
 beads
 blouse
 boots (*fashionable*)
 boots (*for work*)
 bracelet
 bra/brassiere
 button
 cap
 collar

голяк/машынка до голіня
 бант/басамунка
 гумка
 дисконт
 шпарувати
 вага
 ножыці
 шампон
 крем до голіня
 товаровий центр
 гадваб
 срібро
 мыдло
 витратити
 губка
 крохмаль
 паперничий склеп
 телеграм
 домашній телефон
     телефонічна книжка
     телефонічна будка
 наперсток
 трафіка/склеп з дуганом
 щітка до зубів
 паста до зубів
 ручник
 портфель
 порошок до прання
 волна

Облечыня і акцесоріі

фартух/халат
 облечыня до купання
     купальник
 ремін
 пацюркы
 опліча/блюза
 черевікы
 черевікы (до роботи)
 бранзолета
 станик/нагрудник
 гудзик
 шапка
 колнір

holyak/mashynka do holinya
 bant/basamunka
 gumka
 dyskонт
 shparuvaty
 vaha
 nozhÿtsi
 shampon
 krem do holinya
 tovarovyi tsentr
 hadvab
 sribro
 mÿdlo
 vÿtratyty
 hubka
 krokhmal'
 papernychyi sklep
 telegram
 domashnii telefon
     telefonichna knyzhka
     telefonichna budka
 naperstok
 trafika/sklep z duhanom
 shchitka do zubiv
 pasta do zubiv
 ruchnyk
 portfel'
 poroshok do pranya
 volna

Oblechÿnya i aktsesoryi

fartukh/khalat
 oblechÿnya do kupanya
     kupal'nyk
 remin
 patsyurkÿ
 oplicha/blyuza
 cherevikÿ
 cherevikÿ (do robotÿ)
 branzoleta
 stanyk/nahrudnyk
 gudzyk
 shapka
 kolnir

diamond	диямент	dyyament
dress	сукня	suknya
earrings	кульчыкы	kul'chŷkŷ
fur coat	футро	futro
garter belt	підвязка	pidvyazka
gloves	рукавиці	rukavytsi
handkerchief	хусточка до носа	khustochka do nosa
hat	капелюх/калап	kapelyukh/kalap
heel	запяток	zapyatok
jacket	жакет/катанка	zhakyet/katanka
kerchief	хустка	khustka
leather	скора	skora
mini-skirt	короткій кабатик	korotkii kabatyk
necklace	кривулька	kryvul'ka
overcoat	плащ	plashch
patch	лата	lata
pocket	кышняя	kŷshenya
pocketbook	торебка	torebka
pullover	сведер	sveder
purse	пулярис	pulyarys
pyjamas	піджама	pidzhama
raincoat	плащ од дощу	plashch od doshchu
ring	перстін	perstin
robe	шаты	shatŷ
rubbers	гумаки	gumakŷ
scarf	шалик	shalyk
shirt	кошеля	koshelya
t-shirt	кошелька	koshel'ka
shoelaces	шнурівкы	shnurivkŷ
shoes	мешты	meshtŷ
high-heeled shoes	черевікы на высокым зап'ятку	cherevikŷ na vŷsokŷm zapyatku
low-heeled shoes	черевікы на низкым зап'ятку	cherevikŷ na nyzkŷm zapyatku
needle-point-heeled shoes	шпилькы	shpyl'kŷ
working shoes	боканы	bokanchŷ
shoe polish	паста до черевіків	pasta do cherevikiv
short pants	короткы ногавкы	korotkŷ nohavkŷ
skirt	кабат	kabat
sleeve	рукав	rukav
slip	спідник/подолок	spidnyk/podolok
slippers	шляпки	shlyapkŷ
sole	підшва	pidoshva
sport coat	блюза	blyuza
stockings	пончохи	ponchokhŷ
suit (man's)	анцуг/гарнітур	antsug/garnitur
tie	краватка	kravatka

underskirt
vest
wedding ring
wind-breaker

Colors

beige
black
blue
    dark blue
    light blue
brown
dark
golden
green
grey
light
orange
pink
purple
red
silver
violet
white
yellow

подолок
лайбик
обручка
вітровка

Кольоры

бежовий
чорний
синій
    гранатовий
    небескiй/блакитний
бронзовий
темний
златий/золотий
зелений
сивий/сiрий
ясний
помаранчовий
ружовий
фіялковий
червений
срібний
філітовий
білий
жолтий

podolok
laibyk
obručka
vitrovka

Kolyorŷ

bezhovyi
chornyi
synii
    granatovyi
    nebeskii/blakŷtnyi
bronzovyi
temnyi
zlatyi/zoloty
zelenyi
syvyi/siryi
yasnyi
pomaranchovyi
ruzhovyi
fiyalkovyi
chervenyi
sribnyi
filitovyi
bilyi
zholtyi

XV Relaxation and entertainment

Рекреация/Розрывки

Rekreatsyya/Rozryvky

Our town has two daily newspapers and one weekly.	В нашым місті печатат ся дві штоденны газеты і еден тыжденник.	V nashŷm misti pechatat sya dvi shtodennŷ gazetŷ i yeden tŷzhdennek.
Where's today's newspaper?	Де є днешня газета?	De ye dneshnya gazeta?
The advertisements are on the last page.	Реклямы сут на остатній сторони.	Reklyamŷ sut na ostatnii storoni.
My sister reads fashion magazines.	Моя сестра чытат магазины моды.	Moya sestra chŷtat magazynŷ modŷ.
She also likes magazines with color photographs of film stars and rock singers.	Она тіж любить часописы з кольоровыма знимками акторів і роковых співаків.	Ona tizh lyubyt chasopysŷ z kolyorovŷma znymkamy aktoriv i rokovŷkh spivakiv.
Dukhnovych, Pavlovych, Rusenko, Hunyanka, Grendzha-Dons'kyi, and Karabelesh are the best Rusyn poets from the past.	Духнович, Павлович, Русенко, Гунянка, Гренджа-Донський і Карабелеш то найзнаменитшы русиньскы поеты.	Dukhnovych, Pavlovych, Rusenko, Hunyanka, Grendzha-Don'skii i Karabelesh to naiznamenytshŷ rusyn'skŷ poetŷ.
Dukhnovych, who is called the "national awakener of the Carpatho-Rusyn people", wrote the national hymn, elementary school books, and several plays.	Духнович, котрого называют "нацийональным будителем Карпатских Русинів", написал нацийональный гимн, буквари і пару пес.	Dukhnovych, kotroho nazŷvayut "natsyional'nŷm budytel'om Karpatskykh Rusyniv", napysal natsyional'nyi hŷmn, bukvari i paru pyes.
Did you read his last novel?	Ци сте чытали його остатню повіст?	Tsy ste chutaly yoho ostatnyu povist?
Our town has a museum with paintings by famous artists.	Наше місто має музей з образами славных малярів.	Nashe misto maye muzei z obrazamy slavnŷkh malyariv.
Did you see the interesting piece of sculpture by Picasso?	Ци сте виділи цікаву різбу Пікассо?	Tsy ste vydily tsyekavu rizbu Pikasso?
On Saturday night I'm going with my parents to the opera.	В суботу ввечер піду з мамом і няньом до оперы.	V subotu vvecher pidu z mamom i nyanyom do operŷ.
What film is playing this week?	Якій фільм грают в тым тыжни?	Yakii fil'm hrayut v tŷm tŷzhny?

Let's go to the movies tonight.	Подме до кіна днеска ввечер.	Podme do kina dneska vvecher.
Do you have tickets for the rock concert this Saturday?	Маш білєты на концерт роковой музыкы на тоту суботу?	Mash biletŷ na kontsert rokovoi muzŷkŷ na totu subotu?
It was hard to get them, but I have two seats in the third row.	Тяжко їх было дістати, але мам два місця в третім ряді.	Tyazhko ikh býlo distaty, ale mam dva mistysya v tretim ryadi.
What's the most popular song this month?	Яка є найбарже популярна співанка в тым місяци?	Yaka ye naibarzhe populyarna spivanka v tým misyatsy?
Is he going to take her to the ball?	Ци він єй возме на бал?	Tsy vin yei vozme na bal'?
Would you like to dance?	Хочете гуляти/танцювати?	Khochete hulyaty/tantsuvaty?
Yes, thank you.	Гей, дякую.	Hei, dyakuyu.
No, not just now.	Ні, не тепер.	Ni, ne teper.
Put on the television.	Влуч телевізор.	Vluch televizor.
George has a big CD collection.	Юрко має велику збірку ЦД платень.	Yurko maye velyku zbirku TseDe platen'.
This radio has a big speaker.	Тото радийо має великий звучник.	Toto radyio maye velykii zvuchnyk.
The stereo is too loud, please turn it down.	Радийо грає за голосно, стиште го, прошу.	Radyio hraye za holosno, styshte ho, proshu.
Can you play the accordion?	Знаш грати на гармонії?	Znash hraty na harmonii?
My cousin dances in the Lemko folk ensemble.	Мій двоюрідний брат гулят в лемківськым народным ансамблї.	Mii dvoyuridnyi brat hulyat v lemktivskŷm narodnŷm ansambly.
Let's play cards.	Заграйме карты.	Zahraime kartŷ.
He's the best chess player in our school.	Він є найліпшым шахістом в нашій школі.	Vin ye nailipshŷm shakhistom v nashii shkoli.
I can play chess and checkers.	Я знам грати шахы і шашкы.	Ya znam hraty shakhŷ i shashkŷ.
Are you an amateur photographer?	Ци знате фотографувати?	Tsy znate fotografuvaty?
I have a video camera/ camcorder with different lenses.	Мам кінокамеру і різны обсктывы до ней.	Mam kinokameru i riznŷ obyektŷvŷ do nei.

Do you like sports?	Любите спорт?	Lyubyte sport?
Which do you like to play best: baseball, football, or basketball?	Што найбарже любите грати: сітківку, футбол чи кошыківку?	Shto naibarzhe lyubyte hraty: sitkivku, futbol' tsy koshyktivku?
Ivan and I are on the same team.	Оба з Ваньом сме в єдній дружині.	Oba z Van'om sme v yednii dryzhyni.
Let's take the kids to the playground.	Возме діти на пляц забав/до парку.	Vozme dity na plats zabav/do parku.
Be careful not to fall off the swing.	Осторожні, жебы не выпал з гойдавки.	Ostorozhni, zhebŷ ne vŷpal z hoidavkŷ.
Do you know how to swim?	Ци знаш плывати?	Tsy znash plŷvaty?
She wants to lay on the beach to get a sun tan.	Она хоче лежати на пляжи і опаляти ся.	Ona khoche lezhaty na plyazhy, i opalyaty sya.

Supplemental vocabulary • Дополнює словни́цтво • Dopolnyuyuche slovnnytstvo

actor	актор	aktor
actress	акторка	aktorka
applause	оплески	opleskŷ
article	статья	statya
balcony	балъкон	bal'kon
ballet	балет	balet
comedy	комедия	komedyya
costumes (folk)	народне облечыня	narodne oblechŷnya
director	режысер	rezhŷser
encore	біс	bis
fairytale	байка	baika
film (for a camera)	фільм	fil'm
film (motion picture)	фільм	fil'm
animated cartoons	анімуваний фільм	animuvanyi fil'm
documentary film	документальний фільм	dokumental'nyi fil'm
foreign film	заграничний фільм	zahranychnyi fil'm
star (female)	фільмова зізда	fil'mova zvizda
star (male)	фільмова зізда	fil'mova zvizda
intermission	перерва/павза	pererva/pavza
loge	льожа	lyozha
microphone	мікрофон	mikrofon
news report	новини	novynŷ
performance (theatrical)	представліня (театральне)	predstavlinya (teatral'ne)
play	песа	pyesa
poetry	поезія	poezya

program

review

role

screen

stage

theater

live theater

ticket window

tragedy

videoclip

програма

репортаж

роля

екран

сцена

театр

драма

білетова каса

трагедія

теледиск/відеокліп

program

reportazh

rolya

ekran

stsena

teatr

drama

biletova kasa

tragedyya

teledysk/videoklip

alto

bass

cello

chorus

clarinet

concert hall

conductor

(dance band or folk group)

conductor (orchestra)

dance band

drums

dulcimer

flute

guitar

альт

бас

басчата

хор

клярнет

концертна зала

керівник

диригент

капеля

бубны

цимбалы

флейт

гітара

al't

bas

baschata

chor

klyarnet

kontsertova sala

kyerivnyk

dyrygent

kapelya

bubnŷ

tsymbalŷ

fleit

gitara

orchestra
organ
piano
piccolo
rehearsal
saxophone
singer (*female*)
soprano
symphony orchestra
tenor
trombone
trumpet
viola
violin

boxing
exercise
fishing
goal
golf
gym/gymnasium

hockey
hunting
ping-pong
skating
skiing
stadium
summersault
swimming
swimming pool
tennis
tennis court

ball
balloon
doll
ferris wheel
sled/sleigh
sleigh riding

teddy bear
toy
zoo

оркестра
органы
піаніно
сопілка
проба
саксофон
співак (співачка)
сопран
симфонічна оркестра
тенор
пузон
трубка
альтівка/велькы гушлі
гушлі

бокс
цвічыня
імати рыбы
голь
гольф
спортовий пляц/спортова
сая
гокей
полювання
столовий теніс/пінг-понг
слизгати ся на лыжах
возити ся на нартах
стадийон
копыртанка
плывання
басен
теніс
пляц до теніса

пилка/балька
бальон
лялька
чортівське колесо
копаничкы/санкы
возити ся на санках/
копаничках
медведик
забавка/грачка
зоо/зоологічна загорода

orkyestra
organŷ
pianino
sopilka
proba
saksofon
spivak (spivachka)
sopran
symfonichna orkyestra
tenor
puzon
trubka
al'tivka/vel'kŷ hushli
hushli

boks
tsvichŷnya
imaty rŷbŷ
gol
golf
sportovyŷ plyats/sportova
salya
hokei
polyuvanya
stolovyŷ tenis/ping-pong
slyzhaty sya na lŷzhvakh
vozytysya na nartakh
stadyyon
kopyrtanka
plyvanya
basen
tenis
plyats do tenisa

pylka/bal'ka
balyon
lyal'ka
chortivskye koleso
kopanychkŷ/sankŷ
vozyty sya na sankakh/
kopanychkakh
medvedyk
zabavka/hrachka
zoo/zoologichna zahoroda

XVI Church and ceremonies

Церков і торжества/святкування

Tserkov i torzhestva/svyatkuvanya

Do you go to church on Sunday?	Ходите в неділю до церкви?	Khodyte v nedilyu do tserkvy?
What time does the liturgy begin?	О котрій годині зачинає ся Служба Божа?	O kotrii hodynyi zachynat sya Sluzhba Bozha?
Our church has two large towers with powerful bells.	Наша церков має дві високи вежі з голосными дзвонами.	Nasha tserkov maye dvi vysoky vezhy z holosnyma dzvonamy.
The stained glass windows have such a wonderful reflection when the sun shines through them.	Різнокольоровы вигляды, коли засвітит сонце, мечут на стіну прекрасны тіни.	Rizhnokolyorovy vyglyady, koly zasvityt sontse, mechut na stinu prekrasny tiny.
We are Greek Catholic, but our uncle is Orthodox.	Мы сме грекокатолики/унияты, а наш уйко є православный.	Mŷ sme hrekokatolykŷ/unyyatŷ, a nash uiko ye pravoslavnyi.
There is a Protestant church and Jewish temple in our town.	В нас є протестантскій костел і жидівска/єврейска божниця.	V nas ye protestantskii kostel i zhŷdivska/yevreiska bozhnytsya.
When you enter (an Eastern-rite) church, you should kneel and make the sign of the cross.	Коли войдете до церкви, треба клякнути і перекрестити ся.	Koly voidete do tserkvy, treba klyaknuty i perekhrestyty sya.
Don't forget to bring your Bible and prayer book.	Не забудьте Вашой Біблії і молитовника.	Ne zabudte Vashoi Biblyi i molytovnyka.
You shouldn't eat meat during the fast.	Не повинны сте їсти мяса в пости.	Ne povynny ste istry myasa v posti.
My friend Stephen is an altar boy and I sing in the choir.	Мій друг Штефан є прислужником, а я співам в хорі.	Mii druh Shtefan ye prysluzhnykom, a ya spivam v khori.
On Christmas Eve, we'll all decorate the Christmas tree.	На Святий Вечер/Велию вшиткы будеме прикрашати яличку.	Na Svyatyi Vecher/Velyyu vshŷtkŷ budeme prykrashaty yalychku.
At Christmas time we sing carols.	На Різдво співаме коляды.	Na Rizdvo spivame kolyady.

Do you have any priests or monks in your family?	Ци має в родині даякого священника/єгомостя або монаха?	Tsy mate v rodynyi dayakoho svyashchennyka/ yegomostya abo monakha?
My cousin wants to become a nun and enter a monastery.	Моя двоюрідна сестра хоче бути монахынью і вступити до монастиря.	Moya dvoyuridna sestra khoche býty monakhŷnyom i vstupyty do monastŷrya.
God bless you!	Благословління Господнє на Вас!	Blahoslovlinya Hospodnye na Vas!
Lord, have mercy.	Господи помилуй.	Hospody pomylui.
My sister will have her baby baptized on Sunday.	Моя сестра буде хрестила в неділю дітину.	Moya sestra bude khrestyla v nedilyu ditynu.
Are you invited to the wedding?	Ци сте прошені на весілля?	Tsy ste proshenŷ na vesilya?
Of course, we are going to church and then to the reception.	Та певно, підемо до церкви, а потім на гостину.	Ta pevno, pideme do tserkvy, a potim na hostynu.
I hope there will be a good orchestra so we can dance the czardas.	Мам надію, же там буде добра музика і будемо могли загуляти чардаша.	Mam nadiyu, zhe tam bude dobra muzŷka i budeme mohly zahulyaty chardasha.
Did you see the bride's dress?	Ци сте виділи сукню/облечення молодиці?	Tsy ste vydily suknyu/ oblechŷnya molodytsi?
What did you give them as a wedding gift?	Якій подарунок сте їм дали на весілля?	Yakii podarunok ste im dali na vesilya?
We all have to kiss the bride and dance with her.	Мы вшŷткы будеме цілувати молодицю і гуляти з ньом.	Mŷ vshŷtkŷ budeme tsiluvaty molodytsyu i hulyaty z nyom.
They had a civil marriage before a judge.	Они мали цивільний шлюб в уряді.	Ony maly tsyvîl'nyi shlyub v uryadi.
His brother was killed while in military.	Єй брата забили в войску на службі.	Yei brata zabyly v voisku na sluzhbi.
Which way to the cemetery?	Куди ся іде на теметів/цмонтір?	Kady sya ide na temetiv/ tsmontir?
I was at the funeral.	Был ем на похороні/погребі.	Bŷl yem na pokhoroni/pohrebi.
Remember to put fresh flowers on the grave.	Не забудьте положити свіже квіти на гріб.	Ne zabudte polozhŷty svizhe kvitya na hrib.

Supplemental vocabulary • Дополнюоче словництво • Dopolnyuyuche slovnnytstvo

altar	престол	prestol
angel	ангел	anhel
archbishop (<i>Eastern rite</i>)	владыка/митрополита	vladyka/mytropolyta
baptism/christening	хрещення/кстины	khreshchynya/kstynŭ
best man	дружба	druzhba
best woman	дружка	druzhka
birth	народины	narodynŭ
bishop (<i>Eastern rite</i>)	владыка/епископ	vladyka/yepyskop
bishop (<i>Western rite</i>)	епископ	yepyskop
bride	молодиця	molodytsya
cantor	дяк/жак	dyak/zhak
cathedral church	собор/кафедра	sobor/kafedra
celebration (<i>religious</i>)	одпуст	odpust
chapel	каплиця	kaplytsya
choirmaster	диригент хору/дяк	dyrygent khoru/dyak
Christ	Христос	Khrystos
coffin	труна	truna
communion	причаст	prychast
confess	сповідати ся	spovidaty sya
confession	сповід	spovid
confirmation	миропомазання	myropomazanya
cross	крест	krest
deacon	діякон	diyakon
death	смерт	smert

deceased (<i>male, female</i>)	покійний/небіщык	pokiinyi/nebishchýk
devil	чорт/діявол	chort/diyavol
diocese	єпархія	yeparchiya
dowry	придане/віно	pyrdane/vino
eparchy	єпархія	yeparkhiya
evil	зло	zlo
father of bride/groom	няньо молодиці/молодого	nyanyo molodytsi/molodoho
fresco	фреск	fresk
goodness	добро	dobro
groom	молодий	molodyi
heaven	небо	nebo
hell	пекло	peklo
Holy Ghost	Святий Дух	Svyaty Dukh
icon	ікона	ikona
iconostas	іконостас	ikonostas
Jesus Christ	Ісус Христос	Isus Khrystos
John the Baptist	Йоан Предтеча/Хреститель	Ioan Predtecha/Khrestytel'
marriage	супружество	supruzhestvo
minister (<i>Protestant</i>)	священник	svyashchennyk
mother of bride/groom	мати молодиці/молодого	maty molodytsi/molodoho
paradise	рай	rai
parish	парохія	parokhiya
penance	покаяня	pokayanya
pope	папа римській	papa rymskii
pray	молити ся	molyty sya
prayer	молитва	molytva
preach	выголосити проповід/ проповідати	výholosyty propovid/ propovidaty
priest/pastor	священник/єгомость	svyashchenyk/yegomost'
Greek Catholic (Byzantine)	єгомост/священник	yegomost/svyashchennyk
Orthodox priest	поп	pop
Roman Catholic priest	ксьондз	ksyondz
parish priest	парох	parokh
rabbi	рабин	rabyh
reception (<i>after funeral</i>)	поминкы/обід	pomyнкý/obid
sacrament	свята тайна	svyata taina
seminary	семинарія	seminaryya
sermon	проповід/казаня	propovid/kazanya
sexton	церковник	tserkovnyk
sin	гріх	hrikh
spirit	дух	dukh
tombstone	нагробний хрест	nahrobnyi khrest
Virgin Mary	Діва Марія	Diva Maryya
Mother of God	Божя Мати	Bozha Maty
wife (<i>of Eastern-rite priest</i>)	імость	imost'

XVII School and learning

Школа і вчіння

Shkola i vchînya

Do you go to school?	Ходиш до школы?	Khodysh do shkolû?
What grade are you in?	До котрой класы ходиш?	Do kotroi klyasû khodysh?
I go to public school, but my friend Andrew goes to parochial school.	Я ходжу до державной школы, а мій приятель Андрий до церковной.	Ya khodzhu do derzhavnoi shkolû, a mii pryatel' Andryi do tserkovnoi.
I like arithmetic and history best.	Я найбарже люблю рахунки і історію.	Ya naibarzhe lyublyu rakhunkû i istoryu.
Write your name on the blackboard.	Напиш своє мено на таблиці.	Napysh svoeye meno na tablytsy.
I forgot my pen, but I have a pencil and pad.	Забыл єм своє перо/долгопис, але мам олівок і бльок.	Zabûl yem svoeye pero/dolhopys, ale mam oluvok i blyok.
Our teacher never comes late and is always prepared for class.	Наш учитель николи ся не спізнят, а на лекції все приходить прирхтуваний.	Nash uchytel' nykoly sya ne spiznyat, a na lektsyi vse prykhodyt pryrykhtuvanyi.
Our kindergarten, elementary school, and high school are in the same building.	В тым будинку є передшколя, основна школа, гімназія і середня школа.	V tûm budynku ye peredshkolya, osnovna shkola, gimnazyia i srednya shkola.
The school library is on the third floor next to the chemistry lab.	Шкільна бібліотека є на третім плянтри при хімічній працювни.	Shkil'na biblioteka ye na tretim plyantri pry khimichnii pratsovny.
Can I take this book out?	Можу пожычыти тоту книжку?	Mozhu pozhychyty totu knyzhku?
Put this book back on the shelf.	Зложите тоту книжку назад на полицку.	Zlozhte totu knyzhku nazad na polychku.
Please be quiet.	Будте тихо.	Budte tykho.
You can't go out to play until you've finished your homework.	Можеш іти на двір бавити ся, лем кед скінчыш робити свою домашню задачу.	Mozhesh ity na dvir bavyty sya, lem kyed skinchysh robyty svoyu domashnyu zadachu.
Don't waste time; go upstairs to your room and study.	Не марнуй часу, ід догоры до свогого покою вчыти ся.	Ne marnui chasu, id dohorû do svoioho pokoyu vchity sya.

She graduated high school with honors.	Она здала матуру найліпше з класу.	Ona zdala maturu nailipshe z klyasŭ.
Are you coming to my college/university graduation in June?	Придете в червці на торжество роздання свідоцтв в моїй школі?	Prydete v chervtsy na torzhestvo rozdanya svidotstv v moii shkoli?
I just received a scholarship.	Як раз дістал єм стипендію.	Yak raz distal yem stypendyyu.
Are you going to go to college?	Вибераш ся на студія?	Vŷberash sya na studyya?
He's a freshman at the University of Pittsburgh.	Він є на першым році на Піттсбургскым Університеті.	Vin ye na pershŷm rotsi na Pittsburgskŷm Universyteti.
We have exams at the end of each semester.	Мы маме екзамены/іспыты на кінці кожного семестру.	Mŷ mame egzaminŷ/ispŷtŷ na kintsy kazhdoho semestru.
I have to study and get good grades in order to get into medical school.	Мушу ся добрі вчыти і мати добры ноты, жебы мя прийняли на медицину.	Mushu sya dobri vchŷty i maty dobrŷ notŷ, zhebŷ mya prynyaly na medytsynu.
He's one of the best lecturers at the university.	Він є єдным з найліпшых викладавців на університеті.	Vin ye yednŷm z nailipshŷkh vŷkladovtsiv na universyteti.
That's great idea.	То є чудова думка.	To ye chudova dumka.
What do you think of his interpretation?	Што думате про його інтерпретацію?	Shto dumate pro ioho interpretatsyyu?
Their high school has the best football and basketball team in the county.	Іх середня школа має найліпшы дружыны футболу і кошыківкы в окрузі.	Ikh serednya shkola maye nailipshŷ druzhŷnŷ futbolu i koshŷkivkŷ v okruzi.
We're in first place in our league.	Мы сме на першым місци в нашій лізі.	Mŷ sme na pershŷm misty v nashii lizi.
My sister has the lead role in our school play.	Моя сестра грає головну ролу в шкільній пєсі.	Moya sestra hraye holovnu rolyu v shkilnii pyesi.
Can I carry your books home?	Можу однести твої книжки домів?	Mozhu odnesty tvoi knyzhkŷ domiv?
I think she's in love with him.	Думам, же она го любить/кохат.	Dumam, zhe ona ho lyubyt/kokhat.
They're planning to get married after graduation.	Они мають замір поженити ся по скінчынню школы.	Ony mayut zamir pozhenyty sya po skinchŷnyu shkolŷ.

Supplemental vocabulary • Дополняюче словниство • Dopolnyuyuche slovnytstvo

agricultural school	рільнича школа	ril'nycha shkola
answer	одповід	odpovid
arithmetic	рахунки	rakhunký
art	штука	shtuka
calculator	калькулятор	kal'kulyator
catalog	каталог	katalog
chalk	крейда	kreida
chapter	розділ	rozdil
chemistry	хімія	khimiya
classroom	кляса	klyasa
concept	думка/мысль	dumka/mýsel'
crayon	крейда	kreida
desk	лавка/стіл	lavka/stil
dictionary	словник	slovnyk
diploma	свідоцтво	svidotstvo
economics	економія	ekonomiya
encyclopedia	енциклопедія	entsyklopedyya
engineering school	інженерська/будовляна школа	inzhýnerska/budovlyana shkola
eraser	гума	guma
explanation	выясніня/вытлумачыня	výyasninya/výtлумachýnya
foreign languages	чужы языки	chuzhý yazýký
geography	географія	geografiya
geology	геологія	geologiya
grade (class level)	кляса	klyasa
grade (mark)	нота	nota
history	історія	istoryya
ink	атрамент/тінта	atrament/tynta
law school	правнича/юридична школа	pravnycha/yurydychna shkola
lecture	лекція/выклад	lektsyya/výklad
give a lecture	вести выклад	vesty výklad
literature	література	literatura
magic marker	мазак/писак	mazak/pysak
mathematics	математыка	matematýka
music	музыка	muzýka
notebook	зошыт	zoshýt
opinion	думка/опінія	dumka/opiniya
page	сторона/страна	storona/strana
painting	малярство	malyarstvo
paper	папір	papir
philology	філологія	filologiya
philosophy	філософія	filosofiya
physics	фізыка	fizýka

primer	буквар	bukvar
question	звідання	zvidanya
reader	читанка	chýtanka
reading	читання	chýtanya
report card	свідощтво	svidotstvo
ruler	ленійка	leniika
scholarship (<i>discipline</i>)	наука	nauka
scholarship (<i>financial support</i>)	стипендия	stypendyya
seat	лавка	lavka
speech	промова/прелекция	promova/prelektssyya
spelling	читання по буквах	chýtanya po bukvakh
student (<i>grade school</i>)	ученик	uchenyk
student (<i>university</i>)	студент	student
subject	предмет	predmet
textbook	підручник	pidruchnyk
translation	тлумачыня	tlumachýnya

XVIII

Directions and geography

Напрями і географія

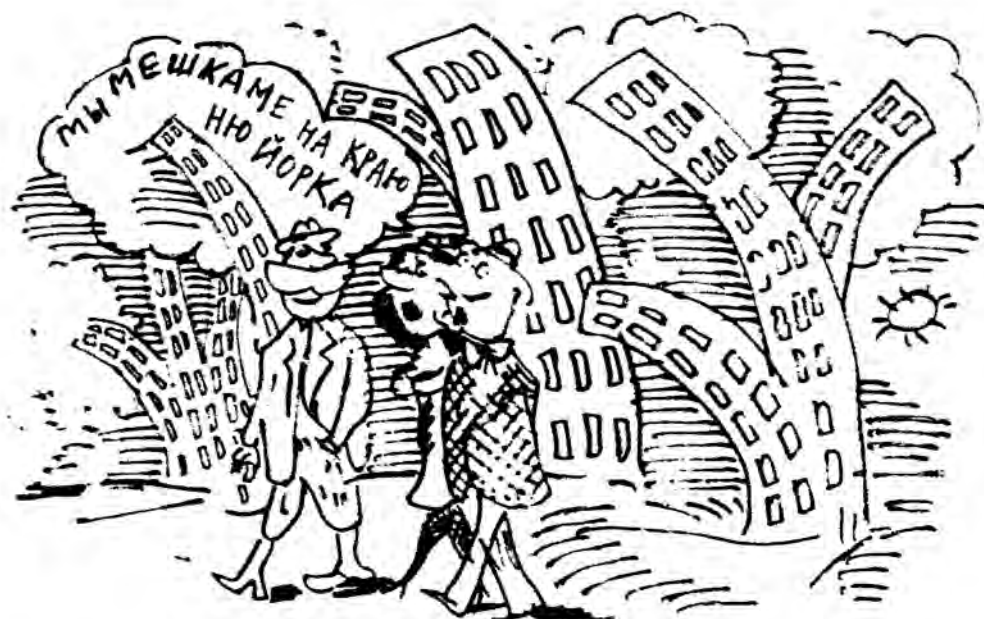
Napryamy i geografiya

We live in the suburbs of New York.	Мы мешкаме на перифериях/на краю Нью Йорка.	Mŷ meshkame na peryferyyakh/na krayu Nyu Yorka.
There's a brook behind our house.	За нашим хыжом тече потік.	Za nashom khŷzhom teche potik.
I love to go to the seashore and lie on the sand.	Я люблю ходити над море і лежати на піску.	Ya lyublyu khodyty nad more i lezhaty na pisku.
Look at the big waves in the ocean.	Посмотрте на великы фалі на мори.	Posmotrte na velykŷ fali na mory.
Which way to the nearest restaurant?	Як дійти до найближшой реставрації?	Yak diity do naiblyzhshoi restavratsyi?
Go to the next street and turn left.	Ідте до наступной улици і скрутите в ліво.	Idte do nastupnoi ulytsi i skrutte v vivo.
How far is it to the church?	Як далеко єст до церкви?	Yak daleko yest do tserkvy?
Turn right at the traffic light and then go straight ahead.	Коло світел на крижівці скрутите в право, а потім ідте просто.	Kolo svitel na kryzhivtsi skrutte v pravo, a potim idte prosto.
There's a big harbor on the river.	Гын на ріці є велика пристан.	Hŷn na riti ye velyka prystan.
I've never seen so many ships.	Я николи не виділ так дуже кораблів/шыфів.	Ya nykoly ne vydil tak duzhe korabliv/shŷfiv.
The sun sets in the west.	Сонце сідат за гору на заході.	Sontse sidat za horu na zakhodi.
The cows are in the pasture and the sheep up in the hills.	Коровы сут на паствиску, а уці в горах.	Korovŷ sut na pastvysku, a utsi v horakh.
There are so many trees in the forest.	В лісі є дуже высокых дерев.	V lisi ye duzhe vŷsokŷkh derev.
Those are the highest mountains in the world.	То сут найвекшы горы на світі.	To sut naivekshŷ horŷ na sviti.
There are lions, tigers, and elephants in Africa.	В Африці сут левы, тигрисы і слоні.	V Afrytsi sut levŷ, tygrysŷ i sloni.
The earth revolves around the sun.	Земля крутит ся вколо Сонця.	Zemlya krutyt sya vkolo Sontsya.

The Americans have sent rockets into outer space and have already landed men on the moon.	Американці пустили ракеты в космос і уж люде сіли на місяці.	Amerykantsi pustylы raketŷ v kosmos i uzh lyude sily na misyatsy.
How many states are there in the United States?	Кілько є штатів в Зєднаних Штатах Америки?	Kil'ko ye shtativ v Zyednanŷkh Shtatakh Amerykŷ?
Canada is north of the United States.	Канада є на північ од Зєднаних Штатів.	Kanada ye na pilnich od Zyednanŷkh Shtativ.
Pittsburgh is an industrial city.	Піттсбург є індустриальным містом.	Pittsburg ye industryyal'nŷm mistom.
Paris is the capital of France.	Парыж є столицьом Франції.	Parŷzh ye stolytsyom Frantsyi.
What is the population of Poland today?	Кілько люди тепер жыє в Польщі?	Kil'ko lyudy teper zhyye v Pol'shchy?
How many people live in Krynica Zdrój?	Кілько люди мешкат в Крениці?	Kil'ko lyudy meshkat v Krenytsy?
What nationality are you?	Якой єс национальности?	Yakoi yes natsyional'nosty?
I was born in the United States, but my parents are of Polish origin.	Вродил єм ся в Америці, а мої родиче походят з Польщі.	Vrodyl yem sya v Amerytsi, a moyi rodyche pokhodyat z Pol'shchŷ.
My father was born in the Lemko Region not far from Gorlice.	Мої няньо вродили ся на Лемковині недалеко од Горлиц.	Moi nyanyo vrodyly sya na Lemkovyni nedaleko od Gorlyts.
His uncle is visiting us; he's from Zemplyn county which is now in eastern Slovakia.	Одвиділ нас його стрыко; він є з Земплина – округу на Пряшівській Русі, котрий тепер є во східній Словачії.	Odvydil nas yoho strŷko; vin ye z Zemplyna – okruhu na Pryashivskii Rusy, kotryi teper ye vo skhidnii Slovatsyi.

Supplemental vocabulary • Дополняющее словни́цтво • Dopolnyuyuche slovnýstvo

Directions	Ориентация	Oryentatsyya
above	над/понад	nad/ponad
below	під/попід	pid/popid
from below	сподом	spodom
direction	керунок/напря́м	kyerunok/napryam
down	долину/доло́в	dolynu/dolov
downward	в до́лу	v dolu
from the bottom	з до́лы	z dolŷ

here	ту	tu
from here	одталь	odtal'
high	высокий	vysokii
low	низкий	nyzkii
side	сторона/страна	storona/strana
on the side	з боку	z boku
that side	тамтот бік/тамта страна	tamtot bik/tamta strana
this side	тот бік/тота страна	tot bik/tota strana
there	там	tam
from there	одтамаль	odtamal'
top	верх/вершок	verkh/vershok
from the top	з горы	z horŭ
on top	на верху/на верха	na verkhu/na verkha
up	горі	hori
upward	догоры	dohorŭ
where	де	de
anywhere	хоц-де/де-небуд	khots-de/de-nebud
everywhere	всяди	vsyadŭ
nowhere	нигде	nygde
somewhere	дагде/деси	dagde/desy
to where	де/кади	de/kady
north	пiлнiч	pilnich
east	схiд	skhid
south	полудне	poludne
west	захiд	zakhid

Continents

Africa
 Antarctica
 Asia
 Australia
 Europe
 North America
 South America

Countries

Austria
 Austrian
 Austria-Hungary
 Austro-Hungarian
 Belgium
 Belgian
 Canada
 Canadian
 China
 Chinese
 Czech Republic
 Czech
 Denmark
 Danish
 England
 English
 fatherland
 Finland
 Finnish
 France
 French
 Egypt
 Egyptian
 Galicia
 Galician
 Germany
 German
 Great Britain
 British
 Greece
 Greek
 homeland
 Hungary
 Hungarian

Континенты

Африка
 Антарктыда
 Азия
 Австралія
 Європа
 Північна Америка
 Полудньова Америка

Держави/Країни

Австрія
 австрійський
 Австро-Угry
 австро-угорський
 Бельгія
 бельгійський
 Канада
 канадський
 Хіны
 хінський
 Чехы
 чешський
 Данія
 данський
 Англія
 англицький
 вітчизна
 Фінляндія
 фінляндський
 Франція
 французський
 Єгyпет
 єгyпетський
 Галиція
 галицький
 Німці
 німецький
 Велика Британія
 британський
 Греція
 грецький
 рідний край
 Угry/Мадяры
 мадярський

Kontynentŷ

Afryka
 Antarktŷda
 Azyya
 Avstralyya
 Yevropa
 Pilnichna Ameryka
 Poludnyova Ameryka

Derzhavŷ/Krainŷ

Avstryya
 avstryiskii
 Avstro-Uhrŷ
 avstro-uhorskii
 Bel'giya
 bel'giiskii
 Kanada
 kanadskii
 Khinŷ
 khin'skii
 Chekhŷ
 cheshskii
 Danyya
 dan'skii
 Anhlyya
 anhlytskii
 vitchŷzna
 Finlandyya
 finlandskii
 Frantsyya
 frantsuzskii
 Yehŷpet
 yehŷpetskii
 Halytsyya
 halytskii
 Nimtsi
 nimetskii
 Velyka Brytaniya
 brytyiskii
 Hretsyya
 hretskii
 ridnyi krai
 Uhrŷ/Madyarŷ
 madyarskii

India	Індія	Индья
Indian	індійскій	indyiskii
Ireland	Ірландія	Irlandyya
Irish	ірландскій	irlandskii
Italy	Італія	Italyya
Italian	італіяньскій	italyyan'skii
Japan	Японія	Yaponiya
Japanese	японьскій	yapon'skii
Mexico	Мексик	Meksik
Mexican	мексиканьскій	meksykan'skii
The Netherlands/Holland	Голандія	Holandyya
Dutch	голандскій	holandskii
Norway	Норвегія	Norvegiya
Norwegian	норвежскій	norvezhskii
Poland	Польща	Pol'shcha
Polish	польскій	pol'skii
Portugal	Португалія	Portugalyya
Portuguese	португальскій	portugal'skii
Romania	Румунія	Rumuniya
Romanian	румуньскій	rumun'skii
Russia	Росія	Rosyya
Russian	російскій	rosyiskii
Slovakia	Словачія	Slovatsyya
Slovak	словацкій	slovatskii
Spain	Іспанія	Ishpaniya
Spanish	іспаньскій	ishpan'skii
Sweden	Швеція	Shvetsyya
Swedish	шведскій	shvedskii
Switzerland	Швайцарія	Shvaitсарyya
Swiss	швайцарскій	shvaitсарskii
Ukraine	Україна	Ukraina
Ukrainian	українській	ukrain'skii
United States	Зєднанѣ Штаты Америки	Zyednanŷ Shtatŷ Amerykŷ
American	американьскій/америцкій	amerykan'skii/amerytskii

Carpathian Rus'
 Carpatho-Rusyn
 Lemko Region
 Lemko Rusyn
 Maramureş Region
 Maramureş Rusyn
 Prešov Region
 Prešov Rusyn
 Subcarpathian Rus'
 Subcarpathian Rusyn

Карпатська Русь
 карпаторусинський
 Лемковина
 лемківскорусинський
 Мараморощ
 мараморощскорусинський
 Пряшівська Русь
 пряшівскорусинський
 Підкарпатська Русь
 підкарпатсько-русинський/
 закарпатський/руснацький

Karpatska Rus'
 karpatorusyn'skii
 Lemkovyna
 lemkiivskorusyn'skii
 Maramorosh
 maramoroshskorusyn'skii
 Pryashivska Rus'
 pryashivskorusyn'skii
 Pidkarpatska Rus'
 pidkarpatsko-rusyn'skii/
 zakarpatskii/rusnatskii

*Counties in the former
 Hungarian Kingdom where
 Carpatho-Rusyns lived*

Abov
 Bachka
 Bereh
 Marmarosh
 Sharysh
 Spish
 Ugocha
 Ung/Uzh
 Zemplyn

*Округи в давньому Мадяр-
 ському Королівстві, де жили
 карпатські Русини*

Абов
 Бачка
 Берег
 Мараморощ
 Шариш
 Спиш
 Угоча
 Унг/Уж
 Земплин

*Okruhy v davnom Madyar-
 skym Korolivstvi, de zhly
 karpatsky Rusyny*

Abov
 Bachka
 Bereh
 Marmarosh
 Sharysh
 Spysch
 Ugocha
 Ung/Uzh
 Zemplyn

ashes
 clay
 cliff
 coal
 copper
 dam
 desert
 drought
 earthquake
 fence
 fire hydrant
 glass
 gold
 granite
 hill
 ice
 iron
 kerosene
 lake

попіл
 глина
 скала
 угель
 мідь
 преграда
 пустыня
 посуха/спека
 землетрясіння
 пліт/загорода
 гідрант
 скло
 золото
 граніт
 горбок/беріг
 лед
 залізо
 камфіна
 озеро

popil
 hlyna
 skala
 uhel'
 mid'
 prehrada
 pustynya
 posukha/speka
 zemletryasinya
 plit/zahoroda
 hydrant
 shklo
 zoloto
 granit
 horbok/berih
 led
 zhelizo
 kamfina
 ozero

lead
manure
marble
meadow
mill
mud
muddy area/swamp
ocean
path
petroleum
plain
planet
puddle
river
rock
sand
sea
silver
soot
spring
steel
stone
street signs
super highway
telephone pole
tin
valley
village
waterfall
waves
well

олово
гній
мармуровий камін
лука
млин
болото
млака/мочар
океан
пут
суро́ва нафта
рівнина
планета
млака/болото
ріка
камін
пісок
море
срібро
саджа
джерело/кренія
сталь/оціль
камін
дорогові знаки
автострада
телефонічний стовп
бляха
долина
село
водопад
фалі
студня

olovo
hnii
marmurovyi kamin
luka
mlyn
boloto
mlaka/mochar
okean
put
surova nafta
rivnyna
plyaneta
mlaka/boloto
rika
kamin
pisok
more
sribro
sadzha
dzherelo/krenytsya
stal'/otsil'
kamin
dorohovyi znaky
avtostrada
telefonichniy stolp
blyakha
dolyna
selo
vodopad
fali
studnya

XIX

Nature – plants and animals
 Природа – рослины і звірята
 Pryroda – roslynŭ i zviryata

We have an oak and two willow trees in the front of the house.	На травнику перед нашом хыжом росне дуб і дві вербы.	Na travnyku pered nashom khŷzhom rosne dub i dvi verbŷ.
Grandma plants potatoes and raises vegetables in the garden.	В загороді баба садят компери і сіют ріжні ярины.	V zahorodi baba sadyat komperi i siyut rizhnŷ yarynŷ.
How is your harvest this year?	Як Вам обродило в тым році?	Yak Vam obrodylo v tŷm rotsi?
Squirrels will never run out of acorns in this oak forest.	В тій дуброві вовіркам не бракне жолуди.	V tii dubrovi vovirkam ne brakne zholudy.
I love strolling in birch groves.	Люблю шпацирувати по березовых гаях.	Lyublyu shpatsyruvaty po berezovŷkh hayakh.
We have fruit trees and grow herbs in our garden.	В нашым саді роснут овочовы дерева і зіля.	V nashŷm sadi rosnut ovochovŷ dereva i zilya.
Grandpa has beehives at the back of our house.	Дідо тримають улі за нашом хыжом.	Dido trymayut uli za nashom khŷzhom.
Herd the cows back from the pasture because they need to be milked.	Прижен коровы з паствиска, бо треба їх выдоіти.	Pryzhen korovŷ z pastvyska, bo treba ikh vŷdoity.
Mammals are the nicest animals.	Наймилішы звірята то цицаре.	Naimylŷishŷ zviryata to tsytsare.
I don't like insects and I hate reptiles.	Овадів я не люблю, а ползачами ся брыджу.	Ovadiv ya ne lyublyu, a polzachamy sya brŷdzhu.
Puppies, kittens, lambs, and other young animals love to play with people.	Псята, котята, гачата, ягнята і інча молода звірина радо бавит ся з людми.	Psyata, kotyata, hachata, yahnyata i incha moloda zviryna rado bavyt sya z lyudmy.

Supplemental vocabulary • Дополняюче словництво • Dopolnyuyuche slovnytsvo

Flora/plants

apple tree
ash tree
bark (*of a tree*)
beech tree
birch tree
branch
bud
bush/shrub
buttercup
camomile
cherry tree
chestnut tree
clover
daisy
dandelion
fir tree
flower
forget-me-not
grass
hay
ivy
jasmine
lavender
leaf, leaves
lilac
lily
linden tree
maple tree
mint
nettle
nut
pansy
pear tree
petal
pine tree
plant
plum tree
poppy
roots
rose
spruce tree

Флора/рослины

яблін
ясень
лубок
бук
береза
голуз
пупок
кряк
іскорник/жолтяник
румянок
черешня/вышня
каштан
конич/команиця
курідупка
май
ялиця/смерек
квіток, квітя
незабудка
трава
сіно
плющ
жасмин
лаванда
лист, листя
лелияк
лелия
липа
явор
мята
коприва
оріх
браткы
груша
листок/платок
сосна
рослина
слива
мак
коріня
ружа
смерека

Flora/roslynŷ

yablin
yasen'
lubok
buk
bereza
holuz
pupok
kryak
iskornyk/zholtyanyk
rumyanok
chereshnya/vŷshnya
kashtan
konych/komanytsya
kuridupka
mai
yalytsya/smerek
kvitok, kvitya
nezabudka
trava
sino
plyushch
zhasmyn
lavanda
lyst, lystya
lelyyak
lelyya
lypa
yavor
myata
kopryva
orikh
bratkŷ
hrusha
lystok/platok
sosna
roslyna
slyva
mak
korinya
ruzha
smereka

stump
sunflower
tree
tree top
tulip
twig
violet
weed

Fauna/animals

ant
bat
beak
bear
beaver
bee/bumble bee
beetle
bird
bug
bull
butterfly
calf
camel
cat (*female*)
cat (*male*)
cattle
chicken
cow
crow
deer
dog
donkey
dove
duck (*female*)
duck/drake (*male*)
eagle
elephant
fly
fox
frog
goat (*female*)
goat/ram (*male*)
goose (*female*)
goose/gander (*male*)

пняк
сонечник
дерево
корона/голузя
тулипан
прут
фіялка
бурян

Фавна/звірята

мурянка
мышпергач
дзюба
медвід
бобер
пчола, чмель
хрущ
птах
хробак
бык
метелик
теля
верблюд
кітка
коцур
худоба/статок
куря
корова
ворона
серна
пес
осел/сомар
голуб
качка
качур
орел
слон
муха
лишка
жаба
коза
цап/баран
гус
гусак

пняк
sonechnyk
derevo
korona/holuzya
tulypan
prut
fiyalka
buryan

Favna/zviryata

muryanka
mýshperhach
dzyuba
medvid
bober
pchola, chmel'
khrushch
ptakh
khrobak
býk
metelyk
telya
verblyud
kitka
kotsur
khudoba/statok
kurya
korova
vorona
serna
pes
osel/somar
holub
kachka
kachur
orel
slon
mukha
lyshka
zhaba
koza
tsap/baran
hus
husak

gorilla
hawk
hen
hoof
horse
lamb
lion
lobster
lady bug
livestock
lynx
mole
monkey
mosquito
mouse
owl
ox
paw
pig
piglet
pigeon
porcupine
rabbit
rat
rooster
sheep
snake
snail
spider
spiderweb
squirrel
stork
swan
tail
tiger
turkey
turtle
vulture
wasp
wolf
woodpecker
worm/earthworm
tapeworm

горыль
астряб
кура
копыто
кін
ягня
лев
рак
божа коровця
худоба/скотина
рысь
кыртиця
малпа
комар
мыш
сова
віл
лаба
свиня
паця
голуб
іжак
заяц
щур
когут
уця
гад/змия/долгій
слимак
палук
палучына
вовірка
боцан
лебед
хвіст
тигрис
пуляш (пулька)
черепаха
гавран
оса
волк
жолна
червак/хробак
глиста

goryl'
astryab
kura
kopŷto
kin
yahnya
lev
rak
bozha korovtsya
khudoba/skotyna
rys'
kyrtysya
malpa
komar
mysh
sova
vil
laba
svynya
patsya
holub
izhak
zayats
shchur
kohut
utsya
had/zmyya/dolhii
slymak
paluk
paluchyna
vovirka
botsan
lebed
hivist
tygrys
pulyash (pul'ka)
cherepakha
havran
osa
volk
zholna
chervak/khrobak
hlysta

XX Work and professions

Робота і фах

Robota i fakh

Where does your father work?	Де робит Ваш няньо?	De robyt Vash nyanyo?
What is your profession?	Якій мате фах?	Yakii mate fakh?
Do you like your job?	Любите свою роботу?	Lyubyte svoyu robotu?
How much do you get paid per hour?	Кілько заробляете за годину?	Kil'ko zarablyate za hodynu?
He gets four weeks paid vacation every year.	Він має што рока місяц урляпу/вільного.	Vin maye shto roka misyats urlyapu/vil'noho.
The taxes are higher this year than last.	Того рока податкы сут векшы як влони.	Toho roka podatky sut vekshy yak vlony.
I work 8 hours a week on the night shift and 32 hours on the day shift.	В тыжни я роблю вісем годин на ніч і тридцет дві години на ден.	V týzhny ya roblyu visem hodyn na nich i trydtset dvi hodyný na den.
The factory is closed on the weekends.	Фабрыка єст заперта в суботу і неділю (в вікенд).	Fabrýka yest zaperta v subotu i nedilyu (v vikend).
We get an hour for lunch.	Маме вільну годину на полуденок.	Mame vil'nu hodynu na poludenok.
I have a job after school.	По школі хожу до работы.	Po shkoli khodzhu do roboty.
Doctors and lawyers have a higher salary than professors.	Докторе і адукаты мают векший заробок як професоре.	Dokhtore i adukatý mayut vekshyi zarobok yak profesore.
Do you belong to the union?	Ци ты єс членом фахового союза?	Tsy tý yes chlenom fakhovoho soyuza?
How much health insurance do you pay?	Кілько платите секурації на здравля?	Kil'ko platyte sekuratsyi na zdravlya?
The workers in our shop are going on strike next week.	В наступным тыжни робітники в нашій фабрыці хотят страйкувати.	V nastupným týzhny robitnyky v nashii fabrýtsi khotyat straikuvaty.
My uncle retired last month.	Минулого місяця мій уйко пішол на пенсію.	Mynuloho misyatsya mii uiko pishol na pensyyu.

There's a lot of unemployment
in our town.

He was fired yesterday.

He got laid off.

My grandfather in the Lemko
Region was a farmer.

He lives in a little village
where he has a stable,
animals, and his own well.

In the old days he worked on
the local cooperative farm.

They now use tractors and
mowers to cut the hay.

When grandpa emigrated to
the United States, he first
worked in the coal mines in
eastern Pennsylvania.

Later he got a job in the steel
mills in Pittsburgh.

В нашым місті є вельо
безробітних.

Вчера го звільнили з роботи.

Його вышмарили з роботи.

Мої дідо были газдом на
Лемковині.

Він мешкат в малым селі, де
має свою стайню, худобу
і студню.

Колиси він робил в колхозі.

Тепер при кошыню травы
корыстат ся з косярок і
тракторів.

Коли дідо поіхали до
Амери́ки, то найперше
робили в шахтах угля в
східній Пенсильванії.

Потім они дістали роботу в
гуті желіза в Піттсбургу.

V nashŷm misti ye velyo
bezrobitnŷkh.

Vchera ho zvil'nyly z robotŷ.

Yoho vŷshmaryly z robotŷ.

Moi dido bŷly gazdom na
Lemkovyni.

Vin meshkat v malŷm seli,
de maye svoyu stainyu,
khudobu i studnyu.

Kolysy vin robyl v kolkhozi.

Teper pry koshŷnyu travŷ
korŷstat sya z kosyarak i
traktoriv.

Koly dido poikhaly do
Amerykŷ, to naipershe
robyly v shakhtakh uhlya v
skhidnii Pensyl'vanii.

Potim ony distaly robotu v
huti zheliza v Pittsburgu.

Supplemental vocabulary • Дополняюче словництво • Dopolnyuyuche slovnnytstvo
 (female in parentheses • женьскій рід в скобках • zhen'skii rid v skobkakh)

accountant	книговод	knyhovod
artist	артиста	artysta
baker	пекар	pekar
banker	банкiр	bankir
barber	фризiєр (фризiєрка)	fryzyyer (fryzyyerka)
blacksmith	коваль	koval'
boss	керiвник	kyerivnyk
bricklayer	мурар	murar
butcher	рiзник	riznyk
carpenter	столяр	stolyar
cook	кухар (кухарка)	kukhar (kukharka)
cooperative farmer	колхозник (колхозница)	kolhoznyk (kolkhoznytsya)
dentist (female)	дентистка	dentystka
dentist (male)	зубний дохтор/зубар	zubnyi dokhtor/zubar
doctor/physician (female)	дохторка/лiкарка	dokhtorka (likarka)
doctor/physician (male)	дохтор/лiкар	dokhtor (lyikar)
doctor/physician (chief resident)	ординатор (ординаторка)	ordynator (ordynatorka)
editor	редактор (редакторка)	redaktor (redaktorka)
editor-in-chief	шефредактор (шефредакторка)	shefredaktor (shefredaktorka)
farmer	рiльник/газда	ril'nyk/gazda
fireman	стражак/огньовий	strazhak/ohnyovyi
florist	загородник	zahorodnyk
graphic designer	графiк	grafik
hairdresser	фризiєр (фризiєрка)	fryzyyer (fryzyyerka)
herdsman (for cattle)	пастух	pastukh
herdsman (for sheep)	бача/пастыр	bacha/pastyr
jeweler	золотник	zolotnyk
journalist	журналиста	zhurnalista
lawyer	адукат/юриста	adukat/yurysta
locksmith	слесар	slesar
mailman	листонош	lystonosh
midwife	акушерка	akusherka
musician	музыкант/гудак	muzыkant/hudak
nurse	медична сестра/медсестра	medychna sestra/medsestra
optometrist	очний дохтор	ochnyi dokhtor
painter	маляр	malyar
pharmacist	аптыкар	aptыkar
photographer	фотограф	fotograf
pilot	пiльот	pilyot
playwright	драматург/драматописатель	dramaturg/dramatopysatel'
plumber	гыдраулик	hыdraulyk

poet
policeman
prostitute
publisher
reporter (*media*)
sailor
salesperson (*female*)
salesperson (*male*)
secretary
servant
shepherd
shoemaker
soldier
sportsman
surgeon
tailor
truck driver
waiter
waitress
writer

поета
поліціянт
звлечена/проститутка
видавця
репортер
моряк
склепова/продавчиня
продавця
секретар (секретарка)
слуга
бача
шеви
вояк/жолнір
спортовец
хірург
кравец
шофер
кельнер
кельнерка
писатель

poeta
politsyyant
zvlechena/prostytutka
vǎdavtsya
reporter
moryak
sklepova/prodavchynya
prodavtsya
sekretar (sekretarka)
sluha
bacha
shevts
voyak/zholnir
sportovets
khirurg
kravets
shofer
kel'ner
kel'nerka
pysatel'

XXI

Travel Подорож Podorozh

He's so lazy, he never walks.	Він є такій лінивий, же ніколи не ходит піше.	Vin ye takii linyvyi, zhe nykoly ne khodyt pishe.
I just got my driver's license.	Як раз дістал єм право їзды.	Yak raz distal yem pravo їzdy.
He had another accident.	Він зас мал випадок.	Vin zas mal vŷpadok.
You have a flat tire.	Мате дефект колеса.	Mate defekt koleasa.
Please fill the tank and check the oil.	Наполнийте бак бензином і зазрийте на олій.	Napolnyite bak benzynom і zazryite na olii.
She bought a ticket for the first class train car.	Она купила білет до вагона першой класы.	Ona kupyla bilet do vagona pershei klyasŷ.
I have to pick up my friend at the railroad station.	Мушу выйти на стацию по мого приятеля.	Mushu vŷyty na statsyyu po moho pryatelya.
There's always a lot of traffic on Friday afternoons.	Все в пятницю пополудни є дуже авт/є корок на дорозі.	Vse v pyatnytsyu popoludny ye duzhe avt/ye korok na dorozi.
Be careful of the dangerous turns in the road.	Уважайте на небезпечны кєры на дорозі.	Uvazhaite na nebezpečnŷ kyerŷ na dorozi.
We have to get off at the next exit.	Мусиме выхати при наступным зїзді.	Musyme vŷikhaty pry nastupnŷm zizdi.
I have to take the car to the garage this afternoon.	Днеска пополудни мушу ввести авто до гаражу.	Dneska popoludny mushu vvesty avto do garazhu.
Will it pass inspection?	Переїде тото през контролю?	Pereide toto prez kontrolyu?
Tighten the brakes and adjust the lights.	Провірте гамульці і направте світла.	Provirte hamul'tsi i napravte svitla.
Do you walk or take the bus to school?	Ходиш до школы піше ци їздиш автобусом?	Khodysh do shkolŷ pishe tsy їzdysh avtobusom?
On the next corner there is a bus stop and an entrance to the subway.	На найближшым розі є автобусовий пристанок і вхід до метра.	Na naiblyzhshŷm rozi ye avtobusovyi prystanok і vkhid do metra.

Our town doesn't have street/
trolley cars any more.

Trains and trucks carry goods.

They're building another
airport.

It takes only eight hours by
plane to go to Europe.

I prefer ships.

We're getting ready for the
trip.

Can you give me a seat near
the window?

Have your passports and
tickets ready.

We still have to wait for the
luggage.

How many kilometers to the
border?

We must go through passport
control and customs.

Do you have your visa for
Ukraine?

В нашым місті уж неє
трамваїв.

Товар перевозят потяги і
тягаровы авта.

Они будують другий
аеропорт.

До Європы летит ся літаком
лем вісем годин.

Я волю шыфы.

Рыхтуєме ся до дороги/
подорожы.

Можете мі дати місце при
выгляді?

Прирыхтуйте вашы
пашпорты і білеты.

Мусиме ішчы почекати на
багажы/пакункы.

Кілько є кильометрів до
границі?

Мусиме перейти през
пашпортovu і мытну
контролю.

Ци мате візу до України?

V nashŷm misti uzh neye
tramvayiv.

Tovar perevozyat potyahŷ i
tyaharovŷ avta.

Ony buduyut druhii aeroport.

Do Yevropŷ letyt sya litakom
lem visem hodyn.

Ya volyu shŷfŷ.

Rŷkhtuyeme sya do dorohŷ/
podorozhŷ.

Mozhete mi daty mistse pry
vŷhlyadi?

Pryrŷkhtuite vashŷ pashportŷ
i biletŷ.

Musyme ishchŷ pochedaty na
bagazhŷ/pakunkŷ.

Kil'ko ye kilyometriv do
hranytsi?

Musyme pereity prez
pashportovu i mŷtnu
kontrolyu.

Tsy mate vizu do Ukrainŷ?

Supplemental vocabulary • Дополняюче словниство • Dopolnyuyuche slovnytstvo

air conditioning	кліматизация	klimatyzatsyya
arrivals	прилеты/призды	pryletŷ/pryzdŷ
avenue	алея/шырока улица	aleya/shŷroka ulytsya
battery	батерия	bateryya
bicycle	ровер	rover
body (<i>automotive</i>)	каросерия	karoseryya
bumper	вдаряч	vdaryach
car wash	автомыйка	avtomŷika
clutch	спойка	spoika
departures	одлеты/одізды	odletŷ/odizdŷ
engine (<i>automobile</i>)	мотор/сильник	motor/syl'nyk
fender	оболотник	obolotnyk
gas station	бензинова стация	benzynova statsyya
helicopter	гелікоптер	helikopter
highway	автострада	avtostrada
hitchhike	стопувати/махати	stopuvaty/makhaty
ignition	запалювання	zapalyuvanya
horn	труба	truba
lane	дорогове пасмо/пас	dorohove pasmo/pas
license plate	реєстрация	reestratsyya
locomotive	локомотыва	lokomotŷva
map	мапа	mapa
marketplace	ярмак/торг	yarmak/torh
motor	мотор/сильник	motor/syl'nyk
one-way street	єднокерункова улица	yednokyerunkova ulytsya
parking lot/car park	паркінг/місце для авт	parking/mistse dlya avt
path	пут/стежка	put/stezhka
pedestrian	пішохід	pishokhid
platform (<i>railway</i>)	перон	peron
pothole	выбоина/яма	vŷboina/yama
railroad gates	рампы/брамы	rampŷ/bramŷ
railway car	вагон	vagon
road	дорога/шоса/цисарка	doroha/shosa/tsysarka
security control	контроля	kontrolya
sidewalk	ходник/тротуар	khodnyk/trotuar
sign (<i>road</i>)	знак	znak
spark plug	свїчка до авта	svichka do avta
speedometer	мірник скорости	mirnyk skorosty
square (<i>in town</i>)	пляц/рынок	plyats/rŷnok

steering wheel
street
super highway/Interstate
track
train
tunnel
wheel
windshield

керівниця
улиця
автострада
колій/торы
потяг
тунель
колесо
шыба в авті

kyerivnytsya
ulytsya
avtostrada
kolii/torý
potyah
tunel'
koleso
shýba v avti

XXII Health

Здоровля

Zdorovlya

I'm sick; I have a headache,
sore throat, and stomach
ache.

Are you feeling any better?

He's so nervous all the time.

It's dangerous to walk
barefoot.

Put this bandaid on your cut.

My leg hurts.

A mosquito bit me.

I feel like I have to throw up.

I have something in my eye.

He broke his arm.

I have a doctor's appointment
at 3 o'clock.

Take this prescription to the
drugstore/pharmacy.

Take these pills three times a
day, a teaspoon of this syrup
once a day, and an aspirin
before you go to bed.

My mother had an operation
last week.

She was in the hospital
for three weeks and has
recovered completely.

Grandmother has rheumatism,
but thank God she doesn't
have cancer.

Oh, how I hate to go to the
dentist.

Я єм хворий: болит мя
голова, гарло і жолудок/
брїх.

Чуете ся уж кус лїпше?

Він фурт є такий нервовий.

Небезпечні є ходити босо.

Приложите тот пляйстер до
рани.

Болит мя нога.

Комар мя вкусил.

Чую, же мушу вонїтувати.

Штось ми впало до ока.

Він вломил руку.

Записал єм ся до дохтора на
третю годину.

Заберте/возте тоту рецепту
до аптыкы.

Тоты таблетки берте трираз
на ден, раз денні єдну
лжычку сыропу, а пред
спаньом аспіріну.

Мої мама мали в минулым
тыжни операцію.

Она была три тыжні
в шпытали і цілком
выздоровїла.

Баба маюť ревматизм, але,
слава Богу, не маюť рака.

Йой, як я не люблю ходити
до дентисты/зубаря.

Ya yem khvoryi: bolyt mya
holova, garlo i zholudok/
brikh.

Chuyete sya uzh kus lipshe?

Vin furt ye takii nervovyi.

Nebezpechni ye khodyty
boso.

Prylozhte tot plyaister do
ranŷ.

Bolyt mya noha.

Komar mya vkusyl.

Chuyu, zhe mushu vonituvaty.

Shtosy mi vpalo do oka.

Vin vlomyl ruku.

Zapysal yem sya do dokhtorya
na tretyu hodynu.

Zaberte/vozte totu retseptu do
aptŷkŷ.

Totŷ tabletkŷ berte tryraz
na den, raz denni yednu
lzhŷchku sŷropu, a pred
spanyom aspiryu.

Moi mama maly v mynulŷm
tŷzhny operatsyyu.

Ona byla try tŷzhni v shpŷtaly
i tsilkom vŷzdorovila.

Baba mayut revmatyzm, ale,
slava Bohu, ne mayut
raka.

Yoi, yak ya ne lyublyu
khodyty do dentystŷ/
zubarya.

She just had two teeth filled
and another pulled.

Акурат што їй запльомбували
два зуби а єден вырвали.

Akurat shto ii zaplyombuvaly
dva zubŷ a yeden vŷrvaly.

Supplemental vocabulary • Дополнююще словництво • Dopolnyuyuche slovnytsstvo

ankle	кістка	kistka
anus	гузиця/зад	huzysya/zad
back	плечы/хырбет	plechŷ/khŷrbet
lower back	крижы	kryzhŷ
bandage	бандаж	bandazh
bandaid	пляйстер	plyaister
beard	борода	boroda
bladder	міхыр	mikhŷr
blind	сліпий	slipyi
blood	кров	krov
high blood pressure	высоке тисніня кърви	vŷsokye tysninya kŷrvy
low blood pressure	низке тисніня кърви	nyzkye tysninya kŷrvy
body	тіло	tilo
bone	кіст	kist
brain	мозок	mozok
breast	груди	hrudy
calf (of leg)	лыста	lysta
cavity	діра	dŷra
cheek	лице/личко	lytse/lychko
chest	груди	hrudy

cold	рима	ryma
cough	кашель	kashel'
cough (<i>verb</i>)	кашляти	kashlyaty
cramp	корч/чемір	korch/chemir
crippled	хромий/калікій	khromyi/kalikii
deaf	глухий	hlukhii
death	смерт	smert
diabetis	диабет	dyyabet
diarrhea	розвільнення	rozvil'ninya
disposion/character	натура/характер	natura/kharakter
ear	ухо/уха	ukho/ukha
elbow	локот	lokot
eyebrow	бров	brov
eyelash	обырвы	obŷrvŷ
face	твар/лице/гамба	tvar/lytse/gamba
fever	горячка	horyachka
filling (<i>of a tooth</i>)	пльомба	plyomba
finger	палец	palets
finger nail	нохот	nokhot
fist	пястук	pyastuk
flesh	тіло	tilo
flu/grip	грипа	grypa
foot	ходало	khodalo
forehead	чело	chelo
freckles	пестраки	pestrakŷ
gum	ясна	yasna
hair	волосы/волося	volosŷ/volosya
hand	рука/жменя	ruka/zhmenya
heart	серце	sertse
heart attack	атак сердца	atak sertsya
heel	пята	pyata
hernia	препуклина/пересиліня	prepuklyna/peresylinya
hip	клуб	klub
hunchbacked	горбатий	horbatyi
intestines	кышка	kŷshka
kidney	почка/нырка	pochka/nŷrka
knee	коліно	kolino
leg	нога	noha
lips	воргы	vorgŷ
liver	печінка	pechinka
lung	ключы	klyuchŷ
medical examination	бадання/докторскій перегляд	badanya/dokhtorskii perehlyad
menstruation/period	менструация	menstruatsyya
mouth	уста/гамбця	usta/gambtsya

muscle	мяз	myaz
mustache	баюсы	bayusy
naked	голий	holyi
navel	пупок	pupok
neck	карк	kark
nose	ніс	nis
numb	стерпнений/змерзнений	sterpnenyi/zmerznenyi
palm	долон	dolon
penis	пуцка	putska
pimple	пырщ	pŷrshch
ribs	ребра	rebra
root (<i>of tooth</i>)	корін	korin
saliva	слина	slyna
shoulder	рамено/плечо	rameno/plecho
sideburns	бокобороды	bokoborodŷ
skin	скора	skora
sneeze	кыхати	kŷkhaty
sole	підощва	pidoshva
sore	боляк	bolyak
spine	хребт	khrebt
spinal cord	хребтова кіст	khrebtova kist
stomach	бріх/жолудок	brikh/zholudok
tear	слеза/сылза	sleza/sŷlza
thigh	стегно/грубе мясо	stehno/hrube myaso
toe	палец на нозі	palets na nozi
urine	щыны/міч	shchŷnŷ/mich
vagina	пичка	pychka
vein	жыла	zhŷla
voice	голос	holos
waist	пояс	poyas
wound	рана	rana
wrist	запястук	zapyastuk
x-ray	рентген	rentgen

XXIII Civic affairs

Урядові справи (діла)

Uryadovû spravû (dila)

Where's the nearest police station?	Де є найближчий постерунок поліції?	De ye naiblyzhshyi posterunok politsyi?
He got a ticket for speeding.	Він дістат штраф за скору їзду.	Vin distal shtraf za skoru izdu.
They were arrested for possession of drugs.	Їх гарештували за наркотики.	Ikh hareshtuvaly za narkotykû.
I'd like to report an accident.	Я хочу зголосити випадок.	Ya khochu zholosyty vûpadok.
Please fill out this form.	Прошу виконати цю папір/формуляр.	Proshu vûpolnyty toto papîrya/formulyar.
Is that the town hall over there?	Ци то є ратуш?	Tsy to ye ratush?
No, it's the county court house.	Ні, то є Рейоновий Суд.	Ni, to ye Reionovyi Sud.
When will you become an American citizen?	Коли останете американським громадянином?	Koly останете amerykan'skûm hromadyanynom?
Here comes the judge.	Іде ту судя.	Ide tu sudya.
How much property do you own?	Якій має маєток?	Yakii mate mayetok?
Where is the tax office?	Де є Податковий Уряд?	De ye Podatkovi Uryad?
We have a democratic system of government in the United States.	В Америці має демократичний систем уряду.	V Amerytsi має demokratychnyi system uryadu.
Our republic is ruled by the President, Congress, and Supreme Court.	В нашій державі, Польщі, рядят: Президент і Парлямент (Сойм і Сенат).	V nashii derzhavi, Pol'shchy, ryadyat: Prezydent i Parlyament (Soim i Senat).
Each state sends representatives and senators to Congress.	Кажде воєвідство виберат своїх представників (послів і сенаторів).	Kazhde voyevîdstvo vûberat svoikh predstavnykiv (posliv i senatoriv).
Every four years in the United States there is an election for president and vice-president.	В Америці што штыри роки є вибори президента і віцепрезидента.	V Amerytsi shto shtûry rokû sut vûborû prezydenta i vitseprezydenta.

Who are the candidates this year for the two major parties?

Great Britain still has a king and queen.

The Communist Party was the most important party in Czechoslovakia until the Revolution of 1989.

Not every citizen was a member of the Communist Party.

My brother just got back from military service.

Was he in the army, air force, or navy?

The Fourth of July is the anniversary of America's independence.

Хто того рока кандидує
зо сторони найвекшых
партий?

Велика Британія фурт іще
має короля і королеву.

Комунистычна Партия до
революції 1989 р. была
найважнійшом партией
в Чехословачії.

Не каждый громадянин был
членом Комунистычной
Партии.

Мій брат як раз вернул з
войска.

Ци він є в пішому войску,
в літництві чи в морській
формації?

Четвертого липця є ювілей
Незалежности Америки.

Khto toho roka kandyduye
zo storonŭ naivekshŭkh
partyi?

Velyka Brytaniya furt ishchŭ
maye korolya i korolevu.

Komunistŭchna Partyya do
revolyutsyi 1989 r. bŭla
naivazhniishom partyiom v
Chekhoslovatsyi.

Ne kazhdyi hromadyanyn bŭl
chlenom Komunistŭchnoi
Partyi.

Mii brat yak raz vernul z
voiska.

Tsy vin ye v pishŭm voisku,
v litnytstvi tsy v morskii
formatsyi?

Chetvertoho lyptsya ye
yuvilei Nezalezhnosti
Amerykŭ.

Supplemental vocabulary • Дополняюче словництво • Dopolnyuyuche slovnytstvo

battle	битва/борба/бій	bytva/borba/bii
beggar/bum	жебрак/дзяд	zhebrak/dzyad
captain	капітан	kapitan
council	рада	rada
country/state	держав	derzhava
county	повіт/рейон	povit/reion
crown	корона	korona
criminal	злочин/бандита	zlodii/bandyta
drunkard	пияк	pyyak
enemy	ворог	voroh
freedom	свобода	svoboda
general	генерал	general
guilty	винний	vyynnyi
gun	гвер/пістоль	gver/pistol'
hooligan	розбійник/хуліган	rozbiinyk/khuligan
House of Representatives	Сойм	Soim
innocent	невинний	nevynnyi
jail/prison	в'язниця/гашет/темниця	vyaznytsya/haresht/temnytsya
jury	суд присяжних/жюри/комісія	sud prysyahl'kh/zhÿri/komisyya
kingdom	королівство	korolivstvo
landlord	богач/пан/великий газда	bohach/pan/velykii gazda
law	право	pravo
mayor	бургомайстер	burhomaister
minister	міністер	minister
ministry	міністерство	ministerstvo
murderer	мордерця/убивця	mordertsya/ubyvtsya
owner	власитель	vlastytel'
parliament	парлямент	parlyament
peace	покій/мир	pokii/myr
policeman	поліціянт	politsyyant
prince	князь	knyaz'
princess	княгыня/княжна	knyahÿnya/knyazhna
punishment/sentence	штраф/кара	shtraf/kara
seal/stamp	печат/печатка	pechat/pechatka
Senate	Сенат	Senat
slave	невільник/раб	nevil'nyk/rab
society	громада	hromada
thief	злочин/лупіжник	zlodyii/lupizhnyk
war	война	voina
witness	свідок	svidok

XXIV

Common first names

Популярны імена

Populyarny imena

Girl's names

Anastasia
Anna
Catherine
Eve
Helen
Maria
Marta
Natalie
Olga
Paraskeva
Pauline
Sophie
Stephanie
Yoanna

Boy's names

Alexander
Andrew, Andy
Basil
Bogdan
Dimitry
George
Gregory, Greg
John
Joseph
Michael
Nicholas, Nick
Paul
Peter, Pete
Roman
Stephen, Steve
Theodore, Ted
Vladimir
Yaroslav

Женьскы імена

Анастасія, Настя, Настка
Анна, Аня, Ганна, Ганця
Катерина, Катруся
Єва, Євка
Олена
Марія, Марина, Марися
Марта
Наталія, Наталька, Талька
Ольга, Оля
Параскева, Параска, Парася
Павлина, Павлинка
Софія
Штефанія, Штефка
Іоанна, Югаска

Мужскы імена

Александр, Ксандер
Андрій, Андрійко
Василь, Василько
Богдан
Димитрій, Митро
Юрій, Юрко
Григорій, Гриц
Іван, Ваньо
Йосиф, Осиф
Михал
Миколай
Павел, Павльо
Петро, Петрусь
Роман
Штефан, Штефко
Теодор, Федір, Фецьо
Владимір, Ладимір
Ярослав, Ярко, Славко

Zhen'skyy imena

Anastasiya, Nastya, Nastka
Anna, Anya, Hanna, Hantsya
Kateryna, Katrusya
Yeva, Yevka
Olena
Maryya, Maryna, Marysya
Marta
Nataliya, Natal'ka, Tal'ka
Ol'ha, Olya
Paraskeva, Paraska, Parasya
Pavlyna, Pavlynka
Sofiya
Shtefaniya, Shtefka
Ioanna, Yuhaska

Muzhskyy imena

Aleksander, Ksander
Andryi, Andryiko
Vasyl', Vasyl'ko
Bohdan
Dymytryi, Mytro
Yurii, Yurko
Hryhoryi, Hryts
Ivan, Vanyo
Iosyf, Osyf
Mykhal
Mykolai
Pavel, Pavlyo
Petro, Petrus'
Roman
Shtefan, Shtefko
Teodor, Fedir, Fets'o
Vladymir, Ladymir
Yaroslav, Yarko, Slavko

XXV

Language used with children
Бесіда до діти
Besida do dity

My darling little girl.	Моє любе маленьке дівчатко.	Moye lyube malen'kye divchatko.
You're my little angel!	Мій маленькій ангелику.	Mii malen'kii anhelyku.
My dear little boy.	Мій любий маціцій хлопчик.	Mii lyubyi matsitsii khlopchûk.
I'm going to spank you.	Будеш баці-баці.	Budesh batsi-batsi.
Do you want something to eat?	Хочеш папати?	Khochesh papaty?
Do you have to move your bowels?	Будеш какати?	Budesh kakaty?
Go to sleep.	Ход спати.	Khod spaty.

XXVI Colloquial expressions

Ходливы фразы

Khodlyvŷ frazŷ

He winked at me.	Він моргал на мене.	Vin morhal na mene.
Oh, look!	Но-ле, посмотр-ле.	No-le, posmotr-le.
Oh, my God!	О, Боже мій!	O, Bozhe mii!
It's not worth it.	То не вартат.	To ne vartat.
Don't bug me.	Не циган/нервуй мя.	Ne tsygan/nervui mya.
Get in line.	Доведу тя до порядку.	Dovedu tya do poryadku.
It's a waste of time talking to you.	Дармо з тобом бесідувати.	Darmo z tobom besiduvaty.
He works like a horse (literally; an ox).	Він гарує як віл.	Vin haruye yak vil.
He's such a poor, unfortunate fellow.	Він є як каліка/нещестний.	Vin ye yak kalika/ neshchestnyi.
What a witch she is.	Она є як босорка.	Ona ye yak bosorka.
She always looks so messy.	Она все така пелехата.	Ona vse taka pelexhata.
How conceited you are!	Яка з тебе парадниця!	Yaka z tebe paradnytsya!
What a little troublemaker you are!	Што ты, мала баламута!	Shto tŷ, mala balamuto!
Oh, what a brat you are.	Йой, якій ты брыдь!	Yoi, yakii tŷ brŷd'!
He's so mischievous.	Він є такий бетяр.	Vin ye takii betyar.
He's deaf as a doorknob.	Він глугий як пняк.	Vin hluii yak pnyak.
There's not a living soul around.	Нее ани живой души.	Neye any zhŷvoyi dushŷ.
Long live freedom!	Най жыє свобода!	Nai zhŷye svoboda!

Grammatical notes

Граматычны увагы/Зарыс граматыкы

Gramatŷchnŷ uvahŷ/Zarŷs gramatŷkŷ

Carpatho-Rusyn is an inflected language. This means that the form of a given word may change depending on its function in a sentence. This change, known as case, usually occurs in the endings of words. There are six basic cases in Carpatho-Rusyn: nominative, genitive, dative, accusative, instrumental, and locative. In some noun types, a vocative case occurs also. The following charts indicate the declensional endings for nouns, adjectives, and pronouns.

NOUNS

Masculine animate

Singular

<i>nom.</i>	брат	brat	братя	bratya
<i>gen.</i>	брата	brata	братів	brativ
<i>dat.</i>	брату	bratu	братям	bratyam
<i>acc.</i>	брата	brata	братів	brativ
<i>loc.</i>	браті	brati	братях	bratyakh
<i>instr.</i>	братом	bratom	братми	bratmy
<i>voc.</i>	брате	brate	братя	bratya

Masculine Inanimate

Singular

<i>nom.</i>	образ	obraz	образы	obrazŷ
<i>gen.</i>	образи	obrazy	образів	obraziv
<i>dat.</i>	образови	obrazovy	образам	obrazam
<i>acc.</i>	образ	obraz	образы	obrazŷ
<i>loc.</i>	образи	obrazi	образах	obrazakh
<i>instr.</i>	образом	obrazom	образами	obrazamy
<i>voc.</i>	образе	obrazе	образы	obrazŷ

Plural

Feminine Animate and Inanimate

Singular

<i>nom.</i>	жена	zhena	жены	zhenŷ
<i>gen.</i>	жены	zhenŷ	жен	zhen
<i>dat.</i>	жені	zheni	женам	zhenam
<i>acc.</i>	жену	zhenu	жены	zhenŷ
<i>loc.</i>	жені	zheni	женах	zhenakh
<i>instr.</i>	женом	zhenom	женами	zhenamy
<i>voc.</i>	жено	zhenо	жены	zhenŷ

Plural

Neuter Animate and Inanimate

	<i>Singular</i>		<i>Plural</i>	
<i>nom.</i>	місто	misto	міста	mista
<i>gen.</i>	міста	mista	міст	mist
<i>dat.</i>	місту	mistu	містам	mistam
<i>acc.</i>	місто	misto	міста	mista
<i>loc.</i>	місті	misti	містах	mistakh
<i>instr.</i>	містом	mistom	містами	mistamy
<i>voc.</i>	місто	misto	міста	mista

PRONOUNS

Personal Pronouns

	<i>Singular</i>		
	1st person		
<i>nom.</i>	я	ya	I
<i>gen.</i>	мене/мя/ня	mene/mya/nya	of me
<i>dat.</i>	мі	mi	to me
<i>acc.</i>	мене/мня/мя/ня	mene/mnya/mya/nya	me
<i>loc.</i>	мі	mi	on, in me
<i>instr.</i>	мною	mnom	with me
	2nd person		
<i>nom.</i>	ты	tý	you
<i>gen.</i>	тебе/тя	tebe/tya	of you
<i>dat.</i>	тобі/ти	tobi/ty	to you
<i>acc.</i>	тебе/тя	tebe/tya	you
<i>loc.</i>	тобі	tobi	on, in you
<i>instr.</i>	тобою	tobom	with you
	3rd person		
<i>nom.</i>	він	vin	he
<i>gen.</i>	його/нього/него/го	ioho/nyoho/neho/ho	of him
<i>dat.</i>	йому/ньому/му	iomu/nyomu/mu	to him
<i>acc.</i>	його/нього/него/го	ioho/nyoho/neho/ho	him
<i>loc.</i>	ним	nym	on, in him
<i>instr.</i>	ним	nym	with him
<i>nom.</i>	она	ona	she
<i>gen.</i>	їй/ней	yei/nei	of her
<i>dat.</i>	їй/ній	ii/nii	to her
<i>acc.</i>	їй/ю/ню	yei/yu/nyu	her
<i>loc.</i>	ній/ней	nii/nei	on, in her
<i>instr.</i>	ньою	nyom	with her

<i>nom.</i>	оно	ono	it
<i>gen.</i>	його/нього/него/го	yoho/nyoho/neho/ho	of it
<i>dat.</i>	йому/ньому/му	yomu/nyomu/mu	to it
<i>acc.</i>	його/нього/него/го	yoho/nyoho/neho/ho	it
<i>loc.</i>	ним	nym	on, in it
<i>instr.</i>	ним	nym	with it
<i>Plural</i>			
<i>nom.</i>	мы	mŷ	we
<i>gen.</i>	нас	nas	of us
<i>dat.</i>	нам	nam	to us
<i>acc.</i>	нас	nas	us
<i>loc.</i>	нас	nas	on, in us
<i>instr.</i>	нами	namy	with us
<i>nom.</i>	вы	vŷ	you
<i>gen.</i>	вас	vas	of you
<i>dat.</i>	вам	vam	to you
<i>acc.</i>	вас	vas	you
<i>loc.</i>	вас	vas	on, in you
<i>instr.</i>	вами	vamy	with you
<i>nom.</i>	они	ony	they
<i>gen.</i>	іх/них	ikh/nykh	of them
<i>dat.</i>	ім/ним	im/nym	to them
<i>acc.</i>	іх	ikh	them
<i>loc.</i>	них	nykh	on, in them
<i>instr.</i>	німа	nyma	with them

Possessive Pronouns

	Masculine		Feminine	
	<i>Singular</i>			
<i>nom.</i>	мій	mii	моя	moya
<i>gen.</i>	мійого/мого	moioho/moho	мійой	moioi
<i>dat.</i>	мійому/мому	moiomu/momu	мій	moii
<i>acc.</i>	мій/мійого/мого	mii/moioho/moho (animate)	мою	moyu
	мій	mii (inanimate)		
<i>loc.</i>	моім	moim	мій	moii
<i>instr.</i>	моім	moim	мійом	moiom

	Neuter		<i>Plural</i>		
<i>nom.</i>	моє	моє	моі	моі	my
<i>gen.</i>	мoйого/мого	moioho/moho	моіх	moikh	of my
<i>dat.</i>	моіому/мому	moiomu/momu	моім	moim	to my
<i>acc.</i>	моє	моє	моі /моіх	moi/moikh	my
<i>loc.</i>	моім	moim	моіх	moikh	on my
<i>instr.</i>	моім	moim	моіма	moima	with my

Note: Твій • tvii (your) and свій • svii (one's own) are declined in the same manner.

Demonstrative Pronouns

Masculine

Singular

<i>nom.</i>	ТОТ	tot	this
<i>gen.</i>	ТОГО	toho	of this
<i>dat.</i>	ТОМУ	tomu	to this
<i>acc.</i>	ТОГО	toho (<i>animate</i>)	this
	ТОТ	tot (<i>inanimate</i>)	this
<i>loc.</i>	ТЫМ	tȳm	in, on this
<i>instr.</i>	ТЫМ	tȳm	with this

Feminine

Neuter

<i>nom</i>	ТОТА	tota	ТОТО	toto
<i>gen.</i>	ТОЙ	toi	ТОГО	toho
<i>dat.</i>	ТІЙ	tii	ТОМУ	tomu
<i>acc.</i>	ТОТУ	totu	ТОТО	toto
<i>loc.</i>	ТІЙ	tii	ТЫМ	tȳm
<i>instr.</i>	ТОМ	tom	ТЫМ	tȳm

Plural

<i>nom</i>	ТОТЫ	totȳ	these
<i>gen.</i>	ТЫХ	tȳkh	of these
<i>dat.</i>	ТЫМ	tȳm	to these
<i>acc.</i>	ТЫХ	tȳkh (<i>animate</i>)	these
	ТОТЫ	totȳ (<i>inanimate</i>)	these
<i>loc.</i>	ТЫХ	tȳkh	in, on these
<i>instr.</i>	ТЫМА	tȳma	with these

Note: Тамтот • tamtot (that) is declined in the same manner.

Interrogative Pronouns

Animate				Inanimate		
<i>nom.</i>	хто	khto	who?	што	shto	what?
<i>gen.</i>	кого	koho	from whom?	чого	choho	from, of what?
<i>dat.</i>	кому	kom	to whom?	чому	chomu	to what
<i>acc.</i>	кого	koho	who?	што	shto	what?
<i>loc.</i>	кым	kým	in, on whom?	чым	chým	in, on what? (for what, why?)
<i>instr.</i>	кым	kým	with whom?	чым	chým	with what?

	Masculine <i>Singular</i>		Feminine		Neuter	
<i>nom.</i>	чый	chýi	чья	chýya	чье	chýye
<i>gen.</i>	чыйого	chýioho	чыйой	chýioi	чыйого	chýioho
<i>dat.</i>	чыйому	chýiomu	чыйй	chýii	чыйому	chýiomu
<i>acc.</i>	чыйого	chýioho (<i>animate</i>)	чью	chýyu	чье	chýye
	чый	chýi (<i>inanimate</i>)	чыйй	chýii	чыйм	chýim
<i>loc.</i>	чыйм	chýim	чыйом	chýiom	чыйм	chýim
<i>instr.</i>	чыйм	chýim				

Plural

<i>nom.</i>	чьи	chýi	whose
<i>gen.</i>	чых	chýi	from whose
<i>dat.</i>	чыйм	chýi	to whose
<i>acc.</i>	чых	chýi	whose
	чьи	chýi	
<i>loc.</i>	чых	chýikh	in, on whose
<i>instr.</i>	чыйма	chýima	with whose

Other Pronouns

The relative pronoun **котрый** • **kotryi** (which), and the interrogative pronoun **який** • **yakii** (what kind of, what sort) are declined as adjectives.

Reflexive Pronouns

<i>nom.</i>	себе/ся	sebe/sya
<i>dat.</i>	собі/си	sobi/sy
<i>acc.</i>	себе/ся	sebe/sya
<i>loc.</i>	собі	sobi
<i>instr.</i>	собом	sobom

ADJECTIVES

Masculine Animate and Inanimate

	<i>Singular</i>		<i>Plural</i>	
<i>nom.</i>	добрий	dobryi	добры	dobry̆
<i>gen.</i>	доброго	dobroho	добрых	dobry̆kh
<i>dat.</i>	доброму	dobromu	добрым	dobry̆m
<i>acc.</i>	добрий, доброго	dobryi, dobroho	добры, добрых	dobry̆, dobrŏykh
<i>loc.</i>	добрым	dobry̆m	добрых	dobry̆kh
<i>instr.</i>	добрым	dobry̆m	добрыма	dobry̆ma
<i>voc.</i>	добрий	dobryi	добры	dobry̆

Feminine Animate and Inanimate

	<i>Singular</i>		<i>Plural</i>	
<i>nom.</i>	добра	dobra	добры	dobry̆
<i>gen.</i>	доброй	dobroi	добрых	dobry̆kh
<i>dat.</i>	добрий	dobrii	добрым	dobry̆m
<i>acc.</i>	добру	dobru	добры, добрых	dobry̆, dobrŏykh
<i>loc.</i>	добрий	dobrii	добрых	dobry̆kh
<i>instr.</i>	добром	dobrom	добрыма	dobry̆ma
<i>voc.</i>	добра	dobra	добры	dobry̆

Neuter Animate and Inanimate

<i>nom.</i>	добре	dobre	добры	dobry̆
<i>gen.</i>	доброго	dobroho	добрых	dobry̆kh
<i>dat.</i>	доброму	dobromu	добрым	dobry̆m
<i>acc.</i>	добре	dobre	добры, добрых	dobry̆, dobrŏykh
<i>loc.</i>	добрым	dobry̆m	добрых	dobry̆kh
<i>instr.</i>	добрым	dobry̆m	добрыма	dobry̆ma
<i>voc.</i>	добре	dobre	добры	dobry̆

Frequently Used Adjectives

Following is a list of the most frequently used adjectives. Only the masculine ending is given, but you can assume that feminine adjectives would end in "a", neuter adjectives in "e" for example: бідний • bidnyi; бідна • bidna; бідне • bidne.

able	годен	hoden
acquainted	знаний/знаємий	znanyi/znayemyi
alive	живий	zhivyi
alone	сам/самий	sam/samyi
angry	злий	zlyi
ashamed	заганьблений	zahan'blenyi
bad	планний	plannyi
beautiful	чудовий/прекрасний	chudovyi/prekrasnyi
better	ліпший	lipshyi
big	великий	velykii
bitter (<i>taste</i>)	гіркий	hirkii
boring	нудний	nudnyi
brave	храбрый/одважний	khraabriy/odvazhnyi
bright (<i>light</i>)	ясний	yasnyi
busy	занятий/зароблений	zanyaty/zaroblenyi
calm	тихий/спокійний	tykhii/spokiiinyi
capable	быстрый/схопливий	bystriy/skhoplyvnyi
certain/sure	певний	pevnyi
cheap	туній	tunii
chief/main	головний	holovnyi
clean	чистий	chystyi
clever	здібний/спосібний	zdibnyi/sposibnyi
cold	студений	studenyi
comfortable	выгідний/комфортový	výhidnyi/komfortovyi
complicated	зложений/запутаний	zlozhenyi/zaputanyi
content/satisfied	задоволений	zadovolenyi
covered	прикритий/закритий/вкритий	prykrýtyi/zakrýtyi/vkrýtyi
curious	цекавий/чудний/дивний	tsyekavyyi/chudnyi/dyvnyi
dark	темний	temnyi
dead	мертвий/вмерлий	mertvyi/vmerlyi
deep	глибокий	hlubokii
different	інакший/різний	inakshyi/rizhnyi
difficult	тяжкий	tyazhkii
dirty	заваланий/брудний/мазуратий	zavalanyyi/brudnyi/mazuratyi
dissatisfied	незадоволений	nezadovolenyi

dry
dull
each
easy
empty
exciting
expensive
experienced
fair/objective
faithful
famous
fat
foreign
former
free
fresh
friendly
full (*amount*)
full (*of holes*)
funny
gay/merry
good
grown up/adult
happy
hard
healthy
heavy
high
honest
hot (*extreme*)
hot (*warm*)
huge
human
hungry
impolite
important
industrious
intelligent
interesting
jealous
just
kind

сухий
тупий/нудний
каждий
легкий
порожній
ексцитуючий
дорогий
выпрібуваний/досвідчений
справедливий/правовитий
вірний
славний/знаний/знаменитий
грубий/спасений/масний
чужий
колишній
свобідний/вільний
свіжий
приятельскій/милий
полный
діравий
смішний/забавний
веселий
добрий
дорослий/полнолітній
щестливий
твердий
здоровий/здравий
тяжкій
высокій
честний
горячий/кыпячий
теплый
величезний/велич
людскій
голодний/голоден
негречний/невыхований
важный
індустріальний
інтелігентний/розумний/мудрий
цікавий/інтересуючий
завистливий/зздрістний
справедливий/правий
гречний/милий

sukhii
tupyi/nudnyi
kazhdyi
lehkii
porozhnii
ekstsytuyuchy
dorohii
vŷpribuvanyi/dosvidchenyi
spravedlyvyi/pravovytyi
virnyi
slavnyi/znanyi/znamenityi
hrubyi/spasenyi/masnyi
chuzhyi
kolyshnii
svobidnyi/vil'nyi
svizhyi
pryatel'skii/mylyi
polnyi
diravyi
smishnyi/zabavnyi
veselyi
dobryi
doroslyi/polnolitnii
shchestlyvyi
tverdyi
zdorovy/zdravyi
tyazhkii
vŷsokii
chestnyi
horyachyi/kŷpyachyi
teplyi
velycheznyi/velych
lyudskii
holodnyi/holoden
nehrechnyi/nevŷkhovanyi
vazhnyi
industryal'nyi
inteligentnyi/rozumnyi/mudryi
tsyekavyi/interesuyuchy
zavystlyvyi/zazdristnyi
spravedlyvyi/pravyi
hrechnyi/mylyi

last	последній/остатній	poslidnii/ostatnii
lazy	лінивий	linyvyi
left	лівий	livyi
light (<i>color</i>)	ясний	yasnyi
light (<i>weight</i>)	легкий	lehkii
long	довгий	dolhii
loud	голосний	holosnyi
low	низкий	nyzkii
lucky	щестливий/выдаренный	shchestlyvyi/vyđarenyi
narrow	узкий/тісний	uzkii/tisnyi
necessary	потрібний/конечний	potribnyi/konechnyi
nervous	нервовий	nervovyi
new	новий	novyi
noisy	гучний	huchnyi
obvious	очевидний/ясний	ochyvydnyi/yasnyi
old	старий	staryi
other	другий/інчий/інший	druhii/inchyi/inshyi
patient	терпеливий	terpelyvyi
personal	особистий/власний	osobystyi/vlasnyi
prejudiced/biased	упереджений	uperedzhenyi
pretty	гардий/красний	hardyi/krasnyi
polite	гречний/добрі вихований	hrechnyi/dobri vykhovanyi
poor	бідний	bidnyi
proud	гордий/пышний/думний	hordyi/pyshnyi/dumnyi
quiet	тихий	tykhii
ready	готовий	hotovyi
rich	богатий	bohatyi
right/correct	правдивий/правовитий	pravdyvyi/pravovytyi
right (<i>direction</i>)	правий	pravyi
round	округлий	okruhlyi
sad	смутий	smutnyi
salty	солений	solenyi
same	єднакий	yednakii
satisfied	спокійний	spokiiinyi
serious	поважний	povazhnyi
sharp	острий	ostryi
sharp/hot (<i>spices</i>)	пірний/напопрений	pimnyi/napoprenyi
short	короткий	korotkii
shy	несмілий	nesmilyi
sick	хворий	khvoryi
similar	подібний	podibnyi
simple	простий	prostyi

single (*numerical*)
single (*person*)
slow
small
soft
sour
special
strong
stupid
surprised
sweet
talented
terrible
thick
thin/skiny (*body*)
thin (*material*)
tiny
tired
ugly/unattractive
unbelievable
uncertain/unsure
uncomfortable
uncovered
unfaithful
unkind/unfriendly
uninteresting/boring
unjust
unpleasant
useful
usual
weak
wet
whole
wide
wise
witty
worse
wrong
young

єден/поєдний
самітний/сам
повільний/вільний
малий
м'який
квасний
спеціальний/особливий
міцний
глупий/бортакуватий
несподіваний/нежданий
солодкий
талантливий/здібний
страшний/окропечений
грубий/густий
худий/сухий
тонький
маленький/маціцький
змучений/зчараний
брыдкий/паскудний
неправдоподібний
непевний
невигідний
одкритий
невірний
неприємний/нежычливий
нудний/неінтересуючий
несправедливий
паскудний
пожыточний/хосенний
звычайний/штоденний/будний
слабий
мокий
цілий
широкий
мудрий
быстрый
гірший
неправдивий/злий/недобрий
молодий

yeden/poyednyi
samitnyi/sam
povil'nyi/vil'nyi
malyi
myahkii
kvasnyi
spetsyyal'nyi/osoblyvyi
mitsnyi
hlupyi/bortakuvatyi
nespodivanyi/nezhdanyi
solodkii
talantlyvyi/zdibnyi
strashnyi/okropechnyi
hrubyi/hustyi
khudyi/sukhyi
ton'kii
malen'kii/matsits'kii
zmuchenyi/ztsyany
brŷdkii/paskudnyi
nepravdopodobnyi
nepevnyi
nevŷhidnyi
odkrŷtyi
nevirnyi
nepryyemnyi/nezhŷchlyvyi
nudnyi/neinteresuyuchy
nespravedlyvyi
paskudnyi
pozhŷtochnyi/khosennyi
zvŷchainŷi/shtodennyi/budnyi
slabyi
mokryi
tsilyi
shŷrokii
mudryi
bŷstryi
hirshyi
nepravdyvyi/zlyi/nedobryi
molodyi

VERBS

Every Carpatho-Rusyn verb is governed by a system of person, number, and tense. The form of the verb varies according to the subject's person and number. The change in verb forms occurs in the endings. The charts below provide the conjugational patterns (endings) for the most important tenses. Note that the subject pronouns may be omitted in the present and future tenses.

бесідувати

besiduvaty

to speak

Present tense

бесідную

besiduyu

I speak

бесідуєш

besiduyesh

you speak

бесідує

besiduye

he, she, it speaks

бесідуємо

besiduyeme

we speak

бесідуєте

besiduyete

you speak

бесіднуют

besiduyut

they speak

робити

robty

to do

роблю

roblyu

I do

робиш

roblysh

you do

робит

robty

he, she, it does

робимо

robyme

we do

робите

robtye

you do

роблять

roblyat

they do

Past tense

я бесідувал/бесідувала

ya besiduval/besiduvala

I spoke

ты бесідувал/бесідувала

tŷ besiduval/besiduvala

you spoke

він бесідувал

vin besiduval

he spoke

она бесідувала

ona besiduvala

she spoke

оно бесідувало

ono besiduvalo

it spoke

мы бесідували

mŷ besiduvaly

we spoke

вы бесідували

vŷ besiduvaly

you spoke

они бесідували

ony besiduvaly

they spoke

робил • robyl; робила • robyla; робило • robylo; робили • robyly, as in the above pattern.

Future tense

буду бесідувал/бесідувала	budu besiduval/besiduvala	I will speak
будеш бесідувал/бесідувала	budesh besiduval/besiduvala	you will speak
буде бесідувал	bude besiduval	he, she, it will speak
будеме бесідувати	budeme besiduvaty	we will speak
будете бесідувати	budete besiduvaty	you will speak
будут бесідувати	budut besiduvaty	they will speak

буду робил • budu robyl, etc., as in the above pattern.

Conditional tense

я бы бесідувал/бесідувала	ya by besiduval/besiduvala	I would speak
ты бы бесідувал/бесідувала	ty by besiduval/besiduvala	you would speak
він бы бесідувал	vin by besiduval	he would speak
она бы бесідувала	ona by besiduvala	she would speak
оно бы бесідувало	ono by besiduvalo	it would speak
мы бы бесідували	my by besiduvaly	we would speak
вы бы бесідували	vy by besiduvaly	you would speak
они бы бесідували	ony by besiduvaly	they would speak

я бы робил • ya by robyl, etc., as in the above pattern.

Imperative

бесідай	besidui	speak
най бесідає	nai besiduye	let him/her speak
бесідайме	besiduime	let's speak
бесідайте	besiduите	speak
най бесідають	nai besiduyut	let them speak

роб	rob	do (it)
най робит	nai robyt	let him/her do (it)
робме	robme	lets do (it)
робте	robte	do (it)
най роблят	nai roblyat	let them do (it)

Reflexive verbs

бояти ся

boyaty sya

to be afraid

Present tense

я ся бою/бою ся	ya sya boyu/boyu sya	I am afraid
ты ся боїш/боїш ся	ty sya boish/boish sya	you are afraid
він, она, оно ся боїт/боїт ся	vin, ona, ono sya boit/boit sya	he, she, it is afraid
мы ся боїме/боїме ся	my sya boime/boime sya	we are afraid
вы ся боїте/боїте ся	vy sya boite/boite sya	you are afraid
они ся боят/боят ся	ony sya boyat/boyat sya	they are afraid

*Past tense*я, ты, він (она) ся боял
(бояла)

мы, вы, они ся бояли

*Future tense*я буду, ты будеш ітд.
ся боялya, tŭ, vin (ona) sya boyal
(boyala)

mŭ, vŭ, ony sya boyaly

ya budu, tŭ budesh itd.
sya boyal

I, you, he (she) was afraid

we, you, they were afraid

I, you, etc. will be afraid

Irregular verbs

Many verbs are irregular in that they do not adhere to the standard conjugational patterns.
Below are the three most common ones.

быти**bŭty****to be***Present tense*

я єм

ты єс

він є/єст

она є/єст

оно є/єст

мы сме

вы сте

они сут

ya yem

tŭ yes

vin ye/yest

ona ye/yest

ono ye/yest

mŭ sme

vŭ ste

ony sut

I am

you are

he is

she is

it is

we are

you are

they are

Past tense

я был (была)/

был єм (была єм/была-м)

ты был (была)/

был єс (была єс/была-с)

він был

она была

оно было

мы были/были сме

вы были/были сте

они были

ya bŭl (bŭla)/

bŭl yem (bŭla yem/bŭla-m)

tŭ bŭl (bŭla)/

bŭl yes (bŭla yes/bŭla-s)

vin bŭl

ona bŭla

ono bŭlo

mŭ bŭly/bŭly sme

vŭ bŭly/bŭly ste

ony bŭly

I was

you were

he was

she was

it was

we were

you were

they were

Future tense

я буду

ты будеш

він буде

она буде

оно буде

мы будеме

вы будете

они будут

ya budu

tŭ budesh

vin bude

ona bude

ono bude

mŭ budeme

vŭ budete

ony budut

I will be

you will be

he will be

she will be

it will be

we will be

you will be

they will be

мати**maty****to have***Present tense*

я мам
ты маш
він ма/має
она ма/має
оно ма/має
мы маме
вы мате
они мають

ya mam
tŷ mash
vin ma/maye
ona ma/maye
ono ma/maye
mŷ mame
vŷ mate
ony mayut

I have
you have
he has
she has
it has
we have
you have
they have

Past tense

я мал (мала)/
мал єм (мала єм/мала-м)
ты мал (мала)/
мал єс (мала єс/мала-с)
він мал
она мала
оно мало
мы мали
вы мали
они мали

ya mal (mala)/
mal yem (mala yem/mala-m)
tŷ mal (mala)/
mal yes (mala yes/mala-s)
vin mal
ona mala
ono malo
mŷ maly
vŷ maly
ony maly

I had
you had
he had
she had
it had
we had
you had
they had

Future tense: Я буду мал (мала) • Ya budu mal (mala), itd. • I will have

їсти**isty****to eat***Present tense*

я їм
ты їш
він їст
она їст
оно їст
мы їме
вы їсте
они їдять

ya im
tŷ ish
vin ist
ona ist
ono ist
mŷ ime
vŷ iste
ony idyat

I eat
you eat
he eats
she eats
it eats
we eat
you eat
they eat

Past tense

я їл (їла)/їл (їла) єм
ты їл (їла)/їл (їла) єс
він їл/їл
она їла/їла
оно їло/їло
мы їли/їли сме
вы їли/їли сте
они їли/їли

ya il (ila)/il (ila) yem
tŷ il (ila)/il (ila) yes
vin il/il
ona ila/ila
ono ilo/ilo
mŷ ily/ily sme
vŷ ily/ily ste
ony ily/ily

I ate
you ate
he ate
she ate
it ate
we ate
you ate
they ate

Future tense:

Я буду їл (їла) • ya budu il (ila), itd. • I will eat, etc.

Aspect

Carpatho-Rusyn verbs have two aspects: imperfective and perfective. Generally, the imperfective denotes an on-going process or an uncompleted act; the perfective denotes a completed act. Aspect occurs in the present and past tense forms. It should be noted, however, that the present tense of the perfective aspect usually refers to a future action.

The two aspects are distinguished in one of the following three ways: (1) the perfective has a prefix, the imperfective does not; (2) the perfective may have a change in the form of the root; (3) the imperfective will have a special suffix, while the perfective does not. For example:

Imperfective

давати	davaty	
я даю	ya dayu	I was giving
я давал/	ya daval/	I gave
давал єм	daval yem	

робити	robty	
я роблю	ya roblyu	I am doing
я робил/	ya robyl/	I was doing
робил єм	robyl yem	

приносити	prynosyty	
я приношу	ya prynoshu	I am bringing
я приносил/	ya prynosyl/	I was bringing
приносил єм	prynosyl yem	

Perfective

дати	daty	
я дам	ya dam	I am giving
я дам	ya dal/	I will give
дал єм	dal yem	

зробити	zrobty	
я зроблю	ya zroblyu/	I will do
я зробил/	ya zrobyl/	I did
зробил єм	zrobyl yem	

принести	prynesty	
я принесу	ya prynesu	I will bring
я принюс/	ya prynyus/	I brought
принюс єм	prynyus yem	

Frequently Used Verbs

Following is a list of the most frequently used verbs given in their infinitives. Where both forms exist, the imperfective aspect precedes the perfective. When only one form exists, its aspect is indicated in the parentheses.

agree	згаджати ся, згодити ся	zhadzhaty sya, zhodyty sya
answer	одповідати, одповісти	odpovidaty, odpovisty
approach	приближати (ся), приблизжити (ся)	pryblyzhaty (sya), pryblyzhŷty (sya)
arrive	приходити, прийти	prykhodyty, pryty
ask	просити, попросити	prosyty, poprosyty
ask (<i>a question</i>)	звідувати (ся), звідати (ся)	zviduvaty (sya), zvidaty (sya)
bargain	торгувати ся, виторгувати	torhuvaty sya, vŷtorhuvaty (<i>imperf.</i>)
bark	брехати, забрехати	brekhaty, zabrekhaty
be able	мочы	mochŷ
be afraid	боятися	boyaty sya (<i>imperf.</i>)
be ashamed	ганьбити ся	han'byty sya (<i>imperf.</i>)
be bothered	мерзити	merzyty (<i>imperf.</i>)
be permitted	сміти	smity (<i>imperf.</i>)
be sorry	жалувати, пожалувати	zhaluvaty, pozhaluvaty
become	ставати ся, стати ся	stavaty sya, staty sya
become acquainted	пізнавати (ся), пізнати (ся)	piznavaty (sya), piznaty (sya)
begin	зачинати, зачати	zachŷnaty, zachaty
believe	вірити, увірити	viryty, uviryty
belong	належати/приналежати	nalezhaty/prynalezhaty (<i>imperf.</i>)
bite	кусати, вкусити	kusaty, vkusyty
boil	варити (ся), заварити (ся)/ кыпіти, скыпіти	varyty (sya), zavaryty (sya)/ kŷpity, skŷpity
borrow	пожычати, pożyczыти	pozhychaty, pozhychŷty
bother/be concerned	старати ся	staraty sya (<i>imperf.</i>)
break	ламати, вломити/ розбивати, розбити	lamaty, vlomyty/ rozbyvaty, rozbyty
breathe	оддыхати, одітхнути	oddŷkhaty, oditkhnuty
bring	приносити, принести	prynosyty, prynesty
build	будувати, збудувати/ ставляти, поставити	buduvaty, zbuduvaty/ stavlyaty, postavty
bump	вдаряти, вдарити	vdaryaty, vdaryty
buy	купувати, купити	kupuvaty, kupyty
call	кликати, закликати/ дзвонити, задзвонити	klykaty, zaklykaty/ dzvonyty, zadzvonyty
carry	носити (нести), занести	nosyty (nesty), zanyty
catch	імати, зімати	imaty, zimaty

change	миняти, минути	mynyaty, mynuty
chew	жувати	zhuvaty (<i>imperf.</i>)
close	заперати, заперти	zaperaty, zaperty
come	приходити, прити	prykhodyty, pryty
come out	одходити, одыйти/ выходити, выйти	odkhodyty, odŷity/ vŷkhodyty, vŷity
complain	нарікати, понарікати	narikaty, ponarikaty
consider	роздумувати, роздумати	rozdumuvaty, rozdumaty
continue	продолжати, продолжыти	prodolzhaty, prodolzhŷty
convince	переконувати, переконати	perekonuvaty, perekonaty
cook	варити, зварити	varyty, zvaryty
cough	кашляти, закашляти	kashlyaty, zakashlyaty
criticize	крытыкувати, скрытыкувати	krytŷkuvaty, skrytŷkuvaty
cross over	переходити, перейти	perekhodyty, pereity
cry	плакати, заплакати	plakaty, zaplakaty
cut	різати, порізати	rizaty, porizaty
dance	гуляти, загуляти/ танцювати, затанцювати	hulyaty, zahulyaty/ tantsuvaty, zatantsuvaty
deceive	обдурювати, обдурити	obduryuvaty, obduryty
decide	рішати, рішыти	rishaty, rishŷty
depart/go out	одходити, одыйти	odkhodyty, odŷity
destroy	нищити, знищити	nyshchŷty, znyshchŷty
die	вмирати, вмерти	vmyraty, vmerty
dig	копати, выкопати	kopaty, vŷkopaty
disappear	зникати, зникнути/ тратити (ся), стратити (ся)	znykaty, znyknuty/ tratyty (sya), stratyty (sya)
disrupt/hinder	перешкаджати, перешкодити	pereshkadzhaty, pereshkodyty
do	робити, зробити	robyty, zrobyty
dream	мріяти/ снити (ся), приснити (ся)	mriyaty (<i>imperf.</i>)/ snyty (sya), prysnyty (sya)
drink	пити, выпити/напити (ся)	pyty, vŷpyty/napyty (sya)
drive	вести/ керувати, покерувати	vesty (<i>imperf.</i>)/ kyeruvaty, pokyeruvaty
eat	їсти, зісти	isty, zisty
enter	входити, ввойти	vkhodyty, vvoity
exit	выходити, выйти	vŷkhodyty, vŷity
explain	выясняти, выяснити/ тлумачыти, вытлумачыти (ся)	vŷyasnyaty, vŷyasnyty/ tlumachŷty, vŷtlumachŷty (sya)
fall	падати, впасти	padaty, vpasty
feed	жывити, выжывити/ кормити, накормити	zhŷvyty, vŷzhŷvyty/ kormyty, nakormyty

feel	чути (ся), почути (ся)	chuty (sya), pochuty (sya)
fight/struggle	бити (ся), побити (ся)/ бороти ся, вибороти ся	byty (sya), pobyty (sya)/ boroty sya, vŷboroty sya
find	найти, находити/ дознавати ся, дознати ся	naity, nakhodyty/ doznavaty sya, doznaty sya
find out/open up	одкривати, одкрити	odkrŷvaty, odkrŷty
finish	кінчити, скінчити	kinchŷty, skinchŷty
fit	пасувати, спасувати	pasuvaty, spasuvaty
fix	направляти, направити	napravlyaty, napravyty
follow	наступувати, наступити	nastupuvaty, nastupyty
force	змушати, змусити	zmushaty, zmusyty
forget	забывати, забыти	zabŷvaty, zabŷty
gather	зберати (ся), зобрати (ся)	zberaty (sya), zobraty (sya)
get	діставати, дістати	distavaty, distaty
get up	ставати, стати	stavaty, staty
get used to	привикати, привыкнути	pryvŷkaty, pryvŷknyty
give	давати, дати	davaty, daty
give up/surrender	піддавати ся, піддати ся	piddavaty sya, piddaty sya
go	іти, піти	ity, pity
go around	обходити, обйти	obkhodyty, obŷty
grow	роснути, выроснути	rosnuty, vŷrosnuty
hand over	оддавати, оддати	oddavaty, oddaty
hang	вішати, завісити/повісити	vishaty, zavisyty/povisyty
happen/occur	трафляти ся, трафити ся	traflyaty sya, trafyty sya
hate	ненавидіти	nenavydity (<i>imperf.</i>)
have	мати	maty (<i>imperf.</i>)
have breakfast	снідати, поснідати	snidaty, posnidaty
have fun	гуляти, погуляти	hulyaty, pohulyaty
have lunch	полуднувати, пополуднувати	poludnuvaty, popoludnuvaty
have supper	вечеряти, повечеряти	vecheryaty, povecheryaty
hear	чути, почути	chuty, pochuty
help	помагати, помочы	pomahaty, pomochŷ
hit	вдаряти, вдарити	vdaryaty, vdaryty
hold/keep	тримати, затримати	trymaty, zatrymaty
hurry	понагляти (ся)	ponahlyaty (sya) (<i>imperf.</i>)
invite	запрашати, запросити	zaprashaty, zaprosyty
jump	скакати, скокыти	skakaty, skochŷty
kill	забивати, забити	zabyvaty, zabyty
kiss	цілувати, поцілувати	tsiluvaty, potsiluvaty
know/know how	знати/знати як	znaty/znaty yak (<i>perf.</i>)
laugh	сміяти ся, засміяти ся	smiyaty sya, zsmiyaty sya
learn	вчыти ся, навчыти ся	vchŷty sya, navchŷty sya

leave (<i>behind</i>)	лишати, лишѣти	lyshaty, lyshŷty
leave (<i>go out</i>)	одходити, одѣйти	odkhodyty, odŷity
lend	пожычати, пожычыти	pozhychaty, pozhychŷty
lie/tell a lie	кламати, окламати/ циганити, оциганити	klamaty, oklamaty/ tsyganyty, otsyganyty
lie down	лігати, лячы	lihaty, lyachŷ
like	любити, полюбити	lyubyty, polyubyty
listen	слухати, послухати	slukhaty, poslukhaty
live	жыти	zhŷty (<i>imperf.</i>)
live/inhabit	мешкати, замешкати	meshkaty, zameshkaty
look at	смотрити, посмотрити/ позерати, пізрити	smotryty, posmotryty/ pozeraty, pizryty
look for	глядати, поглядати	hlyadaty, pohlyadaty
lose	тратити, стратити	tratyty, stratyty
love	кохати, покохати/ любити, полюбити	kokhaty, pokokhaty/ lyubyty, polyubyty
make/do (<i>something</i>)	робити, зробити	robyty, zrobyty
make love	милувати ся	myluvaty sya (<i>imperf.</i>)
mean/signify	значыти, означыти	znachŷty, oznachŷty
meet	стрічати, стрітити	strichaty, strityty
must	мусіти	musity (<i>imperf.</i>)
notice	спостерігати, спостережы	sposterihaty, sposterechŷ
open	отверати, отворити	otveraty, otvoryty
paint	малювати, намалювати	malyuvaty, namalyuvaty
pass by	переходити, перейти	perekhodyty, pereity
pick up	підносити, піднести	pidnosyty, pidnesty
pinch	щипати, щипнути	shchŷpaty, shchŷpnuty
play	бавити ся, забавити ся/ грати, заграи	bavyty sya, zabavyty sya/ hraty, zahraty
prepare/get ready	рыхтувати ся, прирыхтувати ся	rŷkhtuvaty sya, pryrŷkhtuvaty sya
press	притискати, притиснути/ на(вы)тискати, на(вы)тиснути/ толочыти, столочыти	prytyskaty, prytysnuty/ na(vŷ)tyskaty, na(vŷ)tysnuty/ tolochŷty, stolochŷty
promise	обіцявати, обіцяти	obitsyuvaty, obitsyaty
pull	тягнути, затягнути	tyahnuty, zatyahnuty
punish	карати, покарати	karaty, pokaraty
push	пхати, піпхнути	pkhaty, pipkhnuty
put	класти, положитьи	klasty, polozhŷty
read	чытати, прочытати	chytaty, prochytaty
refuse	одмавляти, одмовити	odmavlyaty, odmovyty
remain	оставати, остати	ostavaty, ostaty

remember	пам'ятати, запам'ятати/ споминати, спомнути	pamyataty, zapamyataty/ spomynaty, spomnuty
report	зголошати, зголосити/ мельдувати, замельдувати	zholoshaty, zholosyty/ mel'duvaty, zamel'duvaty
request	просити, попросити/ жадати, зажадати	prosyty, poprosyty/ zhadaty, zazhadaty
rest	одпочивати, одпочити	odpochyvaty, odpochyty
return	вертати ся, вернути ся	vertaty sya, vernuty sya
run	летіти, полетіти	letity, poletity
run away	втікати, втечы	vtikaty, vtechy
say/tell	гадати, погадати/ повідати, повісти	gadaty, pogadaty/ povidaty, povisty
scare, frighten	страшити, настрашити	strashyty, nastrashyty
scratch	шкрябати, пошкрябати	shkryabaty, poshkryabaty
see	видіти, взріти	vydyty, vzryty
seem	здавати ся	zdavaty sya (<i>imperf.</i>)
sell	продавати, продати	prodavaty, prodaty
sew	шити, зашити/вшити	shyty, zashyty/vshyty
shake/shiver	трясти, затрясти	tryasty, ztryasty
shake hands	подавати руку, подати руку	podavaty ruku, podaty ruku
shake out	трясти, встрясти	tryasty, vtryasty
shout	кричати, закричати	krychaty, zakrychaty
show	вказувати, вказати	vkazuvaty, vkazaty
sign	підписувати, підписати	pidpysuvaty, pidpysaty
sing	співати, заспівати	spivaty, zaspivaty
sit	сідити, посідити	sidyty, posidyty
sleep	спати, поспати	spaty, pospaty
smile	сміяти ся, засміяти ся	smiyaty sya, zasmiyaty sya
smoke	курити, закурити	kuryty, zakuryty
sneeze	кыхати, кыхнути	kychaty, kychnuty
speak	бесідувати, побесідувати/ гварити, вигварити	besiduvaty, pobesiduvaty/ hvaryty, vhvaryty
spoil	псути ся, попсути ся	psuty sya, popsuty sya
stand	стояти, постояти	stoyaty, postoyaty
steal	красти, вкрасти	krasty, vkrasty
stop	затримувати, затримати/ преставати, престати	zatrymuvaty, zatrymaty/ prestavaty, prestaty
study	студіювати, постудіювати	studyuvaty, postudyuvaty
succeed	пощестити ся/ вести ся, повести ся	poshchestyty sya/ vesty sya, povesty sya
suffer	терпіти, вытерпіти	terpity, vyterpity

surprise	дивувати, здивувати/ чудувати (ся), зачудувати (ся)	dyvuvaty, zdyvuvaty/ chuduvaty (sya), zachuduvaty (sya)
swallow	гылтати, гылтнути	gŷltaty, gŷltnuty
sweep	замітати, замести	zamitaty, zamesty
swim	пливати, поплынути	plŷvaty, poplŷnuty
take	брати, взяти	braty, vzyaty
take care of/arrange	опікувати ся, заопікувати ся	opikuvaty sya, zaopikuvaty sya
think	думати, подумати	dumaty, podumaty
throw	метати	metaty (<i>imperf.</i>)
throw away/discard	вымітувати/ шмарити, вышмарити	vŷmituvaty/ shmaryty, vŷshmaryty
try/make an effort	прібувати, спрібувати/ старати ся	pribuvaty, spribuvaty/ staraty sya (<i>imperf.</i>)
touch	дотыкати, дітхнути	dotŷkaty, ditkhnuty
turn	скручати, скрутити	skruchaty, skrutyty
turn around	повертати, повернути	poveraty, povernuty
understand	розуміти, зрозуміти	rozumity, zrozumity
use	хоснувати, схоснувати/ выкорыстувати, выкорыстати	khosnuvaty, skhosnuvaty/ vŷkorŷtuvaty, vŷkorŷstaty
wait	ждати, діждати (ся)	zhdaty, dizhdaty (sya)
walk	ходити, походити	khodyty, pokhodyty
want	хотіти, захотіти	khotity, zakhotity
wash (clothes)	прати, выпрати	praty, vŷpraty
wash oneself	мыти ся, вмыти ся	mŷty sya, vmŷty sya
waste time	блукати ся	blukaty sya (<i>imperf.</i>)
wave	махати, махнути	makhaty, makhnuty
whisper	шептати, шепнути	sheptaty, shepnuty
win	выгравати, выграти	vŷhrŷvaty, vŷhraty
wish	желати, пожелати/ жычыти	zhelaty, pozhelaty/ zhŷchŷty (<i>imperf.</i>)
work	робити, поробити/заробити	robyty, porobyty/zarobyty
worry	трапити ся, страпити ся	trapyty sya, strapyty sya
write	писати, написати	pysaty, napysaty
yawn	зівати, зівнути	zivaty, zivnuty
yell/roar	кричати, крикнути/ ревати, заревати	krychaty, kryknuty/ revaty, zarevaty

PREPOSITIONS AND CONJUNCTIONS

The following is a list of prepositions (with indication of the cases they govern), prepositional phrases, and conjunctions.

about	о	о	+ <i>loc., acc.</i>
above	над	nad	+ <i>instr., acc.</i>
according to	по/подля	po/podlya	+ <i>loc., gen.</i>
across	през/вшыр	prez/vshÿr	+ <i>acc.</i>
after	по	po	+ <i>loc.</i>
against	напроти	naproty	+ <i>gen.</i>
along	вздож	vzdolzh	+ <i>gen.</i>
also	тіж	tizh	
and	і/та	i/ta	
around	доокола	dookola	+ <i>gen.</i>
because	бо/прото же	bo/proto zhe	
before	перед	pered	+ <i>instr., acc.</i>
behind	за	za	+ <i>instr., acc.</i>
both ... and	так ... як і	tak ... yak i	
between	межде	medzhe	+ <i>instr.</i>
but	лем/але	lem/ale	
either ... or	або ... або	abo ... abo	
far from	далеко од	daleko od	+ <i>gen.</i>
for	для	dlya	+ <i>gen.</i>
for example	напримір	naprymir	
from	з/од	z/od	+ <i>gen.</i>
if/when	кєд/коли/як	kyed/koly/yak	
in	в	v	+ <i>loc.</i>
in order to	жебы	zhebÿ	
in the middle of	посередині/внутрі	poseredyni/vnutri	+ <i>gen.</i>
inside of	внутрі	vnutri	+ <i>gen.</i>
instead of	замість/в місце	zamist/v mistse	+ <i>gen.</i>
near	коло/близко/попри	kolo/blyzko/popry	+ <i>gen., loc.</i>
neither	ани	any	
neither ... nor	ани ... ани	any ... any	
on	на	na	+ <i>loc., acc.</i>
on the way	по пути/по дорозі	po puty/po dorozì	
only	лем	lem	
or	або	abo	
over	над	nad	+ <i>instr., acc.</i>
still	фурт іщы	furt ishchÿ	
then	товды	tovdÿ	<i>acc.</i>

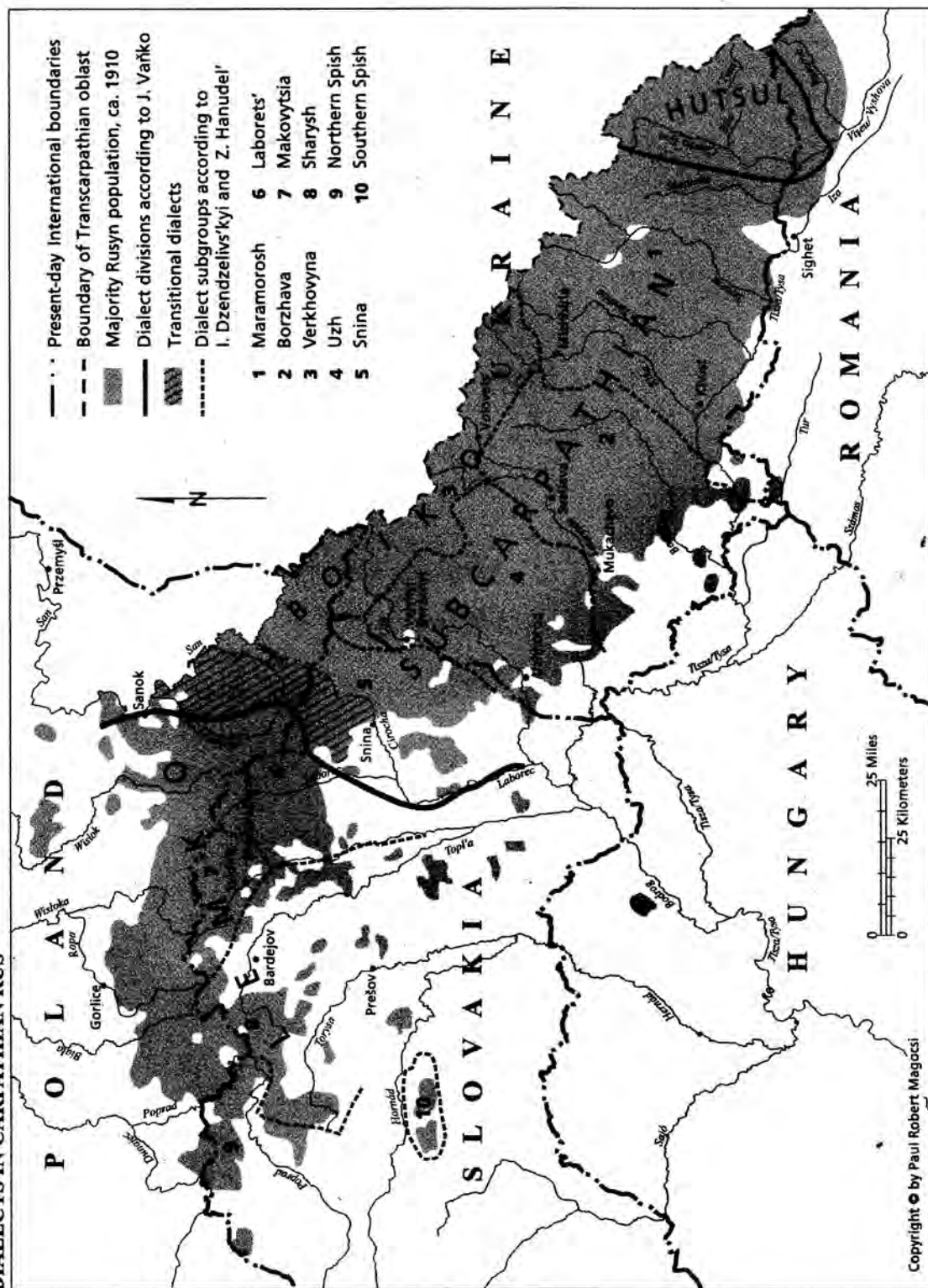
through	през	prez	+	<i>gen.</i>
to	до	do	+	<i>instr., acc.</i>
under	під	pid	+	<i>gen.</i>
until	до	do	+	<i>gen.</i>
up until	аж до	azh do	+	<i>instr.</i>
with	з	z	+	<i>gen.</i>
without	без	bez	+	<i>gen.</i>
with regard to	што до/ што ся іде о	shto do/ shto sya ide o	+	<i>acc.</i>

Maps

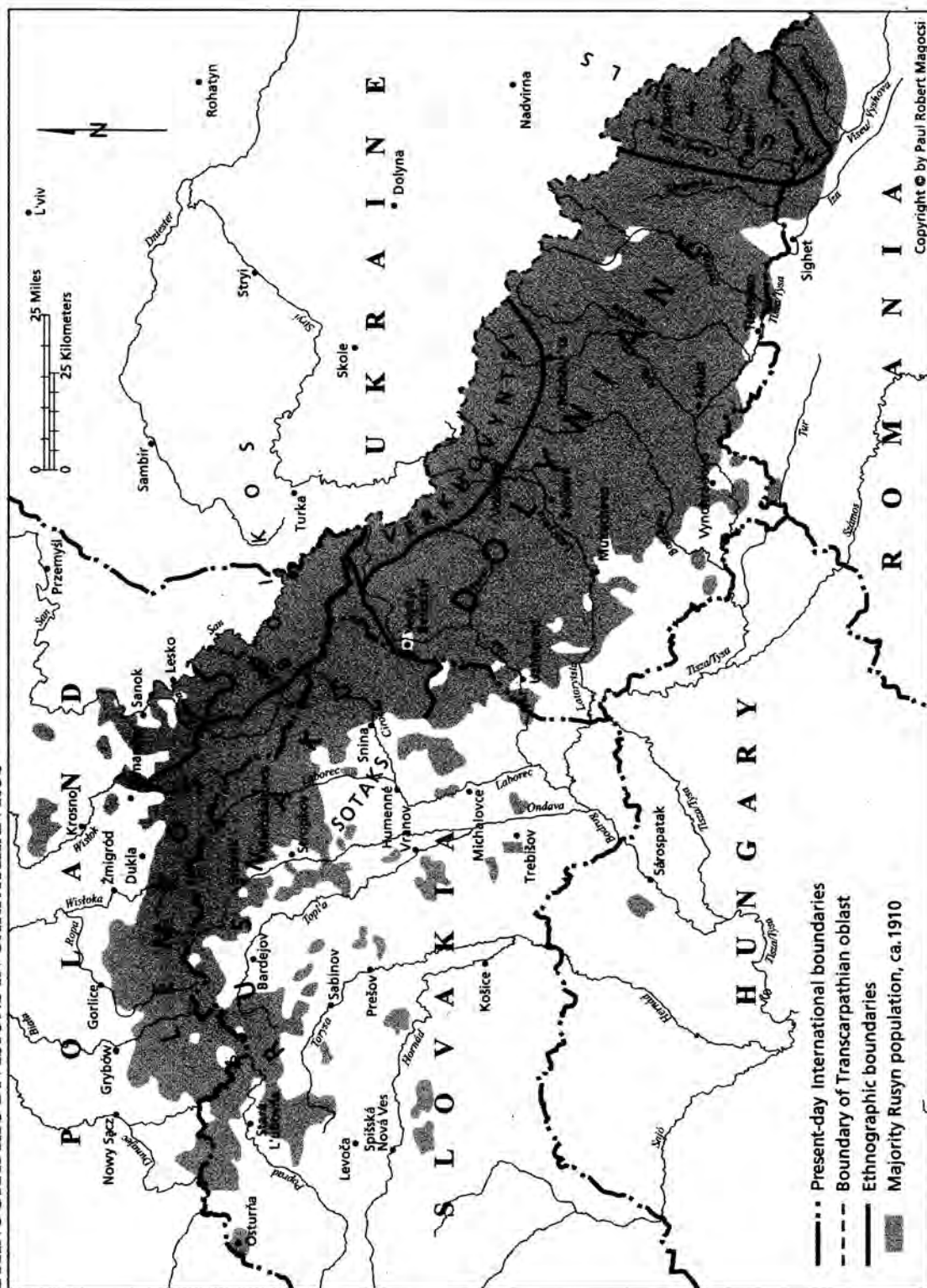
Мапы

Mapû

DIALECTS IN CARPATHIAN RUS'

ETHNOGRAPHIC DIVISIONS IN CARPATHIAN RUS'

Copyright © by Paul Robert Magocsi

This revised and expanded edition of *Let's Speak Lemko Rusyn – Besiduime po lemkiwskŭ* is an introduction to the Rusyn language for English speakers who want to learn the language of their ancestors and gain entry into the dynamic cultural world of Carpathian Rus'.

Let's Speak Lemko Rusyn – Besiduime po lemkiwskŭ contains:

- Useful phrases in English and Lemko Rusyn, both in the Cyrillic and Roman (Latin) alphabets
- 26 chapters organized around a particular theme, such as greetings, introductions, requests, weather, time expressions, food and meals, entertainment, family and friends, church and ceremonies, health, civic affairs, and colloquial phrases
- A new chapter on the natural world
- Updated vocabulary that reflects new linguistic, political, and technological realities
- The Lemko variant of the Rusyn language adopted in a grammar published in 2000
- An introduction to the Lemko Rusyn grammar, including the case system, conjugation and declension paradigms, and verbal aspect
- Two detailed maps that illustrate dialects in Carpathian Rus' and ethnographic divisions among Carpatho-Rusyns

PAUL ROBERT MAGOCSI is a professor in the departments of History and Political Science and the holder of the John Yaremko Chair of Ukrainian Studies at the University of Toronto.

**CARPATHO-RUSYN
RESEARCH CENTER**

NEW YORK

ISBN: 978-0-917242-09-2

FRONT COVER
The Carpathian Mountains
Image courtesy of lem.fm

BACK COVER
Outside the Ruska Bursa Cultural Center in Gorlice, Poland
Image courtesy of lem.fm